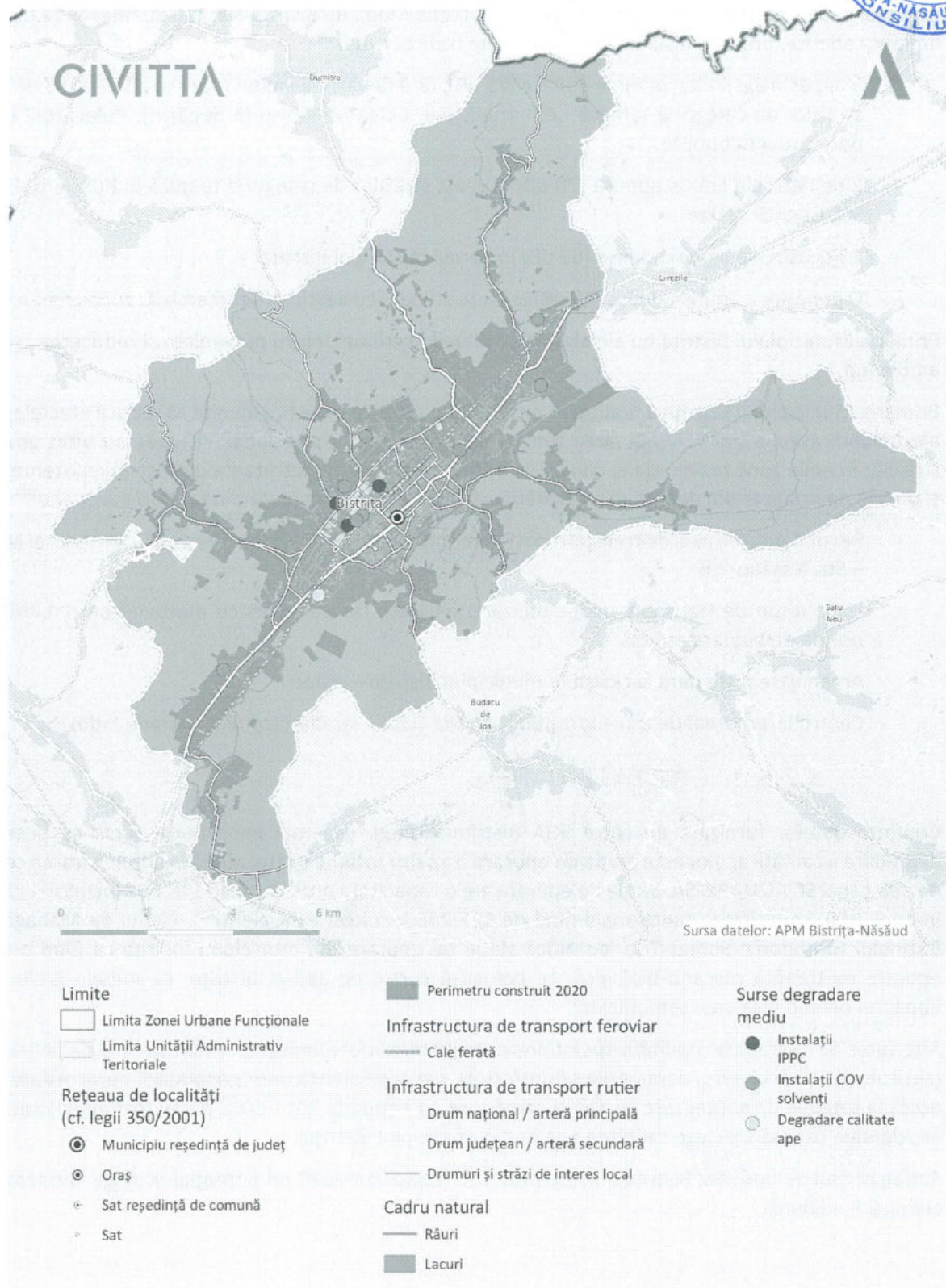

Figura 196 Surse de degradare a mediului în municipiul Bistrița

SURSA: LIMITE ARII NATURALE PROTEJATE – WEBSITE MINISTERUL MEDIULUI

În ceea ce privește poluarea fonică din municipiul Bistrița, rezultatele măsurărilor de zgomot efectuate în cursul anului 2020 de către Agenția pentru Protecția Mediului Bistrița-Năsăud au relevat 12 depășiri ale limitelor admise, principala sursă de zgomot fiind traficul rutier¹⁹⁸:

- 5 depășiri ale limitei minime admise (75 dB), fără depășirea limitei maxime admise (85 dB), în cazul străzilor de categorie tehnică I din municipiu: Calea Moldovei (3 depășiri), Bulevardul Libertății, Bulevardul Republicii.
- 2 depășiri ale limitei admise (70 dB) în cazul străzilor de categorie tehnică II: Bulevardul Decebal, Str. Gen. Gr. Bălan.
- 2 depășiri ale limitei admise (60 dB) în parcul municipal Bistrița.
- O depășire a limitei admise (65 dB) în piețe și spații cu destinație comercială: zona comercială Mall.

Primăria Municipiului Bistrița nu a elaborat un plan de acțiune pentru prevenirea și reducerea zgomotului ambiental.

Primăria Municipiului Bistrița a realizat în anul 2020 o serie de investiții menite să reducă efectele negative ale poluării aerului (inclusiv poluarea fonică) asupra sănătății populației. Acestea au vizat amenajarea străzilor în noile zone rezidențiale, consolidare, reabilitarea și modernizarea unor străzi existente, precum și o serie de proiecte din domeniul mobilității urbane durabile, finanțate din fonduri europene¹⁹⁹:

- Reconfigurarea axei de transport public pe traseul Str. Gării – B-dul Decebal – Str. Andrei Mureșanu – Str. Năsăudului.
- Linie verde de transport public utilizând mijloace de transport cu motor electric, hibrid sau cu normă de poluare redusă.
- Amenajare piste pentru cicliști în municipiul Bistrița – etapa I.
- Centru intermodal de transport public strada Gării – strada Tărpiului – strada Industriei.

3.7.3.2. CALITATEA APEI

Conform datelor furnizate de către SGA Bistrița-Năsăud, cea mai importantă sursă cu potențial de degradare a calității apelor este **stația de epurare a apelor urbane uzate**, aflată în administrarea companiei de apă-canal SC AQUABIS SA. Stația de epurare are o capacitate proiectată de 148.608 locuitori echivalenți, în anul 2020 capacitatea funcțională fiind de 105.246 locuitori echivalenți²⁰⁰. Planul de Management al Bazinului Hidrografic Someș-Tisa identifică stația de epurare din municipiul Bistrița ca fiind o stație de epurare cu treaptă mecano-biologică, ce poluează cursul de apă al Bistriței cu metale grele (Pb, Ni), impactul nefiind însă unul semnificativ.

Alte surse de degradare a calității apelor prezente pe teritoriul municipiului sunt sursele de poluare difuze (agricultura, traficul auto, depunerile atmosferice), dar și **existența unor gospodării neracordate sau fără acces la rețelele de alimentare cu apă și canalizare**. În perioada 2014-2020 nu au fost înregistrate poluări accidentale care să afecteze calitatea apelor din municipiul Bistrița.

Astfel, corpul de apă râul Bistrița a înregistrat între anii 2014-2020 un potențial ecologic moderat, starea chimică fiind bună.

¹⁹⁸ Cf. APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud în anul 2020.

¹⁹⁹ Cf. APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud în anul 2020.

²⁰⁰ Cf. APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud în anul 2020.

În ceea ce privește calitatea apelor subterane, corpul de apă freatică ROSO09 Someșul Mare înregistrează o stare chimică bună (nu au fost înregistrate depășiri ale valorilor prag la niciun indicator)²⁰¹

În vederea reducerii degradării calității apelor din surse agricole, în 2013 Primăria Municipiului Bistrița a adoptat **Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole pentru municipiul Bistrița și localitățile componente**. Acesta prevedea reguli și măsuri privind amplasarea și dimensionarea spațiilor de depozitare a gunoierului de grajd, perioade de interdicție în aplicarea îngrășămintelor organice și/sau minerale, reducerea pierderilor de azot din îngrășămintele, documente de evidență privind gestiunea nutrienților, pășunatul liber și menținerea animalelor de pășune și realizarea bilanțului de azot la nivelul municipiului Bistrița.

De asemenea, *Proiectul Regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bistrița-Năsăud, în perioada 2014 – 2020* prevede extinderea rețelei de apă potabilă (pe 34 de străzi / tronsoane de străzi) și a rețelei de canalizare pe 49 de străzi / tronsoane de străzi din municipiul Bistrița,

3.7.3.3. CALITATEA SOLULUI

Conform bazei de date INSSE Tempo Online din anul 2014, terenurile degradate și neproductive reprezintă circa 5 % din suprafața fondului funciar a municipiului Bistrița (750 ha).

Pe teritoriul administrativ al municipiului au fost identificate 4 situri incluse în inventarul preliminar al siturilor contaminate și potențial contaminate din județul Bistrița-Năsăud, cu o suprafață totală de 9,56 ha – vezi tabelul de mai jos. Două dintre aceste situri, cu o suprafață totală de 7,1 ha, au fost închise sau remediate în proporție de 100 % - este cazul depozitelor de deșeuri menajere închise (SC URBANA SA, SC CODRISOR SRL), aflate în monitorizare postînchidere conform prevederilor HG nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor²⁰².

Tabel 46 – Inventarul preliminar al siturilor contaminate/potențial contaminate la nivelul municipiului Bistrița, 2018

NR. CRT.	TIP SIT CONTAMINAT	ADMINISTRATOR / PROPRIETAR	LOCALIZARE SIT	NATURA SURSEI DE POLUARE	SUPRAFAȚA CONTAMINATĂ
1.	Haldă de zgură	SC ARIO SA	Viișoara	Deșeuri de turnătorie	2,4 ha
2.	Depozit deșeuri menajere	SC URBANA SA	Mun. Bistrița	Deșeuri menajere	4,9 ha
3.	Depozit deșeuri menajere	SC CODRISOR SRL	Mun. Bistrița	Deșeuri menajere	2,2 ha
4.	Depozit combustibil petrolier	Direcția de Servicii Publice Bistrița – Serviciul de termoficare	Mun. Bistrița	Hidrocarburi petroliere	0,06 ha

Sursă: APM Bistrița-Năsăud

Depozitul de deșeuri industriale periculoase *Halda de zgură* (ce a aparținut SC ARIO SA) nu a fost preluat în *Inventarul Județean al Siturilor Potențial Contaminate, al celor Contaminate și al siturilor Remediate*, fiind vorba despre un depozit ce se regăsește în HG 349/2005 privind depozitarea deșeurilor – depozite de deșeuri industriale periculoase care sistează/încetează depozitarea până la 31 decembrie 2006. În prezent,

²⁰¹ Cf. ABA Someș-Tisa – Planul de Management al Bazinului Hidrografic Someș-Tisaa 2016-2021.

²⁰² Cf. informații furnizate de către APM Bistrița-Năsăud.

depozitul constituie obiectul cauzei C-301/17 cu privire la aplicarea necorespunzătoare a Directivei 1999/31/CE privind depozitele de deșeuri²⁰³.

La sursele de degradare a calității solurilor menționate anterior se adaugă și **gestiunea necorespunzătoare a deșeurilor**. Astfel, conform informațiilor furnizate de către Garda Națională de Mediu – Comisariatul Județean Bistrița-Năsăud, în ultimii 5 ani au fost aplicate 29 de sancțiuni contravenționale în valoare de 88.000 lei pentru încălcarea prevederii Legii 211/2011 privind regimul deșeurilor. Amenzile au fost aplicate unor persoane fizice care au abandonat deșeuri în afara spațiilor autorizate sau care au incendiat deșeuri pe raza localităților Bistrița (14 sancțiuni), Sigmir (6), Viișoara (4), Unirea (3) și Ghinda (2).

O altă presiune asupra calității solurilor este reprezentată de creșterea suprafețelor construite. Astfel, în ultimii 5 ani (2016 – 2020), suprafața construită a municipiului Bistrița a crescut cu circa 40 ha (9,70 %), de la 321,53 ha la 352,71 ha. În aceeași perioadă, numărul de locuințe din municipiul Bistrița a crescut cu circa 5 % (+ 1.758 locuințe, conform bazei de date INS Tempo).

Realizată într-un mod necontrolat, fără o planificare urbană adecvată, expansiunea urbană poate conduce la creșterea ponderii suprafețelor artificiale (creșterea gradului de sigilare a solului) și, implicit, la **accentuarea problemelor legate de insula de căldură urbană**, caracteristice zonelor urbane dense, cu puține suprafețe acoperite de vegetație.

Din punct de vedere al claselor de calitate, terenul arabil al municipiului Bistrița se încadrează în clasele IV (521 ha) și V (2.044 ha) de calitate²⁰⁴.

3.7.3.4. CALITATEA FACTORILOR BIOTICI

Pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud a fost identificată **prezența mai multor specii invazive**: *Erigeron annuus* – bunghișorul american, *Impatiens glandulifera* – slăbănogul himalaian, *Reynoutria japonica* – troscot japonez, *Amorpha fruticosa* – salcâm pitic, *Robinia pseudoacacia* – salcâm, *Solidago canadensis* – sânziana de grădină și *Ambrosia artemisiifolia* – ambrozia²⁰⁵.

În ceea ce privește starea de conservare a speciilor de interes comunitar și situația speciilor invazive din aria naturală protejată ROSCI0400 Șieu-Budac, vor fi disponibile mai multe date după elaborarea studiilor realizate în vederea elaborării planului de management.

Un indicator util în evaluarea rezilienței climatice a unui oraș este suprafața spațiilor verzi amenajate. Conform bazei de date INS Tempo Online, în 2020 municipiul Bistrița avea o suprafață de spații verzi amenajate de 330 ha, în ușoară creștere față de anul 2014 (326 ha). Prin urmare, municipiul Bistrița avea în 2020 o suprafață de spațiu verde de 34,87 mp/locuitor²⁰⁶, **considerabil peste norma reglementată la nivel național de 26 mp/locuitor**²⁰⁷. Astfel, spațiile verzi reprezintă 8,6 % din suprafața intravilană a municipiului²⁰⁸.

Printre spațiile verzi publice ale municipiului se numără și cele două arii naturale protejate de interes local:

²⁰³ Ibidem.

²⁰⁴ Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole pentru municipiul Bistrița și localitățile componente

²⁰⁵ Cf. APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud în anul 2020.

²⁰⁶ Considerând populația după domiciliu a municipiului Bistrița la 1 ianuarie 2020 – 94.625 locuitori conform INS Tempo.

²⁰⁷ Conform OUG 114/2007 ce modifică și completează OUG 195/2005 privind protecția mediului: *Autoritățile administrației publice locale au obligația de a asigura din terenul intravilan o suprafață de spațiu verde de minimum 26 mp/locuitor până la data de 31 decembrie 2013.*

²⁰⁸ Cf. APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud în anul 2020.

- Parcul Municipal – suprafață totală de 7 ha, situat în zona centrală a municipiului, la sud de centrul istoric.
- Parcul Dendrologic al Colegiului Național "Liviu Rebreanu" Bistrița – suprafață de 8.393 mp, aflat tot în zona centrală a municipiului, în incinta Colegiului Național.

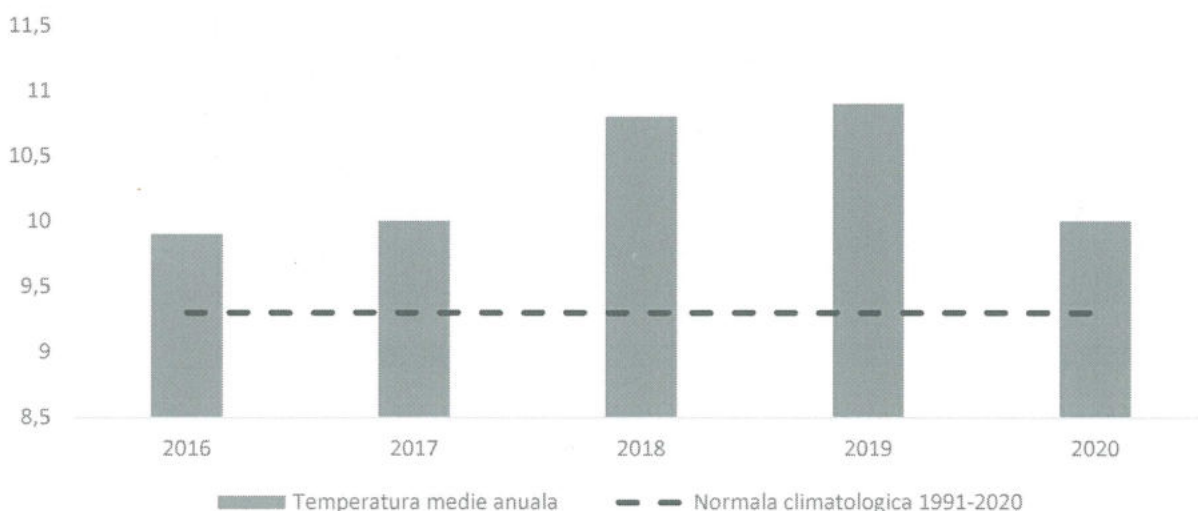
Se remarcă faptul că majoritatea spațiilor verzi sunt concentrate în zona centrală și peri-centrală a municipiului Bistrița, fiind necesare investiții pentru extinderea spațiilor verzi și în localitățile componente, precum și în noile cartiere rezidențiale.

3.7.4. RISCURI ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE

3.7.4.1. IMPACTUL PROGNOZAT AL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

În anul 2020, temperatura medie anuală la stația meteorologică Bistrița a fost de 10 °C, cu 0,7 °C mai mare decât temperatura medie multianuală din perioada 1991 – 2020 (normala climatologică)²⁰⁹. Din graficul de mai jos reiese faptul că, în ultimii 5 ani (2016-2020), temperatura medie anuală s-a situat mereu peste normala climatologică din ultimele 3 decenii.

Figura 197 Evoluția temperaturii medii anuale la stația meteorologică Bistrița

Sursă: Prelucrare după date APM Bistrița-Năsăud

Scenariile realizate privind impactul prognozat al schimbărilor climatice indică un **risc moderat pentru zona Municipiului Bistrița**. În cadrul programului EURO-CORDEX, modelările realizate pe 6 modele climatice regionale indică o creștere prognozată a temperaturii medii anuale în județul Bistrița-Năsăud între 1,2°C și 1,3°C, comparativ cu media multianuală a intervalului de referință 1971-2000. În ceea ce privește cantitatea medie anuală de precipitații, estimările sugerează o **creștere a sumei anuale a precipitațiilor cu 5-10%** comparativ cu același interval de referință²¹⁰.

Pentru perioada 2021 – 2050 se estimează o **creștere medie a temperaturii aerului iarna de circa 1,5°C** față de intervalul 1971-1990 (în condițiile scenariului RCP 8.5 - vezi figura de mai jos). Pentru perioada 2070

²⁰⁹ Cf. APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud în anul 2020.

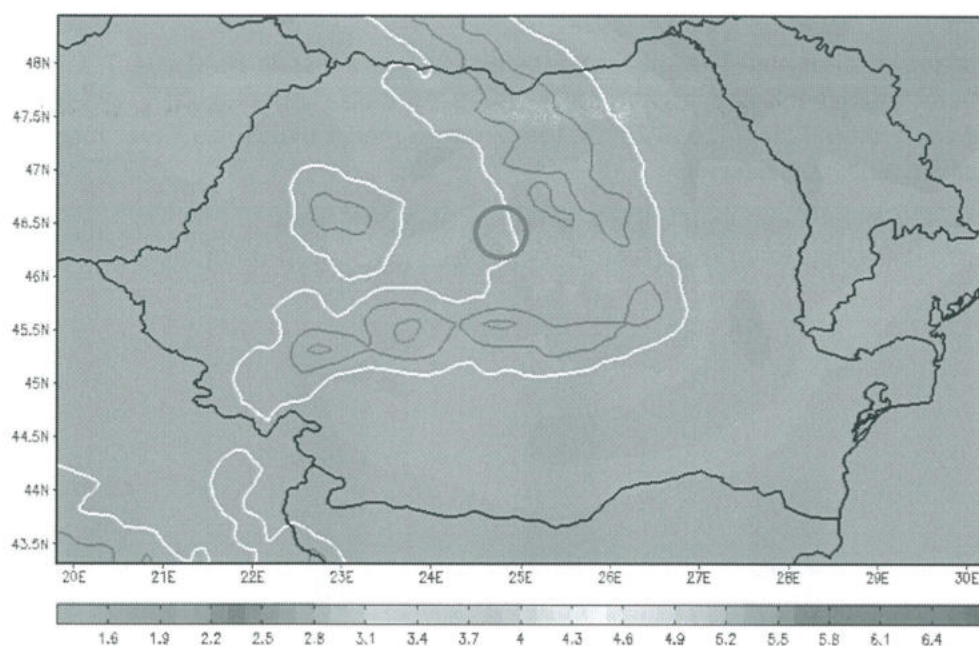
²¹⁰ Ibidem.

– 2099, față de același interval 1971 – 1990 și în condițiile aceluiași scenariu, creșterea medie a temperaturii aerului vară este estimată la circa 3,7 °C, ceea ce ar însemna o creștere a incidenței valurilor de căldură.

În ceea ce privește regimul pluviometric, se estimează o **ușoară creștere a cantității medii de vară a precipitațiilor (0 - 5 %)** în intervalul 2021-2050 față de intervalul 1971-2000, în condițiile scenariului RCP 8.5. Pentru perioada 2070-2099, față de același interval și în condițiile aceluiași scenariu se preconizează însă o scădere de până la 5 % a cantității medii de vară a precipitațiilor.

Aceste schimbări ale parametrilor climatici (temperatură, precipitații) vor avea un impact și asupra altor caracteristici climatice. Astfel, în condițiile aceluiași scenariu RCP 8.5, **se estimează o reducere medie a grosimii stratului de zăpadă cu 70 – 80 %** în intervalul 2070 – 2099 față de intervalul 1971-2000, fapt ce ar reduce drastic potențialul de practicare a sporturilor de iarnă în zona municipiului Bistrița²¹¹.

Figura 198 Creșterea medie a temperaturii aerului iarna în intervalul 2021-2050²¹²

SURSA: BOJARIU ET AL. (2015). SCHIMBĂRILE CLIMATICE – DE LA BAZELE FIZICE LA RISCURI ȘI ADAPTARE. EDITURA PRINTECH, BUCUREȘTI.

Strategia Națională privind Schimbările Climatice (2013-2020) prevede două categorii importante de măsuri. Prima categorie este reprezentată de măsurile de atenuare a schimbărilor climatice și vizează reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în atmosferă. Astfel, printre tipurile de măsuri propuse se numără utilizarea pe scară largă a energiei regenerabile nepoluante, eficientizarea energetică a clădirilor rezidențiale, a clădirilor publice sau a sistemelor de iluminat public și tranziția către sisteme de transport electrice.

A doua categorie este reprezentată de măsurile de adaptare la efectele schimbărilor climatice, considerând atât schimbările survenite în regimul termic sau pluviometric, cât și tendința de creștere a incidenței hazardelor naturale. Printre măsurile de adaptare se numără cele ce vizează diminuarea vulnerabilității localităților față de riscuri naturale sau creșterea suprafețelor acoperite cu vegetație.

²¹¹ Cf. Bojariu et al. (2015). *Schimbările climatice – de la bazele fizice la riscuri și adaptare*. Editura Printech, București.

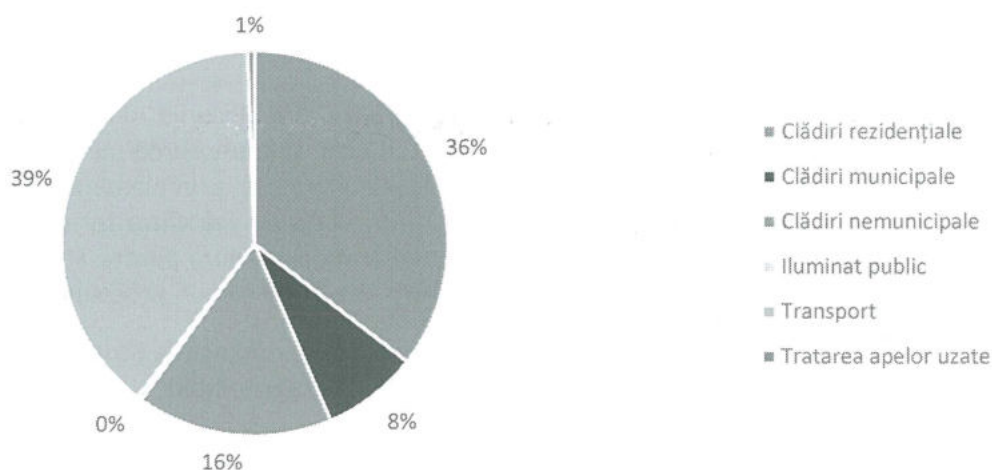
²¹² Față de intervalul 1971 – 2000, în condițiile scenariului RCP 8.5.

În anul 2019 a fost elaborat Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă al Municipiului Bistrița, ce continuă demersurile de planificare ale municipiului Bistrița în domeniul energiei și climei, începute cu Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă 2014-2020.

Conform analizelor ce fundamentează acest plan de acțiune, consumul total de energie la nivelul municipiului Bistrița era, în 2018, de circa 1,6 milioane MWh. Cea mai mare pondere a consumului total de energie o au transportul (circa 48 %) și clădirile rezidențiale (circa 30 %). De altfel, clădirile rezidențiale au fost responsabile pentru cea mai mare parte a emisiilor CO₂ rezultate din consumul de energie electrică și din consumul de gaze naturale, iar transportul privat a fost responsabil pentru cea mai mare parte a emisiilor CO₂ rezultate din consumul de carburanți²¹³. În ceea ce privește situația emisiilor totale de CO₂ pe sectoare producătoare, ea este prezentată în graficul de mai jos.

Figura 1. Ponderea emisiilor totale CO₂ pe sectoare producătoare, %, 2018

SURSA: PRELUCRARE DATE DIN PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU ENERGIE DURABILĂ ȘI CLIMĂ AL MUN. BISTRIȚA

Se remarcă faptul că **majoritatea sectoarelor au înregistrat o creștere a emisiilor CO₂ în intervalul 2008-2018**. Acestea s-au dublat în sectorul transportului (ca urmare a creșterii numărului de autovehicule utilizate pentru transportul privat) și au crescut de peste 2,5 ori în sectoarele clădirilor municipale și clădirilor rezidențiale (ca urmare a creșterii numărului de locuințe)²¹⁴. Este, așadar, necesară luarea unor măsuri pentru eficientizarea energetică a fondului construit din municipiul Bistrița.

Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă al Municipiului Bistrița propune următoarele măsuri până în anul 2030:

- Pentru clădiri rezidențiale:
 - o Îmbunătățirea performanței energetice a anvelopei și instalațiilor clădirilor rezidențiale;
 - o Construirea clădirilor noi având în vedere normele minime de proiectare și execuție din punct de vedere al eficienței energetice;
- Pentru clădiri municipale:

²¹³ Cf. Planul de Acțiune pentru energie durabilă și climă al municipiului Bistrița.

²¹⁴ Cf. datelor prezentate în Planul de Acțiune pentru energie durabilă și climă al municipiului Bistrița.

- Îmbunătățirea performanței energetice a anvelopei și instalațiilor clădirilor municipale (cu destinație educațională, curativă, culturală, administrativă);
- Creșterea eficienței utilizării energiei în exploatarea clădirilor publice;
- Pentru iluminatul public:
 - Creșterea eficienței energetice a sistemului de iluminat public;
- Pentru transport:
 - Creșterea calității infrastructurii de transport și eficientizarea energetică a sectorului;
- Colectarea deșeurilor:
 - Îmbunătățirea sistemului de colectare a deșeurilor și valorificarea acestora;

Astfel, se remarcă gradul ridicat de implicare din ultimii ani a Primăriei Municipiului Bistrița în proiecte ce vizează reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră:

- În anul 2020, investițiile în reabilitarea termică a blocurilor de locuințe din municipiu au fost de aproape 8 milioane de lei din bugetul local, fonduri europene și credite interne. De altfel, în perioada 2014-2020 Primăria Municipiului Bistrița a implementat 8 proiecte de eficientizare energetică a clădirilor rezidențiale, prin care **s-au reabilitat termic 74 de blocuri de locuințe**. Pentru perioada 2021-2027 a fost demarată procedura pentru achiziția documentației tehnico-economice pentru 37 de blocuri, pentru alte 27 de blocuri procedura aflându-se în pregătire²¹⁵.
- Au fost desfășurate o serie de proiecte pentru promovarea economiei de energie, a măsurilor de eficiență energetică și a resurselor de energie regenerabilă:
 - Proiectul HOTMAPS – Instrumente de tip Open Source pentru Cartografierea și Planificarea Sistemelor Energetice de Încălzire și Răcire – finalizat în septembrie 2020.
 - Proiectul "Our buildings" – suport tehnic acordat municipalităților în definirea strategiilor de renovare a clădirilor.
 - Elaborarea Planului de renovare pe termen lung al stocului de clădiri publice din municipiul Bistrița, orizont 2021-2050 (în armonizare cu Planul de Acțiune privind energia durabilă al municipiului Bistrița).
 - Proiectul "Zero Carbon Cities" (URBACT III), ce a avut ca obiectiv stabilirea, pe baze științifice a țintelor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon și a Planurilor Integrate de Acțiune pentru Climă în orașele partenere. Pentru municipiul Bistrița, au fost conturate ca domenii principale de acțiune privind reducerea emisiilor de CO₂: clădiri publice, rezidențiale și nerezidențiale; iluminat public; transport public, privat și comercial; producția locală de energie regenerabilă; deșeuri.
- Municipiul Bistrița s-a înscris în competiția "European Green Leaf Award 2022"²¹⁶.

Conform datelor furnizate de către Primăria Municipiului Bistrița, **în perioada 2014-2020 nu au fost implementate proiecte de eficientizare energetică a clădirilor publice**, pentru perioada 2021-2027 fiind estimată necesitatea depunerii a 10 astfel de proiecte.

²¹⁵ Cf. Date furnizate de către Primăria Municipiului Bistrița.

²¹⁶ Competiția a fost câștigată de orașele Valongo (Portugalia) și Winterswijk (Țările de Jos).

Pe lângă proiectele implementate de către Primăria Municipiului Bistrița, se remarcă și contribuția Consiliului Județean Bistrița la creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din municipiu, prin următoarele proiecte implementate în perioada de programare 2014-2020:

- Creșterea eficienței energetice a secțiilor externe ale Spitalului Județean de Urgență Bistrița situate pe strada Alba Iulia nr. 7 Bistrița – valoare totală proiect 8.874.031,59 lei.
- Creșterea eficienței energetice a secțiilor externe ale Spitalului Județean de Urgență Bistrița situate pe strada Ghinzii nr. 26 Bistrița – valoare totală proiect 3.876.683,96 lei.

Municipiul Bistrița **beneficiază de un fond forestier important**, suprafața pădurilor ocupând circa 23% din teritoriul administrativ. **Conservarea și extinderea zonelor împădurite devine foarte importantă** pentru asigurarea unui microclimat favorabil în municipiu. De cealaltă parte, se remarcă și **suprafața mare de spații verzi în interiorul localităților** de pe teritoriul administrativ (330 ha), suprafața de spațiu verde fiind de circa 35 m²/locuitor.

Pe lângă intervenții care să asigure creșterea suprafeței de spații verzi și a suprafeței împădurite, Municipiul Bistrița își poate crește reziliența printr-o gestiune mai atentă a lucrărilor hidrotehnice existente pe teritoriul său, în vederea reducerii riscului la inundații – vezi subcapitolul următor.

3.7.4.2. VULNERABILITATEA LA RISCURI NATURALE

Municipiul Bistrița este inclus în zona de intensitate de gradul VI pe scara Mercalli, având o vulnerabilitate scăzută la cutremure de pământ²¹⁷. Valoarea de vârf a accelerației terenurilor pentru cutremurele cu interval mediu de recurență de 225 ani (20 % probabilitate de depășire în 50 de ani) este de **doar 0,10g în zona Municipiului Bistrița**²¹⁸. De altfel, conform datelor furnizate de către Primăria Municipiului Bistrița, pe teritoriul municipiului nu există clădiri expertizate și încadrate în clase de risc seismic.

Conform Planului de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea a V-a – Zone de risc natural, Municipiul Bistrița prezintă **potențial ridicat de producere a alunecărilor de teren primare**. Hărțile de risc la alunecări de teren realizate la nivelul județului Bistrița indică, în cazul Municipiului Bistrița, **un potențial de producere al alunecărilor mediu** pe întreg teritoriul administrativ – coeficientul mediu de hazard la alunecare (Km) are valori de 0,10-0,30 (probabilitate medie) de-a lungul văii Bistriței, în cea mai mare parte a teritoriului intravilan, și de 0,31 – 0,40 (probabilitate medie-mare) pe dealurile aflate la nord și sud de municipiu²¹⁹.

Localizarea municipiului la interferența mai multor structuri geomorfologice determină **prezența unor alunecări de teren pe versanții văilor**, un exemplu fiind alunecările de teren activate în zona dealului Codrișor. Astfel, zonele de versant cu pante de peste 15 grade, lipsite de vegetație și ocupate cu construcții sunt considerate zone cu probabilitate mare a alunecărilor de teren. Aceste zone se găsesc²²⁰:

- În partea de sud-vest a municipiului, pe partea stângă a localității Viișoara;
- În zona dealului Codrișor;
- La nord de localitatea Ghinda, în zona Wonderland;

²¹⁷ Cf. Planul de Analiză și Acoperire a Riscurilor în domeniul situațiilor de urgență Bistrița-Năsăud actualizat în anul 2019.

²¹⁸ Cf. Hărții de zonare seismică a României - codul P100-1/2013.

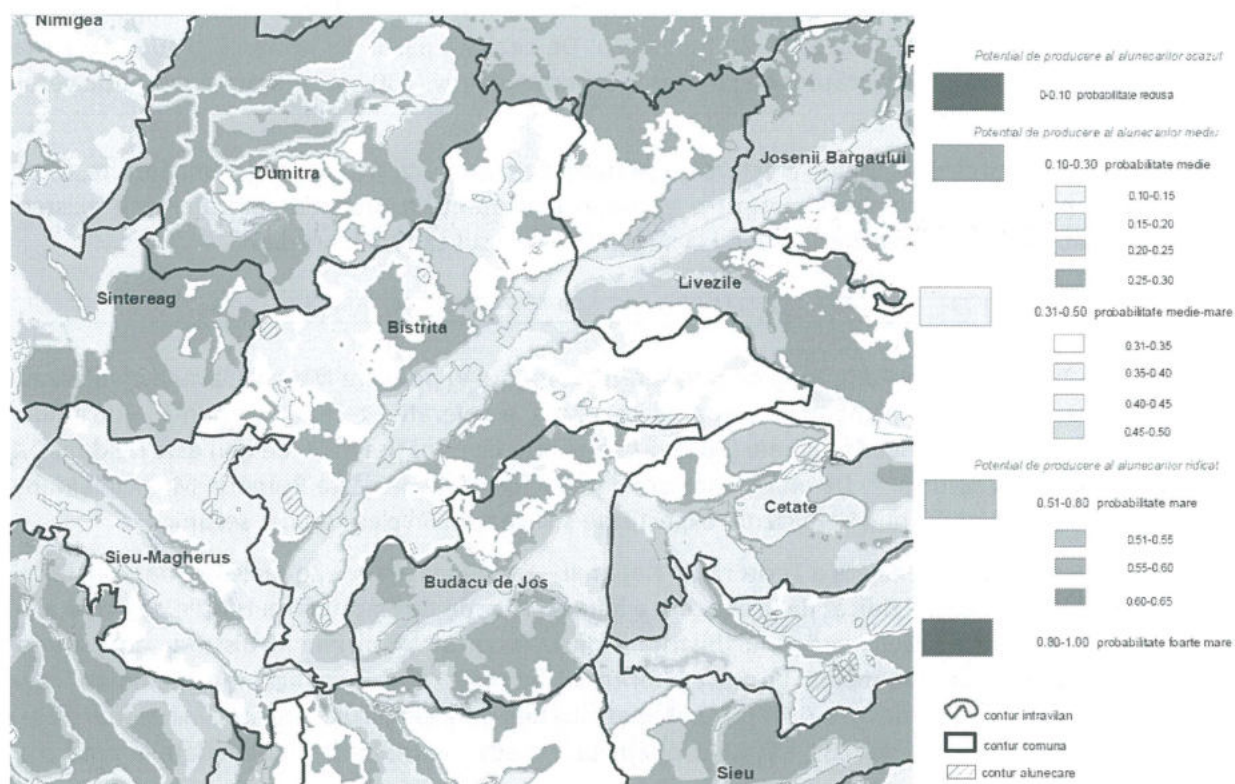
²¹⁹ Cf. Harta de risc la alunecare – Harta Generală – SEARCH CORPORATION, *Întocmirea hărților de risc natural la nivelul teritoriului județului Bistrița-Năsăud*.

²²⁰ Cf. Planul de Acțiune pentru energie durabilă și climă al municipiului Bistrița.

- Valea Jelnei;
- Valea Slătiniței;
- În partea de nord a localității Slătinița.

În anul 2018, în municipiul Bistrița a fost produsă o alunecare de teren pe Str. Amurgului, Valea Ghinzii, în 28-30 martie, fiind afectate 3 case²²¹.

Figura 199 Vulnerabilitatea la alunecări de teren în municipiul Bistrița

SURSA: HARTA DE RISC LA ALUNECARE – HARTA GENERALĂ – SEARCH CORPORATION, (2013), ÎNTOCMIREA HĂRȚILOR DE RISC NATURAL LA NIVELUL TERITORIULUI JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂSĂUD.

Conform Planului de Analiză și Acoperire a Riscurilor la nivelul județului Bistrița-Năsăud, Municipiul Bistrița (împreună cu localitățile componente Slătinița, Unirea, Viișoara, Sărata și Ghinda) este vulnerabil la inundații pe cursurile de apă Bistrița, Slătinița, Căstăilor (Tărpiu), Ghinda și pe canalul de gardă al râului Bistrița. În total, **pot fi afectate de inundații 255 de gospodării**, 20 de blocuri de locuințe, 13 obiective economice, 14 km de drum – vezi tabelul de mai jos.

Tabel 47 – Obiective ce pot fi afectate de inundații la nivelul municipiului Bistrița

LOCALITATE	CURS DE APĂ	OBIECTIVE AFLATE ÎN ZONE DE RISC LA INUNDAȚII
Municipiul Bistrița	Râul Bistrița Valea Căstăilor (Tărpiu)	Zonă apărată; 20 de blocuri de locuințe, 6 obiective economice

²²¹ Cf. Planul de Analiză și Acoperire a Riscurilor în domeniul situațiilor de urgență Bistrița-Năsăud actualizat în anul 2019.

LOCALITATE	CURS DE APĂ	OBIECTIVE AFLATE ÎN ZONE DE RISC LA INUNDAȚII
	Canal gardă	3 km DN, 6 obiective economice
Loc. componentă Slătinița	Valea Slătinița	10 gospodării, 20 ha teren agricol, 5 km DC
Loc. componentă Unirea	Râul Bistrița	100 gospodării, 30 ha teren agricol, 3 km DC
Loc. componentă Vișoara	Râul Bistrița	100 ha teren agricol, 1 obiectiv economic, 2 km DC, 5 gospodării
Loc. componentă Sărata	Râul Bistrița	40 gospodării, 40 ha teren agricol
Loc. componentă Ghinda	Valea Ghinda	100 gospodării, 3 km DJ, 50 ha teren agricol

Sursă: PAAR Bistrița-Năsăud

De altfel, municipiul Bistrița a fost afectat de fenomene hidrometeorologice și în anul 2020, când precipitațiile abundente înregistrate în lunile iunie și iulie au dus la inundații locale atât în municipiu, cât și în localitățile componente Ghinda, Sărata și Sigmir²²².

Râul Bistrița, ce străbate municipiul, este **un curs amenajat hidrotehnic** cu un baraj și două diguri în zona orașului. Astfel, pe teritoriul municipiului Bistrița există următoarele lucrări hidrotehnice, conform datelor furnizate de către SGA Bistrița-Năsăud

- Consolidare mal râul Bistrița la Sărata;
- Consolidare mal râul Bistrița la Unirea;
- Apărare mal râul Bistrița la Bistrița amonte;
- Apărare mal râul Bistrița la Bistrița aval;
- Regularizare râul Bistrița la Sărata;
- Regularizare râul Bistrița la Bistrița – este necesară reabilitarea;
- Regularizare râul Bistrița la Unirea;
- Regularizare râul Bistrița la Abator;
- Regularizare Șanț de gardă Bistrița – obiectiv de importanță locală ce asigură apărarea împotriva inundațiilor a zonei industriale, SGA Bistrița-Năsăud propune trecerea sa în patrimoniul Primăriei Municipiului Bistrița;
- Regularizare râul Lempeș la Bistrița;
- Dig râul Bistrița amonte;
- Dig râul Bistrița aval;
- Amenajare râul Bistrița în zona Unirea.

Planul de Management al Riscului la Inundații realizat de către ABA Someș-Tisa cuprinde următoarele măsuri ce vizează teritoriul municipiului Bistrița, neimplementate încă:

²²² Cf. APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud în anul 2020.

165

- Măsuri de stabilizare a albiei – recalibrări albii, parapetei, ziduri de sprijin, apărări de mal, stabilizare pat albie pe râul Bistrița în localitățile Prundu Bârgăului, Susenii Bârgăului, Mijlocenii Bârgăului, Josenii Bârgăului, Rusu Bârgăului, Valea Poenii, Livezile, Unirea (L=22,7 km);
- Măsuri de stabilizare a albiei – recalibrări albii, parapetei, ziduri de sprijin, apărări de mal, stabilizare pat albie pe râul Bistrița în localitățile Bistrița, Vișoara, Sărata (L=14,5 km).

Municipiul Bistrița se află în aval de barajul Colibița din zona Munților Călimani. Prin urmare, există **riscul inundării orașului, în cazul unor avarii produse la baraj**²²³.

O categorie aparte de riscuri naturale, specifică pentru zona geografică a municipiului Bistrița, este **formarea de blocaje de gheață pe cursuri de apă**, ce pot determina producerea inundațiilor pe râul Bistrița și pe Șieu²²⁴.

3.7.4.3. VULNERABILITATEA LA RISCURI TEHNOLOGICE

În Municipiul Bistrița există un singur obiectiv SEVESO. Este vorba de SC ROMBAT SA, localizat pe Str. Drumul Cetății nr. 4, având ca domeniu de activitate fabricarea de acumulatori. Este un obiectiv cu risc minor, datorită substanțelor periculoase pentru mediul acvatic utilizate în procesul de fabricație al acumulatorilor (monoxid de plumb). În ceea ce privește riscul de transport și depozitare produse periculoase, au fost identificați 2 operatori pe raza municipiului Bistrița ce prezintă surse de risc chimic²²⁵:

- SC CRISTIRO SA – Str. Industriei nr. 5 – Fabricarea articolelor de sticlă și pentru menaj.
- SC TERAPLAST SA – DN 15A km 45+500 – Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilurilor din material plastic.

3.8. CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

3.8.1. INTRODUCERE

O administrație publică modernă, ce își fundamentează viziunea de dezvoltare pe continua îmbunătățire a serviciilor publice oferite, are nevoie de o resursă umană performantă, o structură administrativă eficientă și capabilă să îndeplinească obiectivele asumate, dar și proceduri clare, predictibile și transparente de funcționare. Aceste atribute sunt esențiale pentru a facilita dezvoltarea economică, socială și culturală a municipiului și pentru a menține un grad de satisfacție ridicat al cetățenilor vizavi de guvernarea locală. Mai mult, o astfel de administrație trebuie să fie capabilă să genereze mecanisme și instrumente publice de consultare care să aducă cetățeanul cât mai aproape de deciziile de la nivel local și să-i ofere acestuia un rol esențial în modelarea viziunii de dezvoltare.

Capitolul următor, ce analizează capacitatea administrativă a Municipiului Bistrița, oferă o imagine de ansamblu asupra modului în care resursele umane, financiare și procedurile de lucru converg în îndeplinirea responsabilităților autorității publice locale, în implementarea de politici publice locale în interesul cetățenilor și în susținerea unei creșteri sustenabile, inteligente și inclusive la nivel local și regional.

²²³ Cf. Planul de Acțiune pentru energie durabilă și climă al municipiului Bistrița.

²²⁴ Cf. Planul de Analiză și Acoperire a Riscurilor în domeniul situațiilor de urgență Bistrița-Năsăud actualizat în anul 2019.

²²⁵ *Ibidem*.

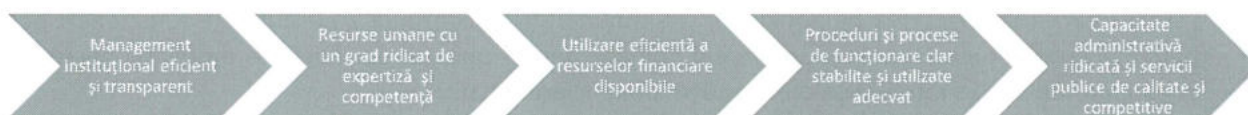
Sunt prezentate principalele caracteristici ale *Primăriei Municipiului Bistrița*, urmărind fiecare element ce susține o capacitate administrativă ridicată: (1) ce presupune un management eficient al resursei umane, structura instituțional-administrativă a primăriei și programul de formare dedicat funcționarilor publici și personalului contractual, (2) capacitatea financiară a municipiului prin analiza planificării bugetare, a resurselor financiare și structurii de cheltuieli, respectiv a politicii de investiții, (3) o prezentare a resurselor materiale și procedurilor de lucru și (4) analiza mecanismelor de transparență și consultare publică cu mediul de afaceri, societatea civilă sau mediul academic la nivel local. Mai mult, analiza include un format comparativ cu alte municipalități reședință de județ pentru a proiecta avantajele competitive ale Municipiului Bistrița la nivel național.

Pentru a fundamenta principalele concluzii și propuneri de îmbunătățire, un chestionar a fost aplicat la nivelul personalului instituției pentru o mai bună înțelegere a mediului intern de lucru și principalelor obstacole și oportunități pe care aceștia le identifică. Analiza propune astfel ajustări acolo unde alocarea de resurse financiare, umane sau materiale nu este optimă pentru livrarea unor servicii publice eficiente, competitive și de calitate pentru comunitate.

Conceptul de capacitate administrativă este deseori folosit în literatura de specialitate și se regăsește și în principalele documente de analiză ale Comisiei Europene, în special rapoartele de țară din cadrul pachetului Semestrul European. România dispune inclusiv de un *Program Operațional*, componentă a Cadrului Financiar Multianual 2014-2020, ce a fost adresat tuturor celor opt regiuni de dezvoltare ale României și se fundamentează pe întărirea capacității administrative la nivel local – *Programul Operațional Capacitate Administrativă*.

Termenul de capacitatea administrativă se referă astfel la o utilizare eficientă a resurselor disponibile la nivelul autorității publice locale și instituirea unui management eficient și transparent bazat pe proceduri clare și transparente de funcționare. Astfel, administrația locală își poate îndeplini cu succes competențele stabilite prin lege, atingerea obiectivelor propuse și furniza servicii publice competitive și de calitate.

Figura 200 Etape de suport pentru întărirea capacității administrative la nivelul autorității publice

3.8.2. ANALIZA MEDIULUI INTERN

3.8.2.1. RESURSE UMANE

Managementul resursei umane este o dimensiune cheie în îmbunătățirea continuă a serviciilor publice oferite de autoritatea publică locală în relația cu cetățeanul. Menținerea unui corp profesionist de funcționari publici și personal contractual, cu un nivel ridicat de competențe și care să fie caracterizat de

transparență, integritate și respect față de cetățeni, poate asigura îndeplinirea obiectivelor strategice asumate de administrația publică locală. La modul general, managementul resursei umane se referă la acea paletă de strategii, activități, proceduri sau programe de formare care permit îmbunătățirea performanțelor individuale, colective și organizaționale ale personalului.

Obiectivul cheie al resursei umane de la nivelul administrației este de a susține principiile bunei guvernări, îndeplinirea viziunii de dezvoltare și dezvoltarea sustenabilă a unității administrativ-teritoriale. Modul în care personalul instituției este recrutat, format și rolurile care i se oferă trebuie să țină cont de cele mai bune practici la nivelul UE. O structură eficientă a resursei umane trebuie să includă:

PROCESE DE BUNĂ PRACTICĂ LA NIVELUL MANAGEMENTULUI RESURSEI UMANE

1. Organigramă care să corespundă nevoilor instituției, viziunii și obiectivelor de dezvoltare;
2. Roluri și responsabilități bine definite pentru personal prin planificarea și elaborarea fișelor de post;
3. Strategie de resurse umane, aplicată în mod consecvent, și o politică de formare a personalului;
4. Sistem transparent și bazat pe indicatori de performanță pentru recrutarea, selectarea și promovarea personalului;
5. Evaluarea adecvată și obiectivă a performanțelor individuale și colective ale personalului;
6. Strategie de evaluare a managementului resursei umane și un sistem de control adecvat;
7. Independență politică în managementul resursei umane.
8. Respectarea principiilor privind egalitatea de șanse.

În conturarea unei politici de management a resursei umane, autoritatea publică locală trebuie să identifice acele etape necesare pentru consolidarea și profesionalizarea personalului instituției. Politica de personal trebuie să impună proceduri standard și adaptate nevoilor instituției și priorităților de dezvoltare privind (1) recrutarea și selectarea personalului, (2) îmbunătățirea continuă a corpului de funcționari publici și personal contractual, (3) proceduri privind managementul carierei, satisfacția și motivația personalului și (4) orientarea serviciilor publice oferite către beneficiarul final.

În România, Ordonanța de Urgență nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ reglementează „cadrul general pentru organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor administrației publice, statutul personalului din cadrul acestora, răspunderea administrativă, serviciile publice, precum și unele reguli specifice privind proprietatea publică și privată a statului și a unităților administrativ-teritoriale”.

Codul Administrativ definește instituția primăriei ca o „*structură funcțională fără personalitate juridică și fără capacitate procesuală, cu activitate permanentă, care duce la îndeplinire hotărârile autorității deliberative și dispozițiile autorității executive, soluționând problemele curente ale colectivității locale, constituită din: primar, viceprimar, administratorul public, consilierii primarului sau persoanele încadrate la cabinetul primarului și aparatul de specialitate al primarului*”. Aparatul de specialitate al primarului, unitate cheie în interiorul proceselor de guvernare la nivel local, este definit ca „*totalitatea compartimentelor funcționale, fără personalitate juridică, de la nivelul unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale, precum și secretarul general al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale*”. Din punct de vedere operațional, consiliul local al municipiului are funcția de inițiativă și hotărăște, în condițiile enunțate de cadrul legal în vigoare, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care sunt date prin lege în competența altor autorități.

Astfel, procesul de inițiere, implementare și evaluare a unei politici publice locale se realizează de către consiliul local și aparatul de specialitate al primarului. Cele două structuri au un rol cheie în îndeplinirea viziunii, obiectivelor generale și strategiilor adoptate de către autoritatea publică. În derularea politicilor publice locale, personalul aparatului de specialitate și consilierii locali pot organiza consultări publice la care participă cetățeni, reprezentanți ai mediului de afaceri, asociații legal constituite sau grupurilor civice.

Acest subcapitol prezintă și analizează structura de resurse umane de la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița, luând în considerare datele disponibile privind aparatul de specialitate și serviciile și instituțiile publice cu personalitate juridică. Deși analiza va avea în centrul său aparatul de specialitate al primarului, aceasta va include elemente generale privind (1) managementul resursei umane și mobilitatea personalului, (2) vechimea, gradul profesional și gradul de ocupare al posturilor, (3) planul de formare al resursei umane și corelarea cu nevoile de la nivel instituțional (4) gradul de cunoaștere de către personal a obiectivelor strategice ale instituției și de participare la elaborarea acestora.

La nivelul Primăriei Municipiului Bistrița, organigrama prevede, pe lângă aparatul de specialitate al primarului, o serie de instituții și servicii cu personalitate juridică. Tabelul următor prezintă reorganizările de la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița și crearea a noi direcții cu personalitate juridică și a unui centru cultural. Practica creării de servicii publice cu personalitate juridică este comună la nivelul administrațiilor publice locale și are de multe ori obiectivul eficientizării activității acestora prin comasarea sau preluarea mai multor servicii publice.

Tabel 48 Instituții și servicii cu personalitate juridică la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița

Direcția de administrare a piețelor din municipiul Bistrița	Înființată prin Hotărârea nr.57/19.04.2018 a Consiliului Local al Municipiului Bistrița, prin transformarea Direcției de administrare a piețelor din municipiul Bistrița din serviciu public fără personalitate juridică în serviciu public cu personalitate juridică și preluarea personalului; Direcția este finanțată parțial din bugetul local.
Direcția Servicii Publice Bistrița	Înființată prin Hotărârea nr.49/04.03.2009 a Consiliului Local al Municipiului Bistrița prin transformarea Direcției de Administrare a Domeniului Public din serviciu public fără personalitate juridică în serviciu public cu personalitate juridică și preluarea Direcției de Termoficare a Municipiului Bistrița. Personalul din cadrul celor două structuri a fost preluat la DSP Bistrița. DSPB este finanțată total din bugetul local.
Direcția Municipală de Sănătate Bistrița	Înființată prin Hotărârea nr.154/29.07.2009 a Consiliului Local al Municipiului Bistrița prin reorganizarea serviciului public municipal Creșa Bistrița și preluarea cabinetelor școlare medicale dentare și a asistenței medicale comunitare din subordinea Direcției de Sănătate Publică Bistrița – Năsăud, începând cu data de 1 iulie 2009. DMSB este finanțată total din bugetul local.
Centrul Cultural Municipal Bistrița	Este finanțat parțial din bugetul local.

Direcția de Asistență Socială

Înființată prin Hotărârea nr.70/21.04.2011 a Consiliului local al municipiului Bistrița privind înființarea „Direcției municipale de servicii sociale” Bistrița ca serviciu public cu personalitate juridică;

Serviciul public municipal "Direcția municipală de asistență socială Bistrița" a fost înființat prin transformarea Direcției municipale de asistență socială Bistrița din serviciu public fără personalitate juridică în serviciu public cu personalitate juridică și preluarea personalului;

În anul 2018, Direcția municipală de servicii sociale Bistrița și-a schimbat denumirea în Direcția de asistență socială Bistrița, în baza Hotărârii nr.85/24.05.2018 cu păstrarea personalității juridice, și aprobarea organigramei, statului de funcții și regulamentului de organizare și funcționare;

Este finanțată parțial din bugetul local.

Poliția Locală

Înființată prin Hotărârea nr. 12/31.01.2011 a Consiliului local al Municipiului Bistrița privind înființarea instituției publice de interes local "Poliția locală a municipiului Bistrița";

Poliția locală a fost înființată prin transformarea poliției comunitare a Municipiului Bistrița din serviciu public fără personalitate juridică în instituție publică cu personalitate juridică și preluarea personalului;

Poliția locală este finanțată integral din bugetul local.

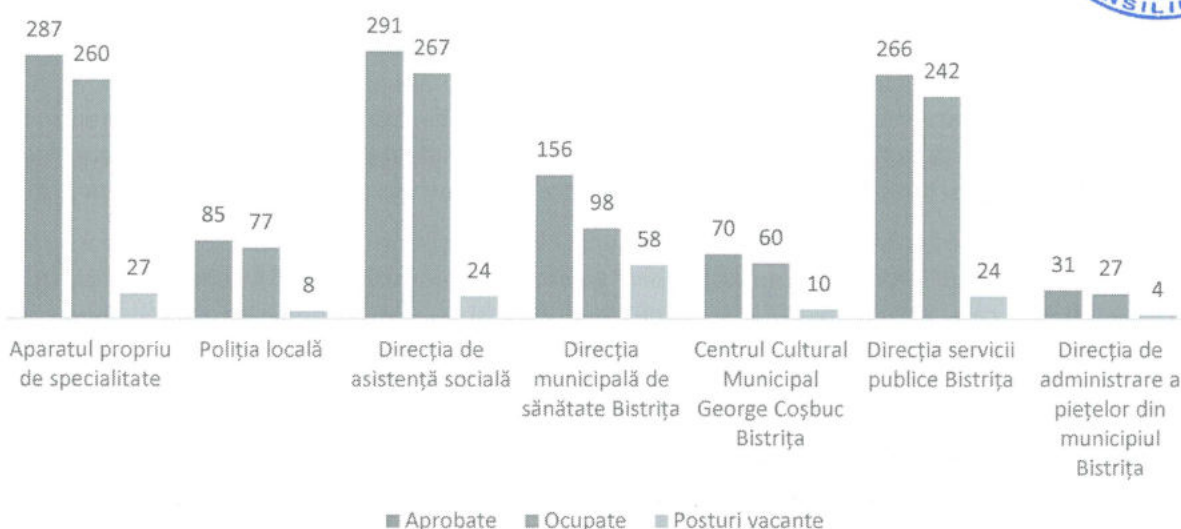
SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Conform datelor furnizate de Primăria Municipiului Bistrița aferente lunii septembrie 2021, organigrama instituției are aprobate 287 de posturi pentru aparatul propriu și ocupate 260, ceea ce corespunde unui grad ridicat de ocupare, de 90%. Gradul de ocupare a funcțiilor este ridicat pentru toate serviciile și instituțiile, cu excepția *Direcției municipale de sănătate* care are cel mai scăzut nivel de ocupare a funcțiilor, de numai 62%.

Alte servicii și instituții publice locale cu personalitate juridică includ (1) *Centrul Cultural Municipal George Coșbuc Bistrița* (70 poziții aprobate și 60 ocupate), (2) *Poliția locală a Municipiului Bistrița* (85 posturi aprobate și 79 ocupate), (3) *Direcția de administrare a piețelor din Municipiul Bistrița* (31 posturi aprobate și 27 ocupate), (4) *Direcția de asistență socială* (291 posturi aprobate și 267 ocupate), (5) *Direcția de Servicii Publice* (266 posturi aprobate și 244 ocupate) și (6) *Direcția municipală de sănătate Bistrița* (156 posturi aprobate și 98 ocupate).

Figura 201 Organigrama la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRITA

Structura de personal a fost una stabilă în perioada 2017-2020, fără fluctuații semnificative în ceea ce privește gradul de vacantare și ocupare a posturilor. Numărul de posturi nou ocupate la nivelul aparatului de specialitate al primarului a fost cel mai ridicat în anul 2017 (34 angajări noi), iar numărul de posturi vacante a fost ridicat în anul 2020 cu 30 plecări. Raportat la numărul total de angajați, dar și reorganizării unor direcții cheie de la nivelul instituției, cei 2 indicatori reprezintă sub 15% din totalul posturilor prevăzute, ceea ce indică o fluctuație limitată a personalului.

Tabel 49 Mobilitatea personalului la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița

STRUCTURĂ	2017	2018	2019	2020
Aparatul de specialitate	34 angajări și 12 plecări	18 angajări și 15 plecări	9 angajări și 8 plecări	16 angajări și 30 plecări
Poliția locală	1 angajare și 1 plecare	0 angajări și 2 plecări	3 angajări și 2 plecări	1 angajare și 3 plecări
Direcția de asistență socială	0 angajări și 1 plecare	4 angajări și 1 plecare	4 angajări și 1 plecare	4 angajări și 1 plecare

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRITA

Conform informațiilor furnizate de către Primăria Municipiului Bistrița, departamentele care s-au confruntat cu cea mai ridicată fluctuație de personal sunt:

- Direcție educație, turism,
- Direcția economică,
- Direcția patrimoniu.

Fluctuația ridicată a fost cauzată de reorganizarea acestora prin suplimentarea numărului de posturi.

Una dintre explicațiile menținerii unui număr potențial mai ridicat de posturi vacante în anul 2020 poate fi decizia guvernului României care, în luna mai 2020, a adoptat *Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19*. Concursurile pentru ocuparea posturilor sau funcțiilor vacante de la nivelul administrației publice au fost suspendate, cu excepția celor din domeniul sanitar. Acest lucru a afectat capacitatea autorității publice de a ocupa pozițiile vacante. În februarie 2021, prin derogare de la dispozițiile art. 27 alin.(3) din *Legea nr.55/2020*, Parlamentul României a decis „desfășurarea concursurilor pentru ocuparea posturilor și funcțiilor vacante și temporar vacante din cadrul instituțiilor și autorităților publice, cu încadrare în sumele aprobate în buget pentru anul 2021”.

Aparatul propriu de la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița dispune de un număr total de posturi aprobate de 287, dintre care 3 funcții demnitari publici (primar și 2 viceprimari), 254 funcții publice (funcționari publici) dintre care 223 de execuție și 30 de conducere și 30 posturi dedicate personalului contractual dintre care 27 de execuție, 2 de conducere și 1 administrator public al municipiului.

Tabel 50 Posturi aferente aparatului propriu – Primăria Municipiului Bistrița

Funcții demnitari publici	3 posturi		
Funcții publice	254 posturi	Secretar general	1
		De conducere	30
		De execuție	223
Personal contractual	30 posturi	Administrator public	1
		De conducere	2
		De execuție	27
Total posturi	287		

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor furnizate de Primăria Municipiului Bistrița

În ceea ce privește vechimea și gradul profesional aferent al funcționarilor publici și personalul contractual, Primăria Municipiului Bistrița dispune de un corp profesional format majoritar din personal cu gradație maximă. În ceea ce privește aparatul propriu de specialitate, 150 din 257 angajați au gradație 5 (aferent a peste 20 ani de experiență), 54 au gradație 4 (15-20 ani), 32 au gradație 3 (10-15 ani), 18 au gradație 2 (5-10 ani), 2 au gradație 1 (3-5 ani) și 1 angajat are gradație 0 (sub 3 ani).

Tabel 51 Grad vechime personal parte a aparatului propriu de specialitate, Poliției Locale și Direcției de Asistență Socială

VECHIME	GRADAȚIE 5	GRADAȚIE 4	GRADAȚIE 3	GRADAȚIE 2	GRADAȚIE 1	GRADAȚIE 0
Aparatul propriu de specialitate	150	54	32	18	2	1
Funcționari publici	140	47	31	14	1	0
Personal contractual	10	7	1	4	1	1
Poliția locală	54	8	9	5	1	0

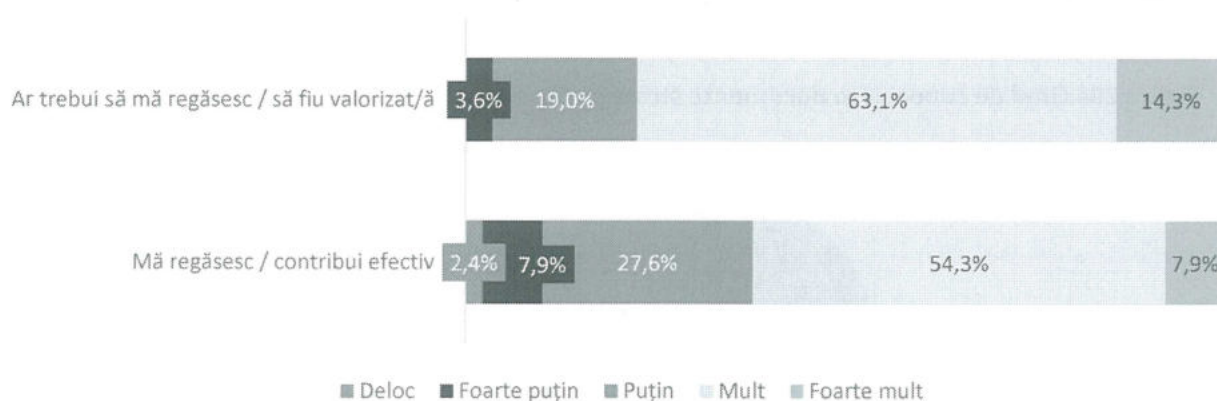
VECHIME	GRADAȚIE 5	GRADAȚIE 4	GRADAȚIE 3	GRADAȚIE 2	GRADAȚIE 1	GRADAȚIE 0
Funcționari publici	50	7	9	5	1	0
Personal contractual	4	1	0	0	0	0
Direcția de Asistență Socială	123	50	29	25	13	28
Funcționari publici	16	10	4	2	0	0
Personal contractual	107	40	25	23	13	28

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor furnizate de Primăria Municipiului Bistrița

Un chestionar aplicat la nivelul personalului a analizat gradul de percepție al acestora privind implicarea în efortul de îndeplinire a obiectivelor strategice de la nivelul instituției, respectiv obiectivelor specifice ale structurii funcționale din care fac parte. Acest proces este unul critic pentru buna îndeplinire a responsabilităților prin includerea personalului în toate etapele elaborării documentelor strategice de la nivel local și care au impact asupra activității lor de zi cu zi.

Nu există diferențe semnificative între implicarea personalului în îndeplinirea obiectivelor strategice ale instituției și așteptările acestora. 62,2% dintre respondenți consideră că se regăsesc sau contribuie efectiv la efortul de îndeplinire a obiectivelor strategice (54,3% consideră că se regăsesc sau contribuie *Mult*, iar 7,9% *Foarte Mult*), în timp ce un număr ușor mai ridicat s-ar fi așteptat să fie parte a acestui efort conform fișei postului (63,1% consideră *Mult*, 14,3% *Foarte Mult*). Diferența între cele două răspunsuri este de 15,2%, ceea ce indică totuși nevoia de calibrare a așteptărilor personalului cu activitățile lor specifice (cu mențiunea că numărul celor care consideră că ar trebui să se regăsească mai mult în acest efort (14,3%) este aproape dublă față de cei care consideră că sunt parte a procesului (7,9%)).

Figura 202 Percepția privind măsura în care personalul declară că se regăsește, respectiv ar trebui să se regăsească, în efortul de îndeplinire a obiectivelor generale ale Primăriei Municipiului Bistrița

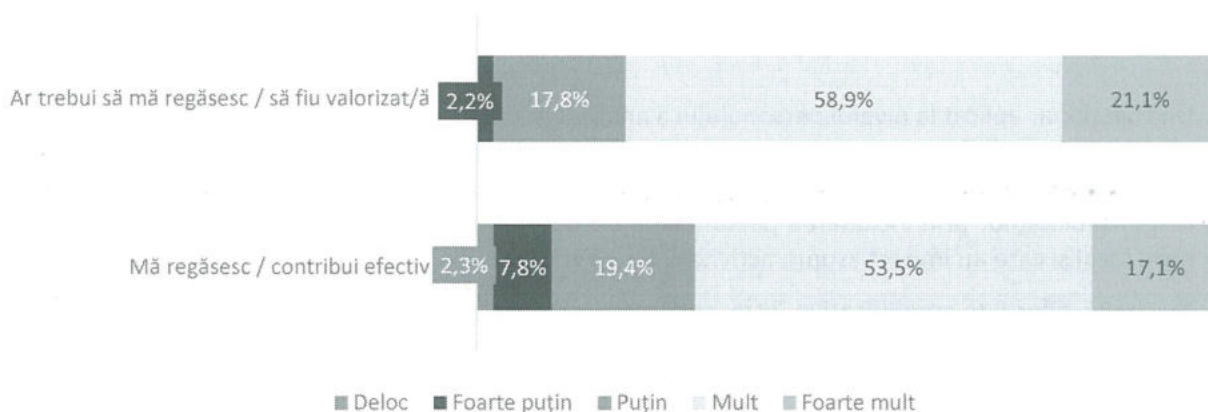
SURSĂ: REZULTATE CHESTIONAR APLICAT LA NIVELUL PERSONALUL INSTITUȚIEI PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Așa cum era de așteptat, diferențele se reduc când personalul instituției se autoevaluează privind implicarea în procesul de îndeplinire a obiectivelor specifice structurii funcționale din care fac parte. 70.6%

consideră că au o implicare *Mare* (53,5%) și *Foarte Mare* (17,1%) comparativ cu 80% care consideră că ar trebui să se regăsească mai mult în acest proces (58,9% *Mult* și 21,1% *Foarte Mult*).

Rămâne însă relativ ridicat și numărul celor care consideră că se regăsesc *Puțin* sau *Foarte Puțin* în procesul de îndeplinire a obiectivelor asumate la nivel instituțional. 35,5% consideră că se regăsesc puțin sau foarte puțin în cazul obiectivelor generale strategice, iar 27,2% în ceea ce privește obiectivele specifice ale structurii funcționale din care fac parte.

Figura 203 Percepția privind măsura în care personalul declară că se regăsește, respectiv ar trebui să se regăsească, în efortul de îndeplinire a obiectivelor generale ale structurii funcționale din care face parte

Sursă: Rezultate chestionar aplicat la nivelul personalului instituției Primăriei Municipiului Bistrița

Mai mult, strategiile sau planurile strategice sectoriale care sunt în implementare la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița sunt cunoscute de către mai puțin de o treime dintre respondenți. Astfel, doar 28,8% dintre aceștia declară că știu strategiile sau planurile strategice sectoriale în execuție sau în curs de implementare la nivelul primăriei. Raportat la funcția acestora, jumătate dintre cei care ocupă o funcție de conducere cunosc acest aspect, iar dintre cei care ocupă o funcție de execuție doar 24% declară că au cunoștință despre strategiile sau planurile strategice sectoriale care sunt în execuție sau implementare la nivelul primăriei.

Figura 204 Grad de cunoaștere documente strategice în execuție la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița

SURSĂ: REZULTATE CHESTIONAR APLICAT LA NIVELUL PERSONALUL INSTITUȚIEI PRIMĂRII MUNICIPIULUI NĂSAUD

3.8.3. FORMARE ȘI PERFECTIONARE

Creșterea capacității administrative și livrarea de servicii publice de calitate depind de îmbunătățirea cadrului de competențe existent la nivelul personalului și stabilirea unui program de formare adecvat, adaptat nevoilor de perfecționare și dezvoltare profesională ale personalului și obiectivelor asumate la nivelul administrației. Implementarea, monitorizarea și evaluarea constantă a programului de formare și perfecționare a angajaților sunt etape necesare pentru o administrație performantă.

Cadrul legal privind formarea și perfecționarea profesională a personalului este bine reglementat în legislația românească pentru funcționarii publici și personalul contractual. Acesta prevede drepturi și obligații în ceea ce privește politica de formare continuă a personalului și impune autorităților publice responsabilitatea de a elabora un plan anual de formare pentru întreg personalul, coroborat cu alocarea de resurse financiare adecvate pentru participarea la programele de formare. Funcționarii publici și personalul contractual au la rândul lor obligația și responsabilitatea de a-și îmbunătăți în mod continuu abilitățile și pregătirea profesională.

Modernizarea, eficientizarea și profesionalizarea administrației publice pentru a răspunde provocărilor economice, sociale și culturale sunt obiective cheie pentru România, asumate în cadrul *Strategiei Europa 2020*.

Principalele prevederi legale privind politica de formare a personalului autorității publice se regăsesc în:

- Ordonanța de Urgență nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul Administrativ;
- Hotărârea nr. 650/2016 pentru aprobarea strategiei privind formarea profesională pentru administrația publică 2016-2020;
- Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici;
- Hotărârea Guvernului nr. 611/2008 pentru aprobarea normelor privind organizarea și dezvoltarea carierei funcționarilor publici;
- Hotărârea Guvernului nr. 1066/2008 pentru aprobarea normelor privind formarea profesională a funcționarilor publici.

Funcționarii publici și personalul contractual au obligația de a-și îmbunătăți în mod continuu abilitățile și pregătirea profesională. *Secțiunea a 4-a privind Formarea și perfecționarea profesională a funcționarilor publici (Articolele 458 și 459) din Codul Administrativ stabilește cadrul general pentru formarea funcționarilor publici și o serie de drepturi și obligații ale acestora:*

- Dreptul și obligația de a-și îmbunătăți în mod continuu abilitățile și pregătirea profesională;
- Participarea fiecărui funcționar public cel puțin o dată la doi ani la un program de formare și pregătire profesională;
- Elaborarea anuală a planului de perfecționare profesională a funcționarilor publici de către autoritatea publică.

Formarea personalului contractual este prevăzută la Articolul 551 - *Alte drepturi și obligații specifice personalului contractual*.

- Dreptul și obligația de a-și îmbunătăți în mod continuu abilitățile și pregătirea profesională;
- Responsabilitățile autorităților și instituțiilor publice includ "elaborarea planului de perfecționare profesională a personalului contractual, anual, precum și obligația să prevadă în buget sumele necesare pentru plată programelor de pregătire, formare și perfecționare profesională".

Primăria Municipiului Bistrița a elaborat în anii 2018, 2020 și 2021 un plan anual de formare care să țină cont de nevoile de dezvoltare profesională ale personalului și obiectivele instituției și a alocat fonduri pentru îndeplinirea acestuia. În anii 2017 și 2019 nu a fost elaborat planul anual de formare și au fost finanțate doar un număr foarte limitat de cursuri și evenimente.

La nivelul instituției nu există o strategie agreată privind planul de formare sau buget multianual dedicat. Strategia privind identificarea nevoilor de dezvoltare ale personalului se fundamentează pe rapoartele de evaluare pregătite de personal și, conform datelor furnizate de instituție, de dese schimbări de la nivel legislativ ce impun participarea la cursuri de formare și perfecționare. Instituția nu a derulat o analiză privind adaptarea strategiei de resurse umane la obiectivele asumate pe termen lung de administrația locală.

Strategia de formare a urmărit parțial pregătirea persoanelor deja încadrate la nivelul instituției și s-a axat pe formularele de evaluare redactate de acestea, fără a corela procesele de recrutare cu cele de formare pentru persoanele care-și doresc o carieră în administrația publică. De asemenea, procesul de recrutare la nivelul administrației locale include un număr limitat de personal aflat la început de carieră, iar în aparatul propriu de specialitate doar 2 persoane au gradația 0 și 1, aferent un vechimi în muncă de sub 5 ani.

O strategie de atragere a personalului aflat la început de carieră ar trebui prioritizată. Deși numărul de posturi care poate fi aprobat în cadrul unităților administrativ teritoriale este reglementat de legislația națională, fiind influențat de numărul total de locuitori, actuala structură de personal indică un număr foarte limitat de angajați aflați la început de carieră. De cele mai multe ori, la vacantarea unor poziții publice, acestea nu sunt transformate în funcții publice de grad debutant, argumentându-se că este nevoie de personal cu experiență în administrația publică. În acest caz și în lipsa unei strategii asumate de selectare și promovare a personalului aflat la început de carieră, atragerea acestora către administrația publică este extrem de limitată și poate afecta livrarea serviciilor publice pe termen mediu și lung.

Tabel 52 Participarea la cursuri de perfecționare în perioada 2017-2021

NR	DEPARTAMENT	POSTURI		2017		2018		2019		2020		2021		TOTAL
		Prevăzute	Existente	Participare cursuri aprobate vs. efectuate										Participanți
1	Arhitect șef	21	20	4	2	4	7	4	0	4	2	9	9	20
2	Direcția tehnică	18	18	4	0	4	1	4	3	4	4	8	8	16
3	Direcția adm. publică, Juridic	27	25	5	5	5	0	5	0	5	0	1	1	6
4	Direcția integrare europeană	24	19	5	6	5	1	5	2	5	0	8	8	17
5	Direcția comunicare	18	16	4	9	4	2	4	3	4	1	7	7	22
6	Direcția educație, turism	17	13	3	4	3	0	3	4	3	1	3	3	12
7	Direcția Economică (venituri)	39	38	8	11	8	1	8	0	8	6	5	5	23

NR	DEPARTAMENT	POSTURI		2017		2018		2019		2020		2021		TOTAL
8	Direcția Economică (cheltuieli)	19	15	4	2	4	4	4	0	4	3	6	6	10
9	Secretariat și registru agricol	8	8	2	4	2	4	2	3	2	0	6	6	17
10	Serviciul audit	8	5	2	1	2	0	2	2	2	0	0	0	3
11	Biroul resurse umane și organizare	6	6	1	3	1	2	1	3	1	2	3	3	13
12	Serviciul achiziții publice	8	8	2	4	2	1	2	4	2	3	2	2	14
13	Serviciul stare civilă	11	11	2	0	2	3	2	2	2	0	0	0	5
14	Serviciul evidența persoanei	13	13	3	2	3	2	3	1	3	0	0	0	5
15	Biroul administrativ	6	6	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0
16	Cabinet primar	4	3	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	2
17	Vice primar și administrator public	4	1	1	4	1	2	1	0	1	1	3	3	10
18	Direcția patrimoniu	21	20	4	4	4	2	4	1	4	1	3	3	11
19	Poliția locală	85	82	17	18	17	3	17	2	17	1	1	1	25
20	DAS	34	29	7	2	7	3	7	0	7	2	2	2	9
21	SVSU	6	6	1	1	1	2	1	0	1	1	1	1	5
22	Direcția Administrația Piețelor	8	8	2	1	2	1	2	0	2	0	0	0	2
TOTAL		405	370	83	84	83	41	83	30	83	28	64	64	247

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

În perioada 2017-2021, cursurile de formare destinate personalului Primăriei Municipiului Bistrița, inclusiv cursuri organizate în cadrul proiectelor cu finanțare externă, au avut 247 de participanți. Dintre aceștia, 84 au participat în anul 2017, 41 în anul 2018, 30 în anul 2019, 28 în anul 2020 și 64 în anul 2021. Numărul de personal prevăzut a participa la cursuri de formare a fost unul constant în anii 2017-2021, dintre care doar în anii 2017 și 2021 programul de formare prevăzut a fost executat.

Cursuri organizate în cadrul proiectelor cu finanțare externă:

171

- 2018 – 2019 - Curs de instruire „Cadrul comun de autoevaluare a modului de funcționare a instituțiilor publice (CAF)”, în cadrul Proiectului “Optimizarea proceselor orientate către cetățeni prin implementarea Instrumentului CAF la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița”;
- 2020 - Curs planificare bugetara în cadrul proiectului “Fundamentarea deciziilor și măsuri pentru simplificarea procedurilor administrative pentru cetățeni la nivelul UAT Municipiul Bistrița,, cod MySMIS 128636;
- 2021 - Instruirea personalului de specialitate al instituției în noile procese digitale care acoperă serviciile electronice din portal și al modului de operare pe flux în cadrul proiectului “Fundamentarea deciziilor și măsuri pentru simplificarea procedurilor administrative pentru cetățeni la nivelul UAT Municipiul Bistrița,, cod MySMIS 128636;
- 2021 - Curs de formare „Planificare strategică în administrația locală” organizat ONLINE, în cadrul Proiectului „BISTRIȚA 2030”, finanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020.

Tabel 53 Priorități de formare conform domeniilor de perfecționare identificate în rapoartele de evaluare

NR.CRT	DOMENIUL DE PERFECTIONARE PROFESIONALĂ	NR FP ANUL 2018	NR FP ANUL 2020	NR FP ANUL 2021
1	ARHITECTURĂ ȘI URBANISM	3	2	2
2	COMUNICARE ȘI TRANSPARENȚĂ DECIZIONALĂ	2	1	1
3	DEZVOLTARE PERSONALĂ	2	0	0
4	DEZVOLTARE REGIONALĂ DURABILĂ	4	3	5
5	DREPT ȘI LEGISLATIE COMUNITARĂ	4	2	3
6	GESTIONAREA FONDURILOR EXTERNE	5	4	2
7	IT&C TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI ȘI COMUNICAȚIILOR	1	1	1
8	MANAGEMENT	19	19	46
9	POLITICI ȘI AFACERI EUROPENE	0	0	0
10	RESURSE ȘI SERVICII PUBLICE	11	13	16

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Domeniile de perfecționare identificate în rapoartele de evaluare ale personalului instituției (parte a aparatului de specialitate) indică o preferință către domeniul de management în toți cei trei ani analizați (2018, 2020, 2021). În 2017 și 2019 nu a fost întocmit planul de formare. Conform datelor furnizate de instituție, programele de formare depind aproape exclusiv de rapoartele de evaluare și schimbările legislative ce impun anumite cursuri și programe de formare. Domenii de perfecționare profesională precum *IT&C*, *Gestionarea fondurilor externe*, *Afaceri europene* sau *Dezvoltare regionale durabilă* nu par prioritare în rapoartele de evaluare, ceea ce creează o discrepanță între domeniile potențiale de formare.

De exemplu, singurele cursuri din domeniul IT&C absolvite de personalul Primăriei Municipiului Bistrița au fost cele privind permisul european de conducere a computerului (ECDL – European Computer Driving Licence), curs absolvit de 90% dintre funcționarii publici. Nu au existat alte cursuri de formare privind siguranța cibernetică, utilizarea datelor publice sau GDPR. Cu privire la programele dedicate gestionării

fondurilor externe sau dezvoltării regionale durabile, personalul implicat în gestionarea și implementarea proiecte cu finanțare europeană a absolvit numai cursul de perfecționare de Manager proiect.

Sumele alocate din bugetul local pentru finanțarea evenimentelor de formare pentru personalul instituției sunt reduse. Aparatul propriu a beneficiat de 16.000 RON în 2017, 58.000 RON în 2018, 13.000 RON în 2019, 63.000 RON în 2020 și 138.000 RON în 2021, însă execuția bugetară indică că aceste sume nu au fost cheltuite (în 2020 nu a fost cheltuită nicio sumă de bani pentru evenimente de formare, ceea ce poate fi explicat prin prisma pandemiei de COVID-19). În 2018, bugetul executat pentru evenimentele de formare a fost de numai 9.000 RON, iar în ultimul an fiscal, 2021, execuția bugetului arată numai 23.201 RON.

Bugetele alocate pentru programe de formare și pentru alte instituții sau direcții de la nivel local sunt foarte reduse sau există discrepanțe semnificative între sumele alocate și cele executate. În cazul *Poliției locale*, în 2020 au fost alocate 65.000 RON și cheltuit 6.997 RON, iar în cazul *Direcției de asistență socială* s-au alocat 5.000 RON și cheltuiți 500 RON.

Tabel 54 Sume alocate din buget pentru finanțarea de evenimente de formare pentru personal în perioada 2017-2021

STRUCTURA	2017	2018	2019	2020	2021
BUGET APROBAT VS. BUGET EXECUTAT EVENIMENTE DE FORMARE					
Aparatul propriu de specialitate	16.000/ 13.100 RON	58.000/ 9.000 RON	13.000/ 7.000 RON	63.000/ 0 RON	138.000 / 23.201 RON
Poliția Locală	0/ 72.649 RON	12.000/ 10.775 RON	0/ 6.997 RON	65.000/ 6.997 RON	10.000 / 4.000 RON
Direcția de Asistență Socială	5.000 RON/ 5.310 RON	3.000/ 2.323 RON	3.000 RON/ 0	5.000/ 500 RON	5.000/ 0 RON

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Formarea profesională ar trebui să reprezinte o prioritate la nivelul oricărei administrații publice, iar o strategie de formare profesională este necesară pentru a îmbunătăți competențele corpului de funcționari publici și personal contractual și a orienta administrația către bună guvernare. Dezvoltarea de noi competențe în raport cu transformările în desfășurare (în special cele din domeniul dezvoltării tehnologice) trebuie prioritizată, iar programele de formare trebuie să includă un număr adecvat de funcționari publici și personal contractual, atât dintre cei cu o experiență îndelungată în administrația publică, dar și personal aflat la începutul carierei.

Primăria Municipiului Bistrița trebuie să își asume o strategie de resurse umane, care să răspundă nevoilor de la nivelul instituției și obiectivelor de dezvoltare asumate, continua profesionalizare a corpului actual al funcționarilor publici și personalul contractual, dar și atragerea de personal la început de carieră care își dorește o carieră în administrația publică locală. Mai mult, strategia de resurse umane trebuie să includă și să răspundă noilor provocări și transformări aflate în plină desfășurare, dar și să impună administrația locală din Bistrița ca una dintre cele mai eficiente la nivel regional și național pentru a se putea evidenția într-o regiune în care competitivitatea este una ridicată.

Pentru dezvoltarea abilităților și competențelor profesionale, respondenții evaluării prezintă un interes ridicat pentru domeniul de *formare management, proiecte și politici* (39.%). După acestea, următoarele opțiuni sunt domeniile de *legislație, normele și procedurile* (17%), precum și *comunicarea, informarea,*

transparența și promovarea (14.3%) . *Resursele publice* reprezintă domeniul asupra căruia se manifestă cel mai scăzut interes, urmat apoi de *audit, control și calitate*.

Figura 205 Domenii de formare în care personalul ar dori să-și dezvolte abilitățile și/sau competențele profesionale

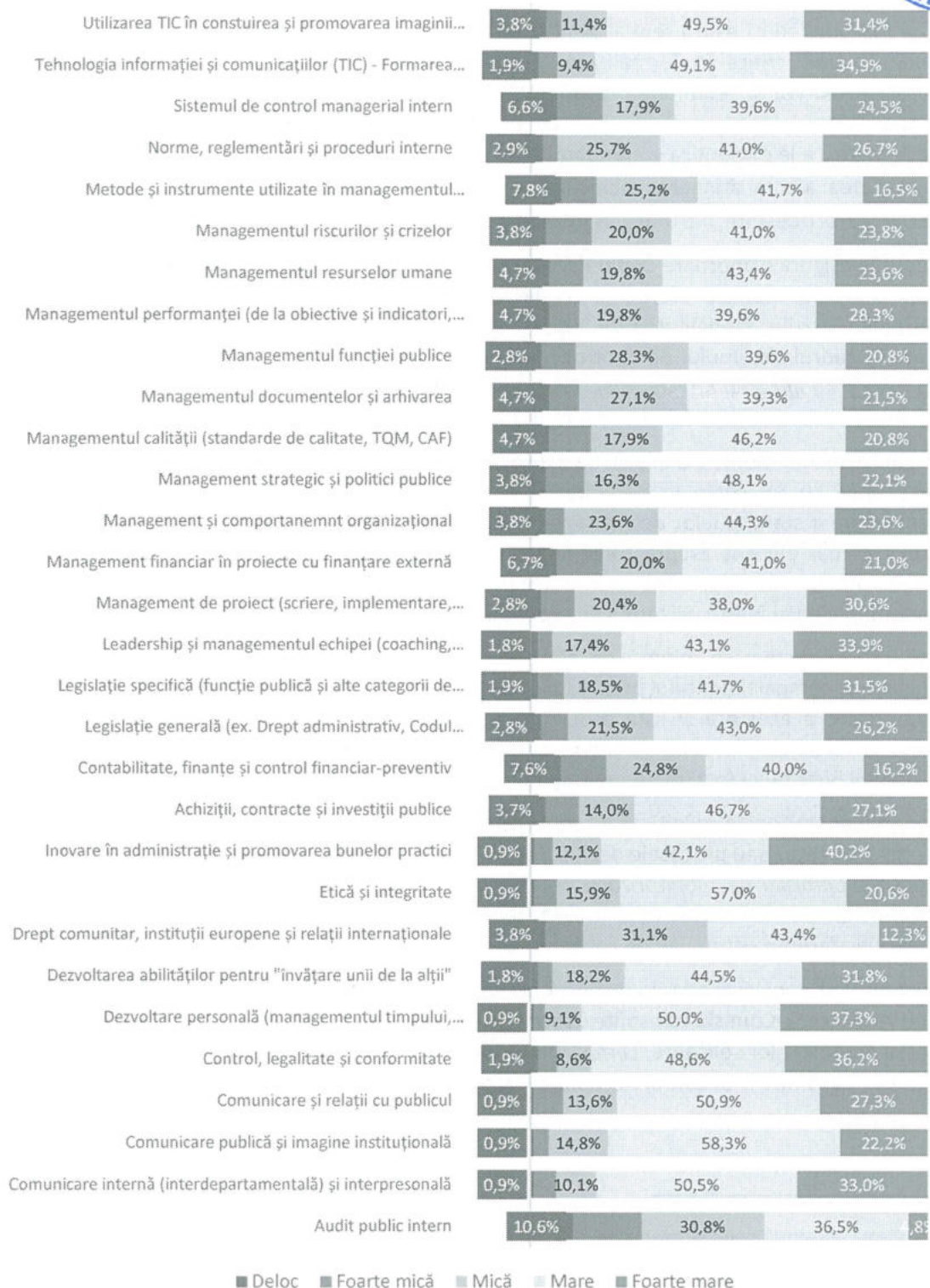

SURSĂ: REZULTATE CHESTIONAR APLICAT LA NIVELUL PERSONALUL INSTITUȚIEI PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Figura 9 indică percepția respondenților chestionarului aplicat la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița cu privire la domeniile și programele de formare care i-ar ajuta semnificativ în îmbunătățirea și derularea responsabilităților de serviciu.

Figura 206 Percepția privind programele și domeniile de formare ce ar contribui la îndeplinirea obiectivelor departamentale și atribuțiilor structurii funcționale în care lucrează²²⁶

SURSĂ: REZULTATE CHESTIONAR APLICAT LA NIVELUL PERSONALUL INSTITUȚIEI PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

3.8.4. SISTEMUL DE PROCEDURI LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Sistemul de proceduri este esențial pentru reglementarea și eficientizarea activității autorității publice. Procedurile sunt critice în formalizarea și stabilirea parametrilor de lucru din interiorul instituției, clarificarea rolurilor și delimitarea responsabilităților și competențelor. La nivelul Primăriei Municipiului Bistrița sunt implementate două tipuri de proceduri: (1) *proceduri de sistem* care descriu activități și procese pentru a le eficientiza și standardiza, respectiv pentru a impune o strategie de limitare a riscurilor care ar putea afecta atingerea obiectivelor stabilite și (2) *proceduri operaționale* care gestionează majoritatea proceselor derulate în interiorul instituției.

Procedurile asigură o abordare unitară și coerentă a activităților autorității publice, ajută la îmbunătățirea calității serviciilor publice oferite și creșterea transparenței. Conform datelor furnizate de Primăria Municipiului Bistrița, modalitatea de inițiere, elaborare, avizare, aprobare și revizie a oricărei proceduri utilizate în cadrul sistemului de control managerial este reglementată de *procedura de sistem PS 01 – Elaborarea și codificarea procedurilor*. Procedura se utilizează de către toate compartimentele din cadrul primăriei, în vederea elaborării procedurilor operaționale în cadrul sistemului de control managerial.

La nivelul Primăriei Municipiului Bistrița este alcătuită o comisie de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică cu rol cheie în dezvoltarea și aplicarea sistemului intern de control, proceduri și de implementare a standardelor de management. Această abordare permite personalului administrativ un control cât mai eficient asupra funcționării instituției. Conform informațiilor furnizate de personalul primăriei, procedurile adoptate reglementează majoritatea activităților interne și urmează un cadru bine reglementat la nivel intern. Sistemul de proceduri nu integrează și soluții software.

Procedurile de sistem se inițiază de către conducătorul oricărui compartiment din cadrul primăriei. Conducătorul compartimentului preia lista obiectivelor specifice, activităților și riscurilor, stabilește modul de priorizare a acestora și lista procedurilor operaționale necesare. Apoi, selectează persoana sau persoanele responsabile pentru elaborarea procedurilor și termenele de realizare. La nivelul Primăriei Municipiului Bistrița au fost implementate 16 proceduri de sistem.

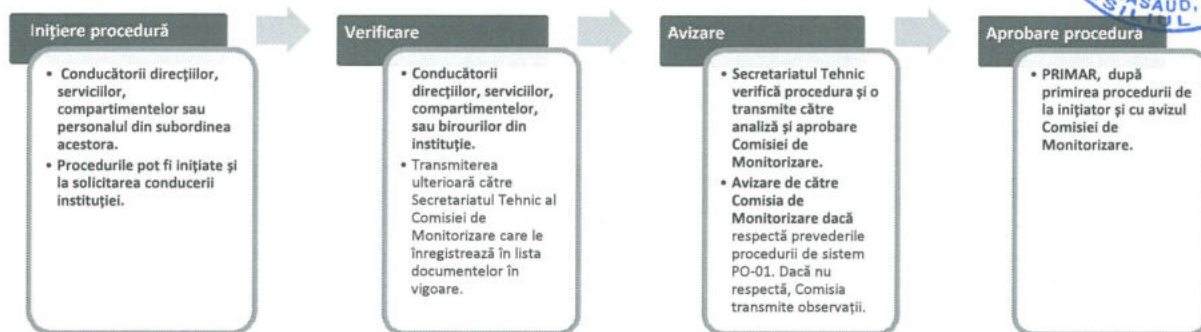
Procedurile operaționale se inițiază de către conducătorului compartimentului din cadrul primăriei pentru a descrie activitățile sau procesele desfășurate în cadrul respectivei structuri. După elaborare, procedurile se transmit *Comisiei de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a dezvoltării sistemului*. Secretarul comisiei le înregistrează în lista documentelor în vigoare, care cuprinde toate procedurile și formularele aferente sistemului de control managerial.

Comisia verifică dacă procedurile respectă prevederile *procedurii de sistem PO-01*. Dacă aceste prevederi nu sunt respectate, Comisia transmite observațiile sale compartimentului care a elaborat procedura. După operarea modificărilor solicitate, compartimentul responsabil retransmite Comisiei procedura modificată, iar Comisia transmite procedura, formularele și anexele aferente spre aprobare primarului.

²²⁶ Dezvoltarea personală prin managementul timpului, al priorităților și al stresului, proiectarea rutelor de carieră, precum și dezvoltarea abilităților și a competențelor reprezintă domeniul de formare care ar contribui (conform respondenților) cel mai mult la îndeplinirea obiectivelor departamentale și a atribuțiilor funcționale de care reprezentanții administrației publice sunt responsabili. Se observă totuși că toate programele și domeniile de formare prezentate mai jos ar contribui într-o măsură ridicată la îndeplinirea obiectivelor și a atribuțiilor structurii funcționale. Astfel, contribuția acestora este notată ca fiind una mare și foarte mare de către mai mult de 50% dintre respondenți în aproape toate situațiile, cu excepția auditului public intern.

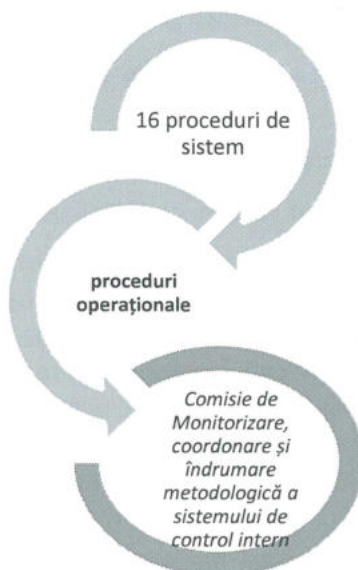

Figura 207 Procesul elaborării unei proceduri

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRITĂ

Figura 208 Sistemul de proceduri identificat

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRITĂ

3.8.5. CAPACITATE FINANCIARĂ. ANALIZA RESURSELOR FINANCIARE

Administrațiile publice locale dispun de resurse financiare limitate, deseori afectate de volatilitate, iar competențele lor le transformă practic într-un guvern sub național cu responsabilități cheie în dezvoltarea urbană și peri-urbană și susținerea a numeroase servicii publice pe plan local. O administrație locală trebuie să asigure finanțare, printre altele, pentru (i) transportul public local și întreținerea drumurilor locale, (ii) investițiile în clădiri publice, iluminat public (iii) alimentarea cu apă și tratarea apelor uzate, salubritate și gestionarea deșeurilor, (iv) serviciul public de alimentare cu energie termică (v) facilități culturale, sportive, de recreere, parcuri, zone verzi și grădini publice, (v) cheltuieli în domeniul sănătății și educației, (vi) construcția de locuințe sociale, construcția și susținerea de creșe, facilități pentru persoanele vârstnice, și asistență socială, (vii) să mențină ordinea publică sau (viii) să adopte politici locale de protecția mediului.

Suținerea acestor servicii publice necesită resurse financiare semnificative pentru a putea menține un grad de satisfacție ridicat al cetățenilor, iar planificarea optimă a acestora și utilizarea lor eficientă o dimensiune cheie a bunei guvernări.

În România, finanțarea autorităților publice locale este reglementată în principal de Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale ce stabilește „principiile, cadrul general și procedurile privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea fondurilor publice locale, precum și responsabilitățile autorităților administrației publice locale și ale instituțiilor publice implicate în domeniul finanțelor publice locale.”

Autoritățile publice locale depind în principal de trei fluxuri de venituri:

- (1) cotele defalcate din impozitul pe venit (inclusiv alocațiile pentru echilibrarea bugetelor locale), cea mai importantă resursă financiară la nivel local,
- (2) sumele defalcate din taxa pe valoare adăugată (inclusiv alocațiile pentru echilibrarea bugetelor locale) și
- (3) resursele colectate la nivel local – taxe și impozite, servicii, venituri din capital, etc.

Pe lângă aceste categorii de venituri, autoritățile publice locale pot beneficia de resurse financiare semnificative și ca urmare a:

- (4) atragerii de fonduri europene nerambursabile,
- (5) subvenții de la bugetul de stat (pentru cheltuieli de capital sau operaționale).

Fondurile europene nerambursabile reprezintă o resursă extra bugetară semnificativă și cel mai important flux financiar adițional pentru finanțarea investițiilor de capital. O capacitate crescută de atragere a fondurilor europene nerambursabile este un element cheie pentru o politică ambițioasă de investiții, în special pentru orașele mici și mijlocii care nu dispun de resurse proprii semnificative pentru a fi alocate secțiunii de dezvoltare. În condițiile în care bugetele pentru investiții de capital la nivel local sunt limitate, utilizarea fondurilor europene poate crește exponențial capacitatea autorității publice locale de a derula proiecte de investiții, de a crește eficiența utilizării resurselor financiare proprii și de a implementa o politică financiară sustenabilă.

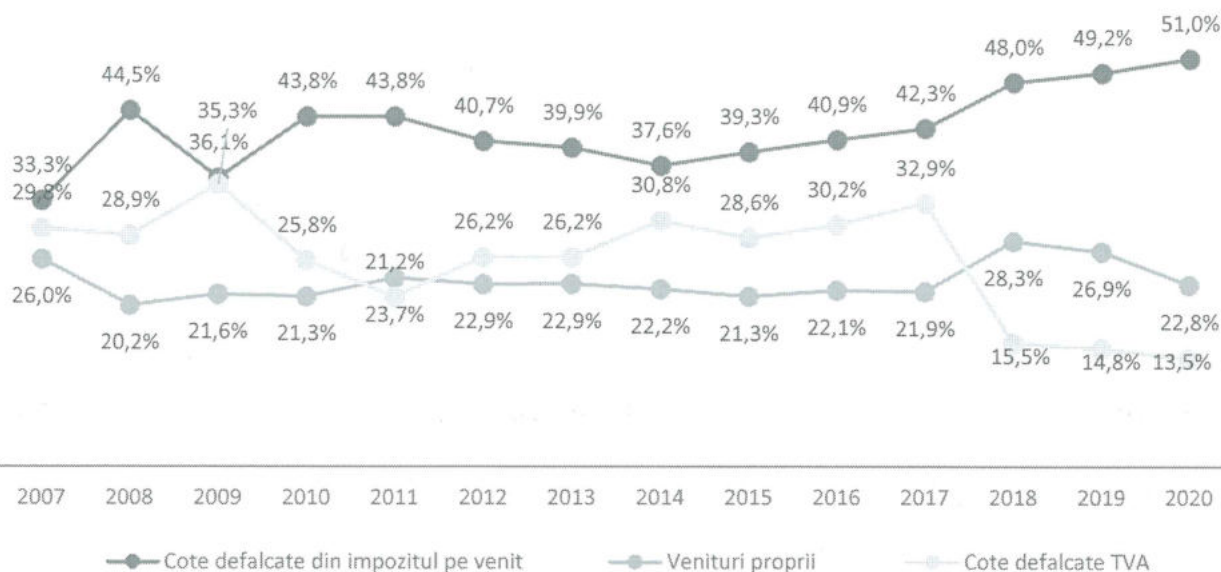
Figura următoare indică evoluția fluxurilor financiare principale (venituri proprii, venituri din impozitul pe venit, alocări din taxa pe valoare adăugată) la nivelul municipiilor reședință de județ. Volatilitatea în alocările financiare bazate pe impozitul pe venit și taxa pe valoare adăugată, prin utilizarea de derogări anuale în redactarea și adoptarea *Legii bugetului de stat* de la *Legea privind finanțele publice locale*, creează o interdependență a bugetelor locale de alocările de la nivel central și subminează o planificare bugetară optimă, inclusiv prin utilizarea a numeroase rectificări bugetare.

Acest lucru este evident mai ales dacă analizăm modificările de alocare a fondurilor provenind din impozitul pe venit și taxa pe valoare adăugată, respectiv ponderea semnificativă a acestor fluxuri financiare în bugetul administrației locale (51% în anul 2020 în cazul alocărilor aferent impozitului pe venit). Mai mult, taxele percepute la nivel local sunt și ele limitate de un interval de taxare impus de legislație, ceea ce lasă autorităților locale un număr restrâns de mecanisme adiționale de creștere a veniturilor.

Administrațiile locale au nevoie o planificare atentă a resurselor financiare pe anul în curs, dar și îmbunătățirea capacității de a modela scenarii financiare pentru anii fiscali următori. Estimările de resurse financiare disponibile pe termen mediu și lung pot fi influențate de numeroși factori interni și externi, ceea ce necesită o capacitate crescută la nivel instituțional pentru o planificare optimă și utilizarea a mai multor scenarii financiare pentru a nu afecta livrarea serviciilor publice la nivel local.

Figura 209 Structura veniturilor municipiilor reședință de județ în România privind cotele defalcate din IPV, TVA și venituri proprii, 2007-2020 (%)²²⁷

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE

3.8.5.1. ANALIZA VENITURILOR LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Tabel 55 Puncte forte și vulnerabilități privind capacitatea financiară a Primăriei Municipiului Bistrița

PUNCTE FORTE	VULNERABILITĂȚI
Venituri totale per locuitor ridicate comparativ cu media municipiilor reședință de județ în perioada 2014-2020 în special datorită capacității de atragere a fondurilor europene. Bistrița se numără printre municipiile reședință de județ cu cele mai ridicate venituri per locuitor (locul opt, dar la o diferență foarte mică de primele trei poziții).	Venituri proprii per locuitor, generate la nivel local, ce au stagnat în ultimii ani și cu o pondere mai mică în structura bugetului local decât media altor municipii reședință de județ.
Venituri în creștere la nivel local. Echilibru între veniturile generate la nivel local, cele din cotele	Bistrița ocupă locul 16 la nivelul veniturilor proprii totale per locuitor în perioada 2014-2020 la nivelul municipiilor reședință de județ.
	Resurse limitate la nivel local pentru finanțarea a numeroase proiecte de investiții multianuale. Model de dezvoltare bazat pe fonduri europene ce necesită o mai bună prioritizare a acelor proiecte ce pot genera

²²⁷ Scăderea ponderii sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată începând cu anul 2018 se datorează modificării unei responsabilități cheie la nivelul autorității publice locale. Anvelopa salarială a personalului din domeniului educațional a fost preluată la nivel central, ceea ce a redus alocările specifice de TVA pentru plata acestora. În realizarea graficului, veniturile proprii nu includ alocările din cota impozitului pe venit.

PUNCTE FORTE	VULNERABILITĂȚI
defalcate din impozitul pe venit și surse externe precum fondurile externe nerambursabile.	noi venituri la nivel local și care au un cost de funcționare/întreținere ce nu pune o presiune semnificativă pe bugetul local.
Planificare financiară optimă. Previziune exactă a veniturilor, în special a celor generate la nivel local.	Numeroase rectificări bugetare determinate deseori de cauze externe, însă și de o planificare optimistă a veniturilor obținute din fonduri europene. O supraestimare a cheltuielilor de dezvoltare asumate de municipalitate.
Absorbție foarte ridicată a fondurilor europene nerambursabile în perioada CFM 2007-2013 și CFM 2014-2020.	Veniturile proprii generate la nivel local (altele decât cele alocate prin mecanismul IPV) sunt limitate.
O performanță ce plasează Bistrița printre performerii de la nivel național. În privința cheltuielilor absolute cu proiecte FEN aferente actualului cadru financiar, la nivelul anului 2020, Bistrița ocupă locul patru, fiind depășită doar de Oradea, Cluj Napoca și Iași, municipalități cu bugete mult mai ridicate.	
Venituri semnificative din fonduri europene în perioada 2018-2021.	
Alocări semnificative de resurse financiare către secțiunea de dezvoltare a municipalității.	

Municipiul Bistrița este o autoritate publică locală cu venituri în creștere, cu o curbă ascendentă a tuturor categoriilor de venituri, dar în special a celor provenite din fonduri externe nerambursabile, și un raport de venituri per locuitor ridicat, semnificativ peste media municipiilor reședință de județ din România. *Anexele 1 și 2* prezintă o imagine de ansamblu asupra capacității financiare a municipiilor reședință de județ prin includerea unei analize a veniturilor per locuitor generate de acestea.

Municipiul Bistrița este una dintre administrațiile locale cu cele mai ridicate venituri totale per locuitor în perioada 2014-2021, performanță ce se datorează în mod special capacității de absorbție a fondurilor europene. Pentru o municipalitate de dimensiuni medii, fondurile europene pot reprezenta o cotă semnificativă în structura bugetului local, așa cum este cazul Bistriței. Municipalitatea se află printre reședințele de județ cu cele mai ridicate venituri totale per locuitor (*Anexa 1*). Situația este ușor diferită când analizăm veniturile proprii per locuitor (*Anexa 2*), acolo unde Bistrița ocupă locul 16 la nivelul reședințelor de județ ceea ce indică o performanță în continuare peste medie, dar subliniază (i) ponderea semnificativă a resurselor financiare externe și (2) capacitatea mai scăzută de a genera resurse semnificative la nivel local (în funcție de gradul de dezvoltare economică).

Structura de venituri și cheltuieli este una echilibrată, fără fluctuații semnificative și cu rezultate anuale ce nu au impus corecții financiare importante. În perioada 2015-2021, instituția a raportat rezultate financiare echilibrate, fără riscuri fiscale pe termen scurt și mediu. Instituția a raportat un rezultat financiar anual pozitiv în perioada 2015-2017, urmat de un doi ani de deficit anual în perioada 2018-2019, și un trend ce a revenit pe plus în anii 2020 și 2021, cu un rezultat financiar anual de 34,95 milioane RON (12.3% din veniturile totale), respectiv 7,56 milioane RON (3% din veniturile totale).

Figura 210 Rezultatele financiare la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița în perioada 2015-2021

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE, RESPECTIV PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Unul dintre obiectivele cheie ale Programului Operațional Capacitate Administrativă (2014-2020) este consolidarea capacității autorităților locale de a implementa strategia de planificare strategică, inclusiv adoptarea unui buget multianual. Raportul de țară din 2020 privind România din cadrul pachetului Semestrul European, publicat de Comisia Europeană, subliniază nevoia de îmbunătățire semnificativă a capacității administrațiilor locale, atât centrale și locale, de a elabora un cadru adecvat și eficient pentru planificarea bugetară.

La nivelul Primăriei Municipiului Bistrița se observă o capacitate adecvată de planificare a resurselor financiare, cu preponderență de a identifica, evalua și planifica veniturile estimate atât pentru secțiunea de funcționare, cât și pentru cea de dezvoltare. Cu excepția anului 2019, când bugetul inițial adoptat a fost supra estimat, în perioada 2017-2021, Primăria Municipiului Bistrița a demonstrat o bună planificare a veniturilor, fără a fi nevoie de corecții importante în timpul anului fiscal.

În 2019, veniturile au fost supra estimate cu aproape 50% în varianta inițială a bugetului adoptat și cu 63% în varianta finală, principala limitare în o mai bună planificare fiind supra estimarea veniturilor realizate din fonduri externe nerambursabile, în special din cauza lansării cu întârziere a finanțărilor aferente Programului Operațional Regional. Această discrepanță nu a fost ajustată ulterior în cadrul rectificărilor bugetare.

Tabel 56 Evoluția planificării veniturilor totale în perioada 2017-2021 (mii RON)

	2017	2018	2019	2020	2021
Venituri planificate buget inițial	225,145	168,747	279,146	316,556	338,532
Venituri buget final	228,157	171,285	293,977	304,640	317,753
Venituri realizate	218,681	149,161	187,524	282,756	256,601

	2017	2018	2019	2020	2021
Venituri realizate / venituri planificate inițial (%)	97.1%	88.4%	67.1%	89.3%	75.8%

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PRIMITE DE LA PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Planificarea cheltuielilor asumate este rezonabilă, însă cu un grad de execuție mai scăzut ca în cazul veniturilor. În perioada 2017-2021, cheltuielile executate au reprezentat între 65.8% și 79.6% din cele previzionate la începutul anului fiscal. Similar cu situația planificării veniturilor, cele mai importante diferențe au rezultat în cazul cheltuielilor cu proiectele din fonduri externe nerambursabile și planificare cheltuielilor secțiunii de dezvoltare. În 2017, cheltuielile secțiunii de dezvoltare, deși semnificative raportat la totalul cheltuielilor, au avut un grad de execuție de numai 21%, în 2018 de 50%, iar în 2019 de 35%. Lansarea cu întârziere a programelor operaționale, în special în cazul unor administrații publice performante în absorbția de fonduri europene, cum este cazul Municipiului Bistrița, a influențat planificarea optimă a cheltuielilor cu investițiile de capital.

Tabel 57 Evoluția planificării cheltuielilor totale în perioada 2017-2021 (mii RON)

	2017	2018	2019	2020	2021
Cheltuieli planificate buget inițial	270,995	226,422	305,749	321,493	378,419
Cheltuieli buget final	274,007	224,760	320,580	309,577	357,640
Cheltuieli executate	206,856	180,233	209,190	247,806	249,032
Cheltuieli executate / cheltuieli planificate inițial (%)	76.3%	79.6%	68.4%	77%	65,8%

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PRIMITE DE LA PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Pentru optimizarea procesului de planificare bugetară, administrațiile locale recurg în timpul anului fiscal la practica rectificărilor bugetare. Numărul acestora este ridicat și în cazul Primăriei Municipiului Bistrița cu 8 rectificări bugetare în anul 2017, 7 în anul 2018, 8 în anul 2019, 10 în 2020 și 8 în 2021. Conform datelor primite de la administrația locală, rectificările bugetare sunt determinate în special de:

- (1) alocări sau retrageri adiționale de sume de la bugetul de stat;
- (2) alocarea unor sume din fondul de rezervă bugetară la dispoziția guvernului;
- (3) încheierea unor contracte noi de finanțare;
- (4) solicitările direcțiilor, serviciilor din subordine și unităților de învățământ, în vederea asigurării cheltuielilor de funcționare, precum și de rectificarea cheltuielilor de capital.

Tabel 58 Venituri Primăria Municipiului Bistrița în perioada 2015-2021

Municipiul Bistrița	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	Structură % 2021	Structură % 2015
Total venituri RON	256,600,909	282,756,339	187,524,478	149,160,948	218,680,752	212,057,834	207,607,786	100.00%	100.00%
Venituri proprii totale:	173,656,620	148,079,691	132,925,023	114,483,517	125,859,421	112,761,361	101,532,670	67.68%	48.91%
Venituri Impozit pe Venit	108,124,056	92,043,019	75,628,613	58,494,705	76,336,869	67,792,627	61,054,080	42.14%	29.41%
Alocări din cotele defalcate din impozitul pe venit	505,067	0	0	0	743,000	968,000	302,139	0.20%	0.15%
Total Venituri proprii (fără IPV)	65,027,497	56,036,672	57,296,410	55,988,812	48,779,552	44,000,734	40,176,451	25.34%	19.35%
Sume defalcate din taxa pe valoare adăugată (TVA)	37,318,000	23,353,545	10,132,445	22,468,296	91,698,640	74,119,579	73,872,528	14.54%	35.58%
Sume defalcate din TVA pentru echilibrarea bugetelor locale	12,903,000	5,500,000	12,257,000	0	684,000	955,000	981,000	5.03%	0.47%
Subvenții de la bugetul de stat	11,904,107	11,646,949	7,304,280	1,920,574	345,858	7,893,555	8,563,011	4.64%	4.12%
Sume primite de la UE în contul plăților efectuate	20,819,182	93,939,067	24,835,306	10,210,561	77,724	15,692,859	22,639,735	8.11%	10.91%
Alte venituri	0	237,087	70,424	78,000	15,109	484,091	18,842	0.00%	0.01%

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRIILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE, RESPECTIV PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Municipiul Bistrița a beneficiat de venituri în creștere accelerată în ultimii ani, de la 149 milioane RON în 2018²²⁸ la 282 milioane RON în 2020, respectiv 256.6 milioane RON în 2021. Această creștere semnificativă de aproape 90% între 2018 și 2020 este una dintre cele mai ridicate de la nivelul municipiilor medii și mari din România în perioada analizată, fiind generată în special de o performanță excelentă a municipalității de a atrage fonduri europene nerambursabile. Mai mult, în structura de venituri pe anul 2020, veniturile din fonduri europene reprezintă mai mult de o treime, o pondere mai ridicată comparativ inclusiv cu veniturile din impozitul pe venit. În anul 2021, acestea reprezintă 8%, iar în anul 2019 au reprezentat 13.2%.

Veniturile din impozitul pe venit au crescut semnificativ în perioada 2018-2021 (84.5%) și reprezintă 42.1% din totalul de venituri în 2021. Deși valoarea acestora este în creștere, ponderea lor în structura de venituri este influențată semnificativ de ponderea veniturilor din fonduri europene nerambursabile. De exemplu, la nivelul anului 2021, acestea reprezentau numai 32.5% și, comparativ, municipiile reședință de județ erau dependente într-o pondere mult mai însemnată comparativ cu Bistrița (51% din bugetele lor depindeau de cotele alocate din impozitul pe venit). În 2019, cota veniturilor obținute ca urmare a alocării impozitului pe venit a fost de 40%.

Veniturile proprii generate la nivel local, altele decât cele bazate pe impozitul pe venit, au fost constante în perioada 2018-2021 ca valoare absolută, fără o fluctuație semnificativă comparativ cu celelalte fluxuri financiare. Ele reprezintă 25.3% în anul 2021, comparativ cu 19,8% în anul 2020, 30,6% în anul 2019 și

²²⁸ În anul fiscal 2018, ce indică o scădere semnificativă a veniturilor față de anul 2017, aceasta a fost determinată atât de reducerea alocării la nivel local a cotelor defalcate din impozitul pe venit (58.5 milioane RON în 2018 față de 76.3 milioane RON în 2017), dar și de preluarea anvelopei salariale a profesorilor la bugetul central ce s-a reflectat în scăderea alocărilor din TVA (de la 91.7 milioane RON la 22.5 milioane RON).

37,5% în 2018. Ponderea lor este una mai ridicată în anii care urmează lansării programelor operaționale și în care sumele primite de la UE în contul plăților efectuate nu sunt ridicate. Sumele alocate din veniturile din TVA (cote alocate sau cele pentru echilibrarea bugetelor locale) au reprezentat puțin peste 19% în 2021, 10% în 2020 și 12% în 2019. Subvențiile de la bugetul de stat, fie pentru finanțarea unor cheltuieli operaționale sau de capital, sunt reduse, de numai 4.6% în anul 2021.

Conform legislației naționale, principalele impozite colectate la nivel local sunt cele pe proprietate (terenuri și clădiri) și impozitele auto. Legislația națională impune pentru taxa pe clădiri, cel mai important flux financiar generat la nivel local, o limită de taxare, între 0,08 – 0,2% pentru imobilele rezidențiale, atât pentru persoanele fizice, cât și juridice, respectiv între 0,2-1,3% pentru clădirile nerezidențiale deținute de persoanele juridice. Tabelul următor indică nivelul acestor taxe la nivelul Municipiului Bistrița, unul minim pentru persoanele fizice. De altfel, în cazul persoanelor fizice, cota de impozitare este aceeași din anul 2016, iar în cazul persoanelor juridice cota de impozitare a scăzut în anul 2021 față de anul 2020.

Tabel 59 Cota valoare taxă pe clădiri la nivel local

AN	PERSOANE FIZICE		PERSOANE JURIDICE	
	Imobile rezidențiale	Imobile nerezidențiale	Imobile rezidențiale	Imobile nerezidențiale
2020	0,08%	0,2%	0,08%	1,3%
2021	0,08%	0,2%	0,08%	1,25 %

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

În anul 2020, Primăria Municipiului Bistrița a acordat o serie de facilități și scutire de taxe persoanelor fizice și operatorilor economice pentru a combate efectele economice ale pandemiei COVID-19. Acestea explică parțial și veniturile propriile ușor mai scăzute ca în anul precedent.

- reducerea cu o cotă de 50 % a impozitului pe clădiri aferent anului 2020, pentru clădirile nerezidențiale, aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice.
- scutirea de la plata taxei pe clădiri aferente anului 2020, datorate de către concesionari, locatari, titularii dreptului de administrare sau de folosință.
- scutirea de la plata taxei pentru utilizarea temporară a unor suprafețe de teren, proprietate publică a Municipiului Bistrița, pentru amplasarea de terase și construcții provizorii cu diferite destinații în perioada 16.03.2020-14.05.2020.
- anularea accesoriilor aferente obligațiilor bugetare principale restante la data de 31.03.2020 inclusiv, datorate bugetului local. Măsura se aplică până la data de 31 ianuarie 2022 inclusiv.

Ceea ce se evidențiază în cazul analizei de venituri a Municipiului Bistrița este importanța fondurilor europene în structura bugetului. Veniturile din fonduri europene în perioada 2015-2021 reprezintă 12.4% din totalul veniturilor, cu o performanță remarcabilă în anul 2020, când veniturile generate de fonduri europene au depășit 33% din veniturile totale. Performanța municipalității este semnificativ peste media reședințelor de județ.

3.8.5.2. ANALIZA CHELTUIELILOR LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Primăria Municipiului Bistrița a raportat cheltuieli la nivelul anului 2021 similare cu cele din anul precedent. În anul 2020, acestea erau însă cu aproape 18,5% comparativ cu anul 2019 și 37,5% cu anul 2018. Creșterea are însă o variație semnificativ mai redusă comparativ cu creșterea veniturilor (90%) în perioada 2018-2020. Astfel, municipalitatea inversează un trend de rezultate anuale financiare negative raportate în 2018 și 2019.

Tabel 60 Cheltuieli Primăria Municipiului Bistrița în perioada 2015-2021

Municipiul Bistrița	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	Structură	Structură
								% 2021	% 2015
Total cheltuieli	249,032,603	247,805,699	209,190,761	180,232,723	206,856,139	196,187,986	199,238,452	100%	100%
Cheltuieli de personal	57,164,220	56,185,696	56,159,020	51,637,351	107,943,438	84,091,655	81,655,753	22.95%	40.98%
Bunuri și servicii	50,264,110	52,683,735	46,604,358	37,962,549	47,265,687	43,289,561	40,734,952	20.18%	20.45%
Dobânzi	1,143,050	1,614,478	1,936,436	2,044,214	1,383,597	1,115,938	1,004,472	0.46%	0.50%
Subvenții	17,134,240	11,789,092	8,651,780	7,159,094	5,819,077	2,729,729	2,120,212	6.88%	1.06%
Transferuri între unități ale adm publice locale	13,787,020	13,953,007	14,879,866	14,744,622	12,987,749	9,668,509	8,455,802	5.54%	4.24%
Alte transferuri	5,149,250	3,925,119	2,264,604	1,507,068	553,720	267,371	100,535	2.07%	0.05%
Proiecte cu finanțare din fonduri europene	56,651,200	67,277,779	39,218,229	30,618,588	1,026,765	18,119,175	45,323,120	22.75%	22.75%
Asistență socială	13,903,420	13,232,230	11,820,814	10,205,795	9,465,979	7,172,641	4,602,705	5.58%	2.31%
Alte cheltuieli	6,169,830	3,645,389	3,718,863	2,760,652	1,987,545	1,453,601	946,056	2.48%	0.47%
Cheltuieli de capital	20,401,130	16,277,334	16,345,741	14,878,787	12,821,669	26,529,806	12,587,339	8.19%	6.32%
Operațiuni financiare	7,710,980	7,714,739	7,755,587	7,018,573	5,701,430	1,750,000	1,750,000	3.10%	0.88%
Plăți efectuate și recuperate	-445,847	-492,899	-164,537	-304,570	-100,517	0	-42,494	-0.18%	-0.02%

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILORE PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE, RESPECTIV PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Cheltuielile de dezvoltare ale municipalității sunt într-un trend accelerat de creștere. Cu 193.6 milioane RON alocate proiectelor cu finanțare din fonduri europene în ultimii 4 ani (2018-2021), suma este de aproape 3 ori mai mare comparativ cu sumele alocate cheltuielilor de capital din surse proprii (67.7 milioane RON). În 2021, cheltuielile cu secțiunea de dezvoltare au fost de 77 milioane RON.

Cheltuielile operaționale ale municipalității sunt și ele în creștere, însă semnificativ mai reduse comparativ cu cele de dezvoltare. Cheltuielile secțiunii de funcționare au fost de 171.9 milioane RON în 2021, 164,1 milioane RON în 2020 (96,5% din suma planificată la redactarea și aprobarea bugetului), 153,3 milioane RON în 2019 (105% comparativ cu bugetul adoptat inițial) și 134,4 milioane RON în anul 2018 (99% comparativ cu bugetul adoptat inițial).

Costurile de personal au avut fluctuații minore în perioada 2018-2021, iar costurile cu bunuri și servicii au crescut în aceeași perioadă, la un maxim de 52,7 milioane RON în 2020. Costurile cu rambursările de credite, inclusiv dobânzile aferente, sunt scăzute, de sub 3%, cu dobânzile reprezentând numai 0,46% din bugetul de cheltuieli în anul 2021. Rata de îndatorare a municipalității este redusă, iar municipalitatea are în derulare mai multe credite de investiții, așa cum reiese din *Tabelul 14*.

Tabel 61 Registrul de evidență datorie publică

ÎMPRUMUT	VALOARE FINANȚARE	PERIOADA DE GRAȚIE	PERIOADA DE RAMBURSARE	DETALII
Bancă comercială	35,000,000 RON	36 luni	240 luni	Contract de credit pentru investiții nr.0253/17.08.2006 (HCL nr.53/30.03.2006) Contract de servicii de investiții financiare nr.09/17.08.2006 (HCL nr.53/30.03.2006) Decizia CNVM nr.1420/01.10.2009
Bancă comercială	20,000,000 RON	20 luni	84 luni	Contract de credit nr.406015/11.02.2014 (HCL nr.11/02.02.2012)
Bancă comercială	20,000,000 RON	20 luni	84 luni	Contract de credit nr.406016/11.02.2014 (HCL nr.11/02.02.2012)
Ministerul Finanțelor Publice	7.370.133 RON din 16.01.2020 7.103.174,27 RON din 18.06.2020 6.973.246,48 RON din 30.09.2020 6.972.405,21 RON	-	120 luni	Convenție de împrumut nr.594221/101891 din 12.12.2018 (HCL nr.206/27.11.2018)
Bancă comercială	9.476.463 RON * 34.613.279 RON din 27.04.2021	36 luni	84 luni	Contract de credit nr.9517731/28.07.2020 (HCL nr.20/30.01.2020)

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PREZENTATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA
Subvențiile acordate de municipalitate sunt limitate. În anul 2021, acestea au reprezentat 6.8% din totalul cheltuielilor, mult sub media reședințelor de județ. Cele mai importante subvenții sunt acordate pentru transportul public local de persoane și salubritate.

Tabel 62 Costuri cu subvențiile în perioada 2017-2021, RON

AN	VALOARE SUBVENȚIE SALUBRIZARE PERSOANE FIZICE	VALOARE SUBVENȚIE TRANSPORT PUBLIC LOCAL
2017	2,277,771	3,541,306
2018	1,623,431	3,500,000
2019	1,445,558	7,206,220
2020	2,170,357	9,618,735
2021	6,766,170	10,368,070

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor prezentate de Primăria Municipiului Bistrița

În ceea ce privește cheltuielile funcționale ale municipalității, se remarcă creșterea în anul 2020 a capitolului bugetar privind *Învățământ*, la 51,4 milioane RON (20,7%), o creștere semnificativă față de perioada 2018-2019 și cu o valoare mai mult decât triplă față de anul 2017. Alocările financiare pentru capitolul de ordine publică au crescut la 11,4 milioane RON în anul fiscal 2020, iar cele pentru transport s-au dublat în intervalul 2018-2020, de la 16,7 milioane RON la 33,4 milioane RON. Costurile privind capitolul *Cultură, recreere și religie* sunt de peste 21 milioane RON, puțin mai ridicate ca în anul 2019 (15 milioane RON) și 2018 (17,3 milioane RON).

Tabel 63 Cheltuieli conform clasificăției funcționale în perioada 2015-2020

Municipiul Bistrița	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	Structură % 2021	Structură % 2015
Cheltuieli totale conform clasificăției funcționale	249,032,603	247,805,699	209,190,761	180,232,723	206,856,139	196,187,986	199,238,452	100.00%	100.00%
Servicii publice generale	39,298,052	39,324,472	40,394,618	35,937,350	26,476,559	18,234,785	15,250,935	15.78%	7.65%
Apărare, ordine publică și siguranță națională	9,916,446	11,369,028	8,627,579	8,674,752	8,055,959	6,429,741	5,740,711	3.98%	2.88%
Învățământ	46,324,270	51,436,965	30,446,550	13,117,904	86,579,978	88,638,022	80,268,668	18.60%	40.29%
Sănătate	3,668,198	3,987,204	3,962,193	3,243,899	2,058,060	1,566,574	1,299,028	1.47%	0.65%
Cultură, recreere și religie	15,674,822	21,288,097	15,024,906	17,300,177	11,544,875	8,185,397	19,273,560	6.29%	9.67%
Asigurări și asistență socială	31,158,538	28,301,404	26,900,398	21,949,393	18,922,659	13,951,253	10,115,730	12.51%	5.08%
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	41,941,287	41,305,641	47,626,801	50,247,637	20,640,690	30,888,632	54,527,047	16.84%	27.37%
Protecția mediului	22,248,010	17,391,780	11,962,500	12,973,255	13,528,725	10,980,987	7,732,443	8.93%	3.88%
Combustibili și energie	0	0	0	0	0	0	0	0.00%	0.00%
Transporturi	38,802,980	33,401,108	24,245,216	16,781,840	19,032,189	17,276,983	4,880,607	15.58%	2.45%
Alte cheltuieli	0	0	0	6516	16445	35612	149,723	0.00%	0.08%

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRIILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE, RESPECTIV PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

3.8.6. POLITICA DE INVESTIȚII LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Municipiul Bistrița, ca orice altă autoritate publică locală, are patru surse principale de finanțare a investițiilor de capital:

- Utilizarea resurselor financiare proprii;
- Utilizarea fondurilor europene nerambursabile sau alte surse externe de finanțare nerambursabile;
- Utilizarea subvențiilor de la nivel central pentru finanțarea investițiilor de capital (ex: Programul Național de Dezvoltare Locală);
- Contractarea de împrumuturi pentru investiții de la instituțiile de stat, instituții internaționale sau bănci comerciale.

Politica de investiții este un factor cheie în dezvoltarea sustenabilă a municipalității. Autoritatea publică locală are delegate atribuții și responsabilități și poate implementa proiecte de investiții într-un număr ridicat de domenii cu impact direct asupra calității vieții urbane.

Planul de investiții al municipității trebuie să țină cont de identificarea nevoilor la nivel local, dezbaterile cu cetățenii în formate extinse și stabilirea comună a unei viziuni de dezvoltare. Cetățenii trebuie să fie în centrul proceselor de stabilire a planurilor anuale și multianuale de investiții de la nivelul municipal. Decizia de investiție trebuie să se fundamenteze și pe (i) resursele disponibile (posibilitatea a atrage fonduri externe nerambursabile pentru investiții este o dimensiune cheie), (ii) raportul cost beneficiu și costurile de mentenanță, (iii) impactul investiției în îmbunătățirea dezvoltării urbane și calității vieții și (v) randamentul investiției.

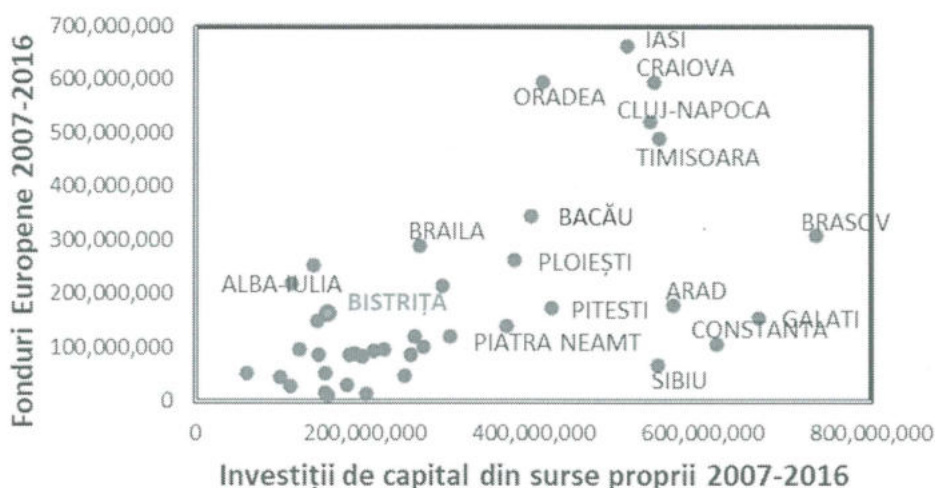
Includerea tuturor actorilor de la nivel local în fundamentarea unui proces transparent de identificare a priorităților de investiții și prioritizarea investițiilor în funcție de resursele disponibile și în special cele care pot fi atrase suplimentar este o dimensiune cheie pentru conturarea viziunii de dezvoltare a municipității.

Paleta de opțiuni pentru finanțarea investițiilor la nivel local este cuprinzătoare. Opțiunile de finanțare nu se exclud, ci ar trebui abordate complementar, pentru identificarea surselor optime pentru investițiile de la nivel local. Programele de investiții ale municipităților trebuie corelate cu programele de finanțare europene și să le adapteze obiectivelor cheie ale cadrelor financiare multianuale (și, începând cu 2021, și aferente Planului Național de Redresare și Reziliență). Proiectele trebuie pregătite în timp util și o listă de proiecte prioritare trebuie avute în vedere pentru a maximiza impactul acestora și beneficia de resurse financiare încă de la lansarea axelor de finanțare.

Municipiul Bistrița este una dintre acele unități administrativ teritoriale care și-a fundamentat efortul de dezvoltare pe absorbția fondurilor europene. Modelul de creștere al municipității s-a axat pe o alocare semnificativă de resurse către investiții, cu o pondere importantă a fondurilor europene. Municipality a alocat resurse semnificative investițiilor de capital, fie prin accesarea programelor de finanțare nerambursabilă, fie resurse proprii.

În perioada 2007-2016, aferentă CFM 2007-2013, municipitatea a alocat 319 milioane RON pentru investițiile de capital, dintre care 162,1 milioane RON raportați ca fiind cheltuieli cu proiecte cu finanțare europeană, respectiv 159,6 milioane RON din surse proprii. Municipiul a avut o performanță per locuitor semnificativ peste media reședințelor de județ în absorbția fondurilor europene.

Figura 211 Cheltuieli proiecte fonduri europene nerambursabile vs. investiții de capital la nivelul reședințelor de județ din România, 2007-2016

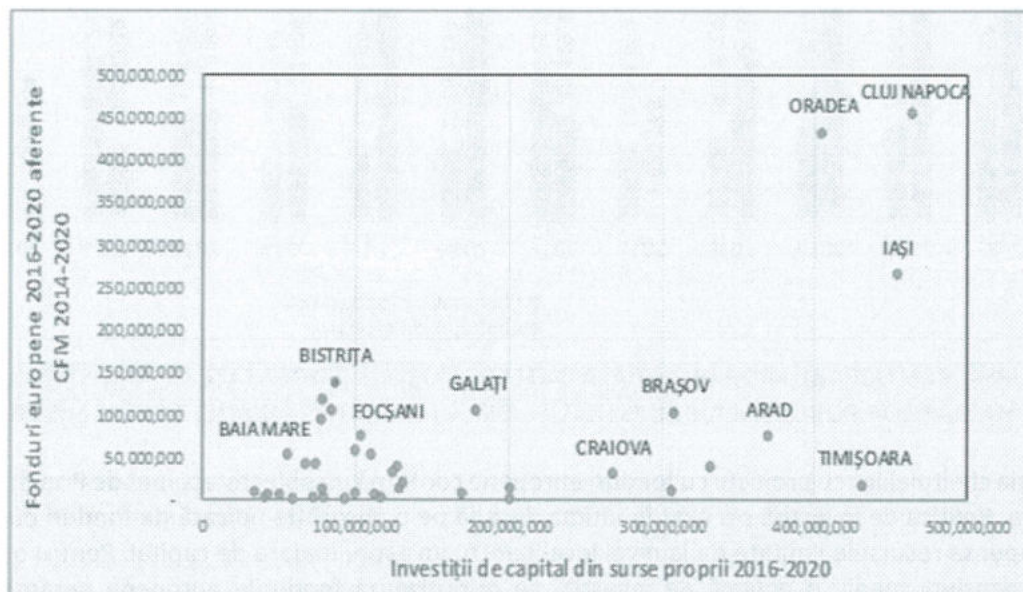

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE

Ponderea alocărilor financiare pentru investițiile de capital a fost semnificativă și în perioada 2016-2021 aferente noului cadru financiar. Întârzierea lansării noilor apeluri pentru autoritățile publice locale și finalizarea cadrului financiar precedent în anul 2016 au determinat o scădere a absorbției de fonduri europene în primii ani de după lansarea CFM 2014-2020. Cheltuielile cu proiecte cu finanțare europeană au crescut însă semnificativ în ultimii patru ani, cu un maxim de 67.2 milioane RON în anul 2020. În anul 2021, Bistrița a alocat 56.6 milioane RON pentru cheltuielile cu proiectele FEN.

Figura 212 Cheltuieli proiecte fonduri europene nerambursabile vs. investiții de capital la nivelul reședințelor de județ din România, 2016-2020

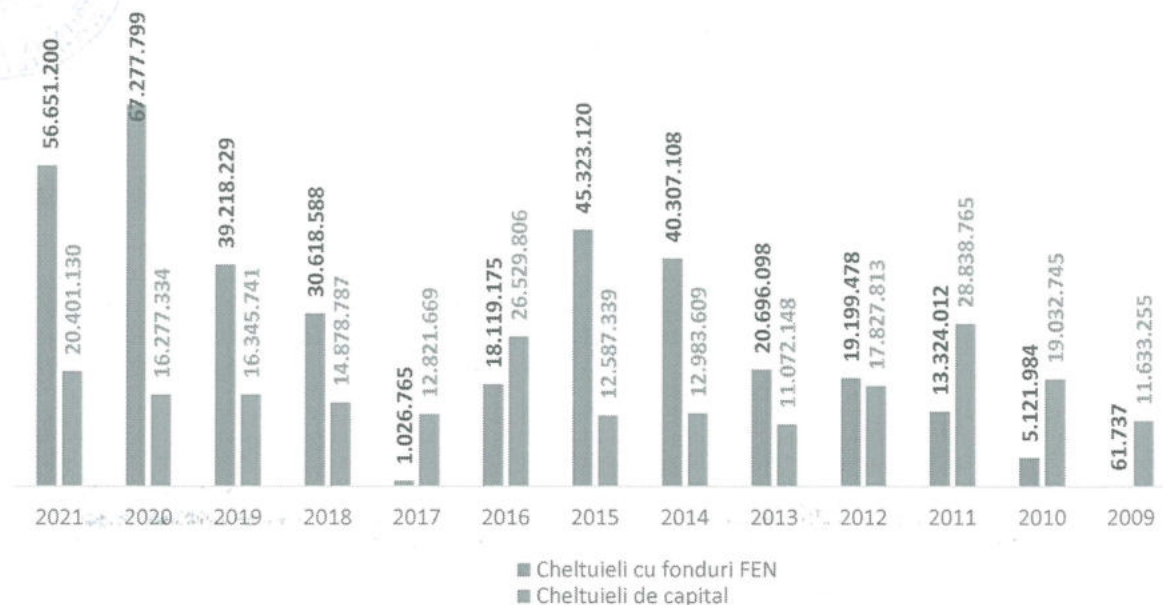
SURSA: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE

Municipiul Bistrița se află printre cele mai performante administrații ale actualului cadru financiar multianual, cu o valoare a cheltuielilor cu proiecte FEN de aproape 195 milioane RON comparativ cu 107.2 milioane RON cheltuieli de capital din surse proprii. Bistrița are o valoare absolută semnificativ mai mare ca media reședințelor de județ și depășește inclusiv municipalități cu resurse financiare mult mai ridicate.

Figura anterioară indică o comparație la nivelul reședințelor de județ, pentru perioada 2016-2020, cu Bistrița ocupând locul patru la nivel național ca valoare absolută a cheltuielilor cu proiecte FEN, deși este o municipalitate de dimensiuni medii. Cheltuieli mai mari au fost raportate în perioada menționată doar de Cluj Napoca, Oradea și Iași.

În perioada 2007-2021, au fost alocate 594,6 milioane RON pentru investiții de capital și cheltuieli cu fonduri FEN, ceea ce corespunde a 22,5% din totalul cheltuielilor raportate de municipalitate. Figura următoare indică trendul ascendent în privința cheltuielilor de capital, în special cele finanțate din fonduri europene, cu alocări substanțiale în ultimii ani (2018-2021). În perioada 2018-2021, au fost alocate 261.6 milioane RON pentru politica de investiții, dintre care 193.7 milioane RON raportați ca fiind cheltuieli cu fonduri europene. Acest procent reprezintă 29.5% din totalul cheltuielilor raportate de municipalitate.

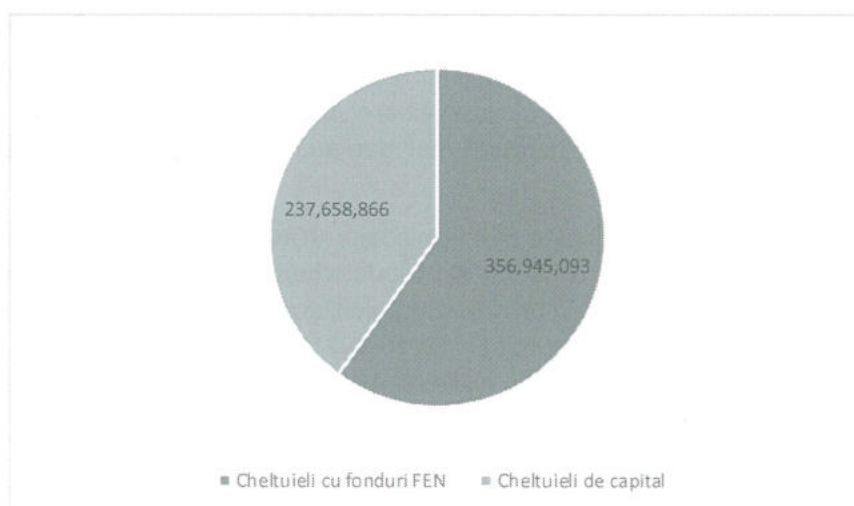
Figura 213 Evoluția cheltuielilor FEN vs. cheltuieli de capital, 2007-2021

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE

Evoluția cheltuielilor cu proiecte cu fonduri europene confirmă un obiectiv asumat de Primăria Municipiului Bistrița. Politica de investiții s-a axat în ultima decadă pe o absorbție ridicată de fonduri europene pentru a compensa resursele limitate de la nivel local pentru investiții majore de capital. Pentru o municipalitate de dimensiuni medii, o politică de investiții ce prioritizează fondurile europene nerambursabile ajută semnificativ la a avea un buget anual echilibrat din care să poată susține atât numărul din ce în ce mai mare de servicii publice la nivel local, dar și să finanțeze obiective importante de investiții ce pot crea un mediu urban atractiv, locuri de muncă și, în cele din urmă, aduce mai multe resurse la bugetul local prin creșterea bazei de taxare și veniturilor obținute de locuitori.

Figura 214 Cheltuieli totale cu fonduri FEN vs. cheltuieli de capital, total 2007-2021

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE

Proiectele cu fonduri europene derulate de Primăria Municipiului Bistrița pe actualul cadru financiar au o valoare totală de 85,7 milioane EURO, dintre care valoare eligibilă de 83,6 milioane EURO. Dintre acestea, proiecte în valoare de 26 milioane EUR au fost deja finalizate, iar în implementare, în diferite stadii, sunt proiecte cu o valoare totală de 59.6 milioane EUR. Majoritatea proiectelor au fost aferente Programului Operațional Regional, însă municipalitatea a beneficiat de proiecte și pe axele aferente Programului Operațional Infrastructură Mare (în contextul alocării de fonduri pentru combaterea efectelor pandemiei de COVID-19), Programul Operațional Capacitate Administrativă și Programul Operațional Competitivitate.

Pe lângă proiectele de finanțare cu fonduri europene, la nivel național, autoritățile locale au beneficiat în ultimii ani de un program de dezvoltare locală (PNDL) ce și-a propus să susțină investițiile locale în infrastructură (drumuri locale, alimentare cu apă și gaz, renovări de clădiri publice, etc). Municipiul Bistrița beneficiază de 2 proiecte finanțate prin intermediul PNDL, în valoare totală de aproape 30 milioane RON.

Tabel 64 Proiecte în derulare prin intermediul programelor naționale de dezvoltare locală

Denumire proiect	Locație	Valoare RON	Perioada de implementare	Stadiu proiect
Reabilitare și modernizare Liceul de Muzică Tudor Jarda	Mun. Bistrița	10.299.365,21	2018-2022	În execuție
Drum de acces și utilități aferente Complexului Sportiv Polivalent	Mun. Bistrița	18.379.885,22	2019-2022	În execuție

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PREZENTATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Cele mai importante programe contractate de municipalitate au ca obiectiv modernizarea transportului public, creșterea eficienței energetice pentru clădiri publice și private, promovarea transportului alternativ, reabilitare infrastructură rutieră sau proiecte de regenerare urbană.

Primăria Municipiului Bistrița a solicitat finanțări pentru proiecte în valoare de 160 milioane RON și parte a programului național Anghel Saligny. Au fost înaintate spre finanțare 8 proiecte, vizând (i) reabilitare și modernizare de străzi, (ii) amenajare de străzi în zonele noi din Bistrița, (iii) construcția unui pasaj rutier subteran și (iv) dezvoltarea infrastructurii edilitare de tip apă și apă uzată. Co-finanțarea solicitată de la bugetul de stat este de 155 milioane RON, 5 milioane RON fiind contribuția municipalității.

3.8.7. RESURSE MATERIALE

Conform datelor furnizate de către Primăria Municipiului Bistrița, instituția beneficiază de infrastructură hardware cu o vechime medie, majoritatea unităților de lucru fiind în exploatare de 5-7 ani. Numărul total de echipamente este de 333 unități tip stații de lucru sau calculatoare portabile, iar mentenanța echipamentelor hardware este asigurată intern și are costuri de sub 10,000 RON pe an datorită achiziției de echipamente cu garanție extinsă (3 ani).

Tabel 65 Resurse materiale disponibile la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița

INFRASTRUCTURA HARDWARE	NUMĂR TOTAL	VECHIME MEDIE
PC (tip Desktop) și Calculatoare portabile (laptop)	333	Cele mai vechi echipamente au 11 ani, iar ultima achiziție de echipamente a avut loc în anul 2020. Vechimea medie este de 5-7 ani.
Echipamente de tip DATA STORAGE	4	4 echipamente achiziționate în anii 2011, 2012, 2016 și 2021.
Echipamente de tip router și switch	2 x echipament tip router 30 x echipament tip switch- uri	
Echipamente tip UPS	2	Ani de achiziție 2014 și 2021.
Multifuncționale, imprimante, copiatoare, plottere	46	Cele mai vechi echipamente au fost achiziționate în anul 2005, iar ultima achiziție de echipamente a avut loc în anul 2021. Vechimea medie este de peste 7 ani.
Echipamente tip Server	7	

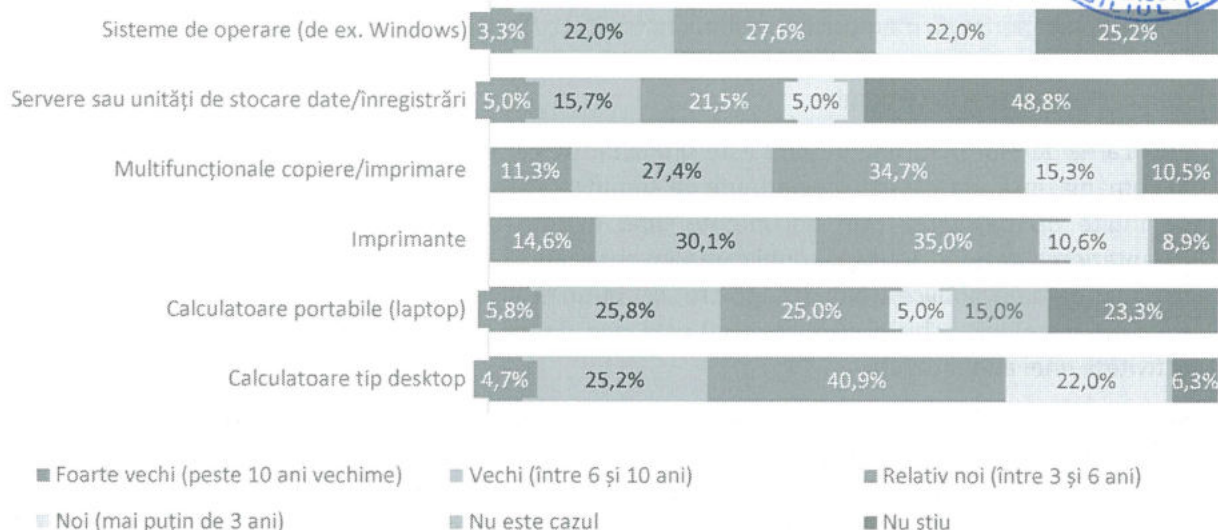
SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Primăria Municipiului Bistrița dispune și de numeroase programe informatice de proiectare și editare grafică (Autocad LT 2008, Archicad 11, Archicad 13, Corel Draw X5, Autocad Arhitecture 2012, ZwcAD 2012, Realtime landscaping sau Archis Server Standard) folosite de serviciile din cadrul primăriei. Numărul de licențe variază între 1 și 13 per program.

În ceea ce privește programele software dedicate activităților din administrația publică, sunt utilizate (i) *Lexnet* - aplicația de legislație, (ii) *CID* - o aplicație de management a documentelor (CID), (iii) *Ecub* - un sistem integrat de gestiune, (iv) *GeCon* - aplicație de gestionare a contractelor încheiate cu persoanele fizice sau juridice, (v) *Impotax* - sistem integrat de colectare și gestionare a taxelor și impozitelor locale, (vi) *Agroregis* - program de evidență a proprietăților agricole, (vii) *Asisoc* - sistem informat de asistență socială, (viii) *Încălzire* - program de gestionare a ajutorului pentru încălzire, (ix) *Juris* - aplicație de management a departamentului juridic, (x) *ArcGIS* - platforma pentru administrarea datelor GIS, (xi) *CadVeGis* - centralizare baze de date cadastru, (xii) *PIRS - Stare Civilă* - aplicație privind starea civilă, (xiii) *WinDoc deviz* - deviz pentru lucrări, (xiv) *Parcări* - aplicație online pentru parcările de reședință, (xv) *CCPItranet* - platformă de orientare școlară și profesională pentru elevi, (xvi) *Taiden* - aplicație pentru conferințe și vot și (xvii) *ESET Antivirus Endpoint Security*.

Personalul instituției percepe echipamentele utilizate ca fiind relativ noi, 62.9% dintre respondenți considerând calculatoarele tip desktop ca fiind *noi* sau *relativ noi*. Echipamentul utilizat cel mai des de către respondenți și pe care-l consideră cu o durată de utilizare mai ridicată este din categoria Multifuncționale copiere/imprimare, unde 38.7% le consideră *vechi* sau *foarte vechi*. Imprimantele sunt și ele considerate *vechi* sau *foarte vechi* de 45% din respondenți.

Figura 215 Percepția personalului privind vechimea diferitelor tipuri de echipamente aflate în inventarul Primăriei Municipiului Bistrița

Sursă: Rezultate chestionar aplicat la nivelul personalului instituției Primăriei Municipiului Bistrița

3.8.8. TRANSPARENȚA ȘI ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC

România are o legislație consolidată în privința transparenței la nivelul autorităților publice, accesului la informații de interes public și organizarea de consultări publice privind principalele hotărâri de la nivel local. Cu toate acestea, utilizarea acestor mecanisme de colaborare între administrația locală, cetățeni, grupuri civice sau societatea civilă este limitată și nu reușește deseori să aducă o contribuție semnificativă în îmbunătățirea proceselor locale de decizie.

Deschiderea administrațiilor publice locale către acești actori resursă la nivel local este o dimensiune cheie pentru îndeplinirea bunei guvernări. Strategia Națională Anticorupție 2016-2020 a impus măsuri adiționale de transparență și a evaluat implementarea lor de către autoritățile publice, iar din 2011 România este parte a Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă (*Open Government Partnership*), un acord internațional ce are ca obiectiv promovarea accesului la informații de interes public și a participării cetățenilor la procesul de consultare și de dialog cu autoritățile publice.

Un Parteneriat pentru Guvernarea Deschisă la nivel local²²⁹ a fost elaborat în anul 2019 de Guvernul României în colaborare cu Centrul pentru Inovare Publică și Smart City Timișoara ce cuprinde o serie de rezoluții și măsuri ce pot fi adoptate voluntar de administrațiile locale pentru creșterea transparenței și eficienței consultărilor cu cetățenii și societatea civilă.

În România, cele mai importante prevederi legale privind transparența și consultarea publică includ:

- Legea nr. 52 din 21 ianuarie 2003 privind transparența decizională în administrația publică;
- Legea nr. 544 din 12 octombrie 2001 privind liberul acces la informațiile de interes public;
- Legea nr. 109 din 25 aprilie 2007 privind reutilizarea informațiilor din instituțiile publice.

²²⁹ http://ogp.gov.ro/nou/wp-content/uploads/2019/07/Recomandari-Parteneriatul-pentru-Guvernare-Deschisa-la-nivel-local_mai19.pdf

De asemenea, pentru facilitarea publicării de date publice deschise, au fost publicate o serie de recomandări pentru autoritățile publice:

- Ghid de publicare a datelor deschise, aprilie 2015, elaborat de Cancelaria Prim-Ministrului în parteneriat cu membri ai Coaliției pentru Date Deschise;
- Metodologia pentru publicarea datelor deschise, iulie 2018, document elaborat de Secretariatul General al Guvernului.

Publicarea datelor în format deschis este și una dintre caracteristicile unei administrații publice moderne. În România, însă, datele publice deținute de administrațiile locale sunt comunicate în formate needitabile, de multe ori navigarea prin documente fiind extrem de dificilă și consumând resurse importante. Inventarierea datelor deținute, publicarea inventarului și seturilor de date pe pagina proprie și portalul național de date publice www.data.gov.ro, cel puțin la nivelul celor mai importante seturi (buget anual, execuție bugetară, achiziții publice, etc.) este una dintre recomandările cheie pentru transparentizarea activității unei administrații.

În perioada 2017-2020, municipalitatea a primit un număr de 736 cereri de informații de interes public în virtutea Legii nr. 544/2001. Numărul cererilor soluționate favorabil este foarte ridicat, iar termenul mediu de soluționare a acestora este de sub 10 zile pentru aproape toate solicitările formulate de persoane fizice sau juridice. Responsabilul privind Legea nr. 544/2001 și responsabilul privind Legea nr. 52/2003 au participat la cursuri de formare privind cele două reglementări legale aflate în vigoare.

Cele mai multe solicitări primite de municipalitate sunt tip verbal, iar numărul acestora este contabilizat de Serviciul Relații Publice, Comunicare. Solicitățile prin mijloace electronice au reprezentat puțin peste o treime chiar și în anul 2020 atunci când interacțiunile dintre administrația locală și cetățenii s-a redus din cauza pandemiei COVID-19. Mai mult, numărul cererilor primite în format electronic în perioada 2019-2020 este semnificativ sub numărul celor primite în perioada anterioară 2017-2018. Numărul cererilor de informații venite din partea persoanelor fizice este foarte redus.

În perioada analizată nu a existat nicio plângere administrativă împotriva municipalității pe baza refuzului de a oferi informații de interes public, însă au existat 9 plângeri în instanță, din care 1 soluționată favorabil, 7 respinse și 1 în curs de soluționare.

La nivelul municipalității nu există un registru care cuprinde date privind solicitări primite de instituție și o bază de date publică care să identifice și să structureze toate aceste informații pentru a facilita accesul cetățenilor la acestea.

Tabel 66 Date evaluare implementare Legea 544/2001

AN	TOTAL CERERI LEGEA NR. 544/2001	PERSOANE FIZICE	PERSOANE JURIDICE	TERMEN MEDIU DE RĂSPUNS
2020	155	18	137	146 – soluționate în termen de 10 zile, 9 – soluționate în termen de 30 zile Modalitate de adresare: 27 – suport hârtie, 54 – suport electronic, 74 - verbal
2019	184	28	156	182 – soluționate în termen de 10 zile, 2 – soluționate în termen de 30 zile Modalitate de adresare:

AN	TOTAL CERERI LEGEA NR. 544/2001	PERSOANE FIZICE	PERSOANE JURIDICE	TERMEN MEDIU DE RĂSPUNS
				76 – suport hârtie, 36 – suport electronic, 72 - verbal
2018	195	42	153	193 – soluționate în termen de 10 zile, 2 – soluționate în termen de 30 zile Modalitate de adresare: 27 – suport hârtie, 72 – suport electronic, 96 - verbal
2017	202	41	161	200 – soluționate în termen de 10 zile, 2 – soluționate în termen de 30 zile Modalitate de adresare: 9 – suport hârtie, 104 – suport electronic, 89 - verbal

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI
BISTRIȚA

Raportul de evaluare a implementării Legii nr. 544/2011 aferent anului 2020 este public pe pagina oficială a instituției, însă rapoartele de evaluare anterioare nu sunt publice.

Printre punctele pe care responsabilul privind implementarea legii le consideră necesare de a fi îmbunătățite se află:

- (1) Diversificarea modalităților de transmitere a informațiilor de interes public, a proiectelor și strategiilor, pe care municipalitatea dorește să le implementeze
- (2) Implementarea de noi tehnologii de comunicare și informaționale cu scopul de a îmbunătăți calitatea serviciilor cu impact direct asupra cetățeanului
- (3) Creșterea gradului de transparență, informare și implicare a cetățenilor în luarea deciziilor.
- (4) Organizarea de sondaje de opinie, consultări publice, dezbateri publice.

Deși rapoartele de evaluare privind implementarea Legii nr. 544/2011 subliniază că datele publicate de Primăria Municipiului Bistrița sunt în format deschis, acestea sunt publicate în formate non editabile.

Primăria Municipiului Bistrița publică în mod regulat rapoartele anuale de evaluare a implementării Legii nr. 52/2003 pe pagina proprie. Toate proiecte de acte normative sunt anunțate public, însă interacțiunea și consultarea publică cu cetățenii și asociațiile legal constituite sunt foarte limitate. Atât în ceea ce privește numărul de recomandări primite din partea cetățenilor sau asociațiilor legal constituite, cât mai ales numărul de întâlniri organizate la cererea asociațiilor legal constituite, procesul de consultare publică aferent Legii nr 52/2003 nu funcționează.

Tabel 67 Date evaluare implementare Legea nr. 52/2003

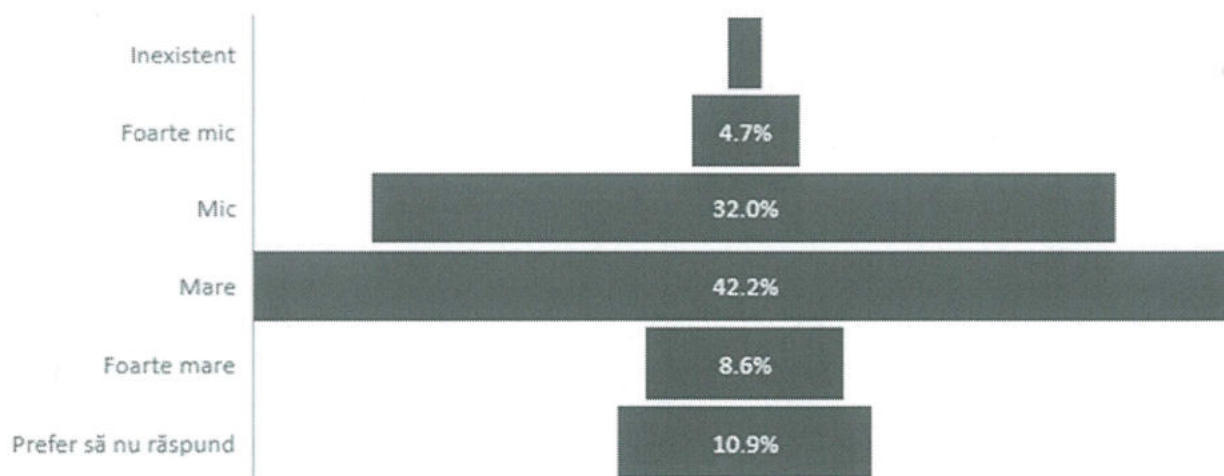
AN	PROIECTE ACTE NORMATIVE ANUNȚATE PUBLIC	NUMĂR TOTAL RECOMANDĂRI PRIMITE	NUMĂR RECOMANDĂRI INCLUSE ÎN PROIECTE	NUMĂR ÎNTÂLNIRI ORGANIZATE LA CEREREA ASOCIAȚIILOR LEGAL CONSTITUITE
2020	26	5	0	0
2019	20	2	1	0
2018	14	1	0	0
2017	23	1	0	0

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor publice transmise de Primăria Municipiului Bistrița

Rapoartele aferente celor două legi cheie pentru consultarea publică și transparența decizională indică nevoia de îmbunătățire a transparenței, consultărilor cu cetățenii și adoptarea de noi mecanisme care să susțină acest obiectiv cheie al administrației. În perioada analizată, 2016-2020, cetățenii au avut un rol minimal în creionarea proceselor de decizie la nivel local, iar implicarea lor în buna guvernare a comunității a fost limitată. Este nevoie de asumarea unui plan de acțiuni pe termen mediu și lung care să îmbunătățească capacitatea administrației de a implica cetățenii în toate proiectele de decizie la nivel local și a crește transparența.

Chestionarul aplicat la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița relevă că 50.8% dintre respondenții consideră că au un *nivel mare* sau *foarte mare* de cunoștințe privind reglementările naționale ce țin de transparența datelor publice și a datelor publice deschise. 36.% consideră că au un *nivel mic* sau *foarte mic*, iar 10,9% au preferat să nu răspundă.

Figura 216 Autoevaluare privind nivelul de cunoștințe privind reglementările naționale în domeniul transparenței datelor publice și datele publice deschise

SURSĂ: REZULTATE CHESTIONAR APLICAT LA NIVELUL PERSONALUL INSTITUȚIEI PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

3.8.8.1. PORTAL SERVICII ELECTRONICE

Municipiul Bistrița beneficiază de un portal de servicii publice electronice (www.e-bistrita.ro) care oferă cetățenilor rezidenți ai municipiului accesul la o paletă largă de informații, servicii publice și posibilitatea de a urmări stadiul cererilor sau petițiilor depuse.

La momentul actual, conform informațiilor publice, 17.300 dintre cetățeni sunt înscrși pe platforma online. Înregistrarea pe portalul online este facilă, fiind posibilă prin completarea unei cereri ce poate fi expediată online sau depusă la sediul instituției. În cazul persoanelor juridice, cererea trebuie să fie însoțită de semnătură electronică extinsă bazată pe un certificat calificat.

Platforma include următoarele servicii:

- Plata taxelor și impozitelor locale,
- iReport Bistrița ce permite cetățenilor să transmită diverse petiții și incidente către Primăria Municipiului Bistrița,
- MobilePay ce permite cetățenilor consultarea datoriilor către bugetul local și achitarea acestora, precum și plata amenzilor contravenționale,
- Depuneri petiții online,
- Consultarea stadiului cererilor sau petițiilor depuse,
- Accesul la consultări publice și viitorul program de bugetare participativă,
- Programări servicii publice,
- Secțiune de urbanism,
- Secțiune dedicată solicitării de locuri de parcare.

4. DIAGNOSTIC TERITORIAL ȘI RECOMANDĂRI PENTRU FORMULAREA STRATEGIEI

4.1. CONCLUZII, PROVOCĂRI ȘI POSIBILE PROPUNERI/INTERVENȚII

4.1.1. PROFIL SPAȚIAL ȘI FUNCȚIONAL

Dezvoltarea urbană a municipiului Bistrița prezintă o serie de deficiențe și provocări care afectează, în mod simțitor calitatea locuirii în municipiu dar și o serie de competențe distinctive care valorificate, contribuie la creșterea atractivității și calității locuirii și la îmbunătățirea imaginii urbane.

Din punct de vedere al organizării spațiale, Bistrița este un oraș de tip concentric, cu principalele instituții publice și servicii socio-culturale amplasate în zonele centrală și pericentrale ale municipiului și cu zonele rezidențiale și zonele industriale și comerciale de mari dimensiuni organizate în jurul acestora, cu 4

localități componente amplasate izolat în teritoriu (Sigmir, Slătinița, Ghinda și Sărata), unite de Bistrița prin drumuri județene și două localități componente amplasate adiacent teritoriului Bistriței (Unirea și Vișoara) formând un fond construit continuu și permițând o continuitate a zonelor funcționale. La nivelul municipiului se înregistrează centralități secundare foarte slab dezvoltate, în zonele rezidențiale periferice și pericentrale și în localitățile componente. Această organizare spațială, în care zona centrală este slab susținută de centralitățile secundare face dificil accesul locuitorilor din zonele periferice la anumite servicii socio-culturale. Lipsa unor centre de cartier sau spații de recreere bine dezvoltate în zonele rezidențiale conduce la scăderea calității locuirii în municipiul Bistrița.

Zona centrală a municipiului Bistrița caracteristicile urbanistice și arhitecturale ale tradiției săsești, dezvoltate începând cu perioada medievală, cu precădere arealul care a fost inclus în interiorul fortificațiilor cetății Bistrița. Una din competențele distinctive ale municipiului o reprezintă patrimoniul construit valoros amplasat în perimetrul centrului istoric, care contribuie semnificativ la conturarea imaginii urbane a municipiului.

Teritoriul periferic al municipiului, precum și localitățile Vișoara și Unirea a cunoscut o puternică dezvoltare extensivă în ultimele trei decenii, cu precădere a zonelor rezidențiale, ceea ce pune presiuni substanțiale asupra infrastructurii de circulații, asupra rețelelor tehnico-edilitare și asupra infrastructurii de servicii publice.

În ceea ce privește ansamblurile de locuințe colective, spații interstițiale au dimensiuni reduse iar calitatea amenajărilor urbane este relativ redusă: spații verzi, locuri de joacă, spații de socializare amenajate inadecvat și subdimensionate, suprafețe mari acoperite și circulații auto și parcuri. În acest sens sunt necesare operațiuni de regenerare urbană a ansamblurilor de locuințe colective, care să aibă în vedere reamenajarea spațiilor verzi, reorganizarea circulațiilor pietonale și auto, amenajarea unor zone de recreere și socializare, dezvoltarea unor centre de cartier etc. Infrastructura de spații publice și verzi aferente ansamblurilor de locuințe colective este completată de o serie de scuaruri urbane, multe dintre acestea necesitând, de asemenea, operațiuni de reamenajare și de dezvoltare a spațiilor destinate socializării și recreerii și adresate tuturor categoriilor de utilizatori.

În ceea ce privește calitatea locuirii, municipiul Bistrița se confruntă cu o problemă importantă a îmbătrânirii fondului construit destinat locuirii colective, numeroase clădiri de locuințe colective având o vechime mai mare de 40-50 ani. În cazul acestor ansambluri de locuințe colective este necesar să se realizeze proiecte complexe de reabilitare și modernizare care să includă lucrări de reabilitare structurală, lucrări de refațadizare a clădirilor; lucrări de termoizolare și de creștere a eficienței termice; lucrări de creștere a eficienței energetice prin modernizare și reabilitare rețele termice, inclusiv promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie pentru alimentarea acestora. În acest sens, în ultimii ani administrația publică locală a inițiat o serie de proiecte de creștere a eficienței energetice a clădirilor de locuințe colective. În ceea ce privește calitatea fondului locativ, indicatorii de profil plasează municipiul Bistrița peste media centrelor urbane din județ și peste media națională.

În zonele rezidențiale, de locuințe individuale, amplasate în zonele periferice, principalele probleme țin de lipsa de coerență arhitecturală a fondului construit, de calitatea slabă a circulațiilor auto și a trotuarelor, de existența unor plantații de aliniament aflate în stare proastă, lipsa mobilierului urban și inexistența unor zone de socializare și recreere de proximitate.

În municipiul Bistrița, spațiile publice amenajate destinate recreerii, socializării, organizării de activități în aer liber sau de evenimente culturale și sociale sunt concentrate în zona centrală (cu precădere piețele urbane și circulațiile pietonale din centrul istoric) și în zona pericentrală (spații verzi de mari dimensiuni dar și o serie de scuaruri urbane distribuite în teritoriul Bistriței), la care se adaugă cele două păduri, Codrișor și Schullerward, amplasate în teritoriul extravilan. În acest sens, au fost identificate resurse de teren cu potențial de valorificare (terenuri libere în zonele pericentrale și periferice) și elemente ale cadrului natural,

malurile râului Bistrița (spațiile verzi și spațiile pietonale) și malurile pârâului Târpui care pot completa infrastructura de spații verzi și spații recreative. Suplimentar, sunt necesare operațiuni de modernizare a spațiilor publice din zona centrală (piețe urbane) și din zona periurbană (scururi urbane și fâșii plantate) care să mărească rolul funcțional și recreativ al acestor spații, astfel încât acestea să poată fi introduse în viața urbană a municipiului și să poată fi utilizate în mod activ de către comunitățile locale. Este necesară amenajarea acestor spații având la bază principii moderne de amenajare a spațiilor plantate și a spațiilor publice, axate pe dezvoltare durabilă, economie circulară, mobilitate urbană durabilă, eficiență energetică.

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSSIBILE INTERVENȚII
Bistrița este un oraș de tip concentric, cu principalele instituții publice și servicii socio-culturale amplasate în zonele centrală și pericentrale și cu zonele rezidențiale organizate în jurul acestora	Realizarea unei rețele coerente de circulații pietonale care: • să încurajeze deplasarea pietonilor și să ofere spații în care se pot organiza activități recreative ce contribuie la îmbunătățirea vieții urbane; • să facă conexiunea între principalele puncte de agrement și sport, zonele cu concentrație mare de activități culturale, centrul istoric, ansamblurile de locuințe colective, cursurile de apă. Această rețea va include circulațiile pietonale din zona istorică (pasajele pietonale, Str. Liviu Rebreanu – stradă pietonală, piețele urbane), poduri pietonale peste cursurile de apă (Râul Bistrița – în zona stadionului, pârâul Târpui – în zona cartierului Independenței Nord) și circulații pietonale în lungul cursurilor de apă, circulații pietonale în interiorul ansamblurilor de locuințe colective (ex: Independenței Nord, Andrei Mureșanu, Decebal) și circulații pietonale aferente pădurilor urbane (Codrișor și Schullerwald).
Lipsa unor centralități secundare bine definite	Completarea infrastructurii de servicii sociale și servicii comunitare prin dezvoltarea unor centre secundare, locale în cadrul ansamblurilor de locuințe colective (centre de cartier) (se poate porni de la cartierele Independenței Nord, Decebal, Gării, Calea Moldovei, Independenței Sud) și localitățile Unirea, Viișoara, Sigmir, Slătinița, Sărata și Ghinda (dezvoltate în jurul căminelor culturale).
În cadrul unor ansambluri de locuințe colective (ex: Independenței Nord, Andrei Mureșanu, Decebal, Gării, St. O. Iosif), fondul construit este învechit, remarcându-se lipsa lucrărilor complexe de reabilitare a clădirilor, la scara întregului cartier, iar spațiile interstițiale se află într-o stare proastă, lipsind o utilizare judicioasă a acestora.	Proiecte complexe de regenerare urbană: • Intervenții integrate de regenerare urbană a spațiilor publice aferente ansamblurilor de locuințe colective: (a) amenajare spații verzi, (b) spații de recreere și zone de socializare pentru toate categoriile de utilizatori, (c) locuri de joacă, (d) circulații și spații de parcare, (e) spații de tip shared space;

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

POSIBILE INTERVENȚII

Existența unor spații verzi în zonele centrală și pericentrale care au potențialul de a fi integrate într-o rețea de spații verzi de importanță municipală

Existența unor cursuri de apă care traversează zonele construite ale municipiului care necesită lucrări de amenajare și reintegrare a acestora în viața urbană a municipiului

- Modernizarea infrastructurii de iluminat public (implementarea unor sisteme de telegestiune, dotarea corpurilor de iluminat cu panouri fotovoltaice etc.);
- Dotarea cu mobilier urban inteligent, versatil care poate căpăta funcționalități multiple, personalizat pentru tipul de spațiu urban în care este amplasat. În acord cu principiile economiei circulare se va avea în vedere, pe cât posibil, utilizarea mobilierului urban realizat din materiale reciclate, reciclabile de proveniență locală.

Operațiuni complexe de reabilitare termică, eficientizare energetică și modernizare a fondului locativ care să includă lucrări de reabilitare structurală, lucrări de refașadizare a clădirilor, lucrări de termoizolare și de creștere a eficienței termice, lucrări de creștere a eficienței energetice prin modernizare și reabilitare rețele termice, inclusiv promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie pentru alimentarea acestora.

Zone prioritare: cartierele Independenței Nord, Andrei Mureșanu, Decebal, Gării și St. O. Iosif.

Modernizarea/ reamenajarea (reamenajare peisagistică, amenajarea de spații de recreere, zone de socializare, locuri de joacă)/ dotarea cu mobilier urban și echipamente inteligente a spațiilor verzi din zonele centrală și pericentrală: Parcul Eminescu, Parcul Regele Mihai I al României, Parcul Han, Parcul Lama, Parcul BIG, Parcul "Casa Albă" Intr. Viorelelor, Piața Petru Rareș, spațiul pietonal amplasat la intersecția Str. Decebal și Str. Gării, spațiul verde adiacent sensului giratoriu Panait Cerna etc.

Extinderea infrastructurii de agrement a municipiului prin implementarea proiectelor care au în vedere amenajarea pădurii urbane, Pădurea Codrișor.

Identificarea unor terenuri libere în Bistrița, cu precădere în zonele rezidențiale și localitățile componente și amenajarea de spații verzi și spații publice de interes local, comunitar și realizarea unor centralități secundare sau întărirea celor existente la nivelul municipiului. Zone prioritare: terenul liber din zona centrală a localității Sigmir, terenul liber din zona centrală a localității Slătinița, spațiu verde amplasat adiacent pâraului Târpiu și Str. Petru Maior, spațiu verde adiacent Drumului Cetății și pâraului.

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

POSIBILE INTERVENȚII

Dezvoltarea rețelei de spații publice și a punctelor de interes din zona centrală și pericentrală, destinate activităților recreative și culturale

Amenajarea de coridoare verzi-albastre (coridoare ecologice) în lungul cursurilor de apă (râul Bistrița, Valea Târpiu, Valea Rusului, Valea Sigmir, Valea Slătinița) și amenajarea spațiilor verzi aferente acestora; renaturarea cursurilor de apă în zonele în care acestea nu sunt casetate;

Dezvoltarea activităților de agrement și petrecere a timpului liber se poate realiza inclusiv prin amenajarea cursului râului Bistrița pentru a găzdui sporturi nautice.

Amenajarea unei rețele de spații publice în zona centrală, care să încurajeze deplasarea pietonilor și să ofere spații în care se pot organiza activități recreative care să contribuie la îmbunătățirea vieții urbane

Modernizarea spațiilor publice din zona centrală: piețele urbane (Piața Centrală, Piața Unirii, Piața Morii), circulația pietonală – Str. Liviu Rebreanu

Amenajarea unor puncte de interes secundare în zonele centrală și pericentrale în care se pot amenaja activități recreative, culturale, periodice sau permanente. Zone prioritare: terenul adiacent Turnului Dogarilor, spațiul pietonal amplasat la intersecția Str. Bistricioarei și Str. 1 Decembrie, platforma amplasată adiacent Centrului cultural municipal George Coșbuc, spațiul pietonal amplasat la intersecția Str. Decebal și Str. Gării.

Necesitatea întăririi statutului centralităților secundare și a centrelor de cartier prin intermediul dotărilor comunitare

Dezvoltarea dotărilor comunitare prin modernizarea piețelor agroalimentare Decebal, Independenței Nord și Calea Moldovei și studierea posibilității și necesității amenajării de noi piețe agroalimentare în zonele rezidențiale, pentru a deservi în mod echitabil, populația municipiului și a localităților componente.

Imaginea urbană neunitară a zonelor rezidențiale

Elaborarea unui ghid de bune practici privind modul de construire specific municipiului și intervențiile permise în zonele rezidențiale în corelare cu caracteristicile specifice țesutului urban din fiecare cartier (cromatică, tipuri de materiale, texturi, elemente de limbaj arhitectural permise, volumetria clădirilor, amplasarea clădirilor pe parcele)

Existența unor ample rezerve de teren în interiorul teritoriului intravilan al municipiului

Potențial de dezvoltare a activităților industriale și comerciale în zona de sud, în lungul coridorului de mobilitate urbană aferent râului Bistrița, cu acces facil la viitoarea variantă ocolitoare a municipiului Bistrița

Potențial de dezvoltare a zonelor rezidențiale prevăzute cu dotări complementare, în zonele periferice aflate în curs de constituire

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
Existența unui fond construit substanțial aferent activităților industriale, aflat în stare rea, abandonat sau nefuncțional	Reconversia funcțională a construcțiilor industriale nefuncționale, de pe teritoriul municipiului; inclusiv dezafectarea liniilor de cale ferată nefuncționale și utilizarea resurselor de teren în vederea realizării de obiective de utilitate publică;

4.1.2. PROFIL SOCIO-DEMOGRAFIC

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
Municipiul Bistrița, în comparație cu județul Bistrița – Năsăud și regiunea N-V prezintă o tendință de creștere demografică constantă în ultimii 8 ani, dar care a încetinit în 2021.	Pentru a menține creșterea demografică și, prin aceasta, pentru ca municipiul să își consolideze avantajul demografic în regiune, sunt necesare măsuri de sprijin pentru creșterea populației pe termen scurt și mediu. Menținerea și sporirea atractivității orașului din punct de vedere al oportunităților de dezvoltare socială, în special în ceea ce privește piața muncii, locuirea, învățământul.
Pandemia de COVID – 19, în special valurile 2-4 care au produs efecte negative în anul 2021, ar putea stopa creșterea demografică și avantajele acesteia.	Campanii pro vaccinare și măsuri de educație sanitară. Eficientizarea sistemului public de sănătate. Creșterea accesului la servicii medicale în special pentru populația vulnerabilă (vârstnici, copii, populația care trăiește în zonele marginalizate)
Scăderea migrației temporare și permanente ar putea încetini și stopa creșterea demografică.	Generarea de locuri de muncă, îmbunătățirea condițiilor de învățământ, creșterea accesului la servicii publice, eficientizarea sistemului medical sunt condiții esențiale pentru creșterea atractivității orașului și atragerea de noi locuitori care să contribuie la dezvoltarea economică.
Efortul de creștere a natalității va mări presiunea pe asupra persoanelor active, în condițiile în care în municipiu se constată un coeficient de dependență a persoanelor tinere în creștere.	Măsuri de consolidare a pieței muncii prin crearea de noi locuri de muncă. Creșterea accesului la oportunități de educație ante preșcolară.
Tendința de creștere a gradului de dependență demografică dintre populația activă și inactivă favorizează apariția unor dezechilibre pe termen mediu și lung din perspectiva susținerii grupurilor inative de către salariați.	Măsuri de încurajare a natalității prin oferirea de stimulente familiilor tinere, asigurarea infrastructurii suport și de educație în toate etapele de creștere a copilului (creșe, locuri de joacă, grădinițe, after-school, centre de competențe – ex. robotică, școli și licee performante, universități recunoscute prin calitatea actului educațional).
Se observă accentuarea fenomenului de îmbătrânire demografică, similar cu tendința de la nivel județean, regional și național.	Măsuri privind sprijinirea grupurilor dependente (vârstnicii) în procesul de îmbătrânire activă (servicii sociale și comunitare diversificate, adaptarea serviciilor publice la nevoile și posibilitățile acestora, servicii medicale și de geriatrie de calitate).

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
Continuarea efortului de integrare socială a persoanelor din zonele marginalizate	Integrarea vârstnicilor în programe suport pentru alte tipuri de servicii, precum asistarea copiilor în creșe și grădinițe. Accesibilizarea serviciilor sociale pentru locuitorii din comunitățile marginalizate. Continuarea și dezvoltarea unor programe de tip "Școală după școală", "A doua șansă" și de corectare a abandonului școlar; activități de educație parentală și de încurajare a participării părinților la procesul educațional; Derularea periodică a unor activități de informare/instruire sanitară și de educație pentru sănătate la nivelul comunităților de romi; Elaborarea de proiecte locale de intervenție socială pentru prevenirea și combaterea discriminării.

4.1.3. PROFIL ECONOMIC

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
Lipsa structurilor de sprijin a afacerilor specializate, în ciuda investițiilor previzionate în Parcul Industrial Bistrița Sud, care să contribuie la creșterea sustenabilității microîntreprinderilor și a firmelor nou înființate în domenii cu potențial (ex. industrii creative) Zonele industriale din municipiu dispun de terenuri și facilități care pot fi echipate cu rețele edilitare pentru a fi atractive pentru noi investitori Nivel redus al investițiilor străine directe și în declin	Crearea de parteneriate, în special în colaborare cu universitățile care au extensii în Bistrița, pentru creșterea atractivității carierei antreprenoriale în rândul tinerilor, ca alternativă viabilă pentru angajare pentru tinerii cu spirit antreprenorial. Înființarea unor birouri de consultanță cu privire la accesarea fondurilor europene pentru afaceri (informare cu privire la sursele de finanțare disponibile, asistență pe parcursul implementării proiectelor etc.) Înființarea unui birou dedicat sprijinirii internaționalizării IMM-urilor cu potențial de dezvoltare (include educare cu privire la activitatea de internaționalizare, facilitează match-making cu actori din piețe globale, vizite de lucru, schimburi de experiență, etc) – în parteneriat cu Camera de Comerț și Industrie. Maparea și inventarierea terenurilor disponibile pentru investiții la nivelul municipiului Dezvoltarea unei platforme de promovare a municipiului Bistrița ca destinație de investiții, cuprinzând elemente privind disponibilitatea parcelelor de teren în manieră interactivă, dotări, facilități, accesibilitate, oportunități de colaborare cu alți actori locali. Aceasta ar servi și drept element de branding și promovare locală / conectare cu inițiativa Fabricat în BN

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
Nivelul insuficient de corelare a calificărilor disponibile cu necesitățile companiilor și nivelul redus de pregătire/competențe al forței de muncă locale.	Consolidarea parteneriatelor între actorii interesați la nivel local, în special pentru creșterea nivelului de calificare al forței de muncă, cu AJOFM, licee tehnologice și vocaționale, extensiile universitare.
Nivelul redus de colaborare în domeniul CDI / nivel redus al inovării în mediul privat	Sprijinirea transferului tehnologic / intensificarea cooperării dintre universitățile prezente în Bistrița prin extensii universitare și companiile private mari (ex. în domeniul automotive) / sprijinirea creării de spin-off-uri

4.1.4. DOTĂRI ȘI SERVICII PUBLICE

ÎNVĂȚĂMÂNT

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
Infrastructura de învățământ antepreșcolar este deficitară, în prezent existând peste 100 de cereri de înscriere nesoluționate, iar infrastructura de grădinițe prezintă o presiune crescută în condițiile schimbării limitelor maxime admise pentru formațiunile de studiu	Accelerarea proiectelor de investiție în modernizarea și extinderea infrastructurii de învățământ la nivel local, cu accent pe proiectele destinate ciclului preșcolar
Există o serie de proiecte aflate în derulare sau în pregătire pentru reabilitarea și extindere infrastructurii de învățământ, la nivelul tuturor ciclurilor de studii preuniversitare	
Se înregistrează în medie o rată redusă a abandonului școlar (sub 1%) în ultimii 6 ani la nivel municipal, însă în cadrul a 5 instituții de învățământ acest fenomen se perpetuează în mai mare măsură (peste media locală)	Continuarea proiectelor de combatere a abandonului școlar și aplicarea acestora ținând în instituțiile de învățământ unde există mulți elevi aflați în risc de abandon școlar
Se înregistrează un nivel mai crescut de atractivitate în ultimii 3 ani la nivel municipal pentru filiera tehnologică în urma realizării de campanii continue de atragere și orientare în carieră a elevilor, iar în paralel sunt realizate peste 100 de parteneriate între instituțiile de învățământ secundar superior și actori economici pentru asigurarea practicii elevilor din liceele tehnice, inclusiv în cadrul învățământului dual. Cu toate acestea, există riscul scăderii interesului pentru acest tip de învățământ în cazul opririi acțiunilor de popularizare (precum campania "Fii cool, Fii meseriaș!")	Dezvoltarea sistemului de învățământ profesional și dual prin încheierea mai multor parteneriate, inclusiv cu angajatori din afara UAT-ului, pentru școlarizarea elevilor aproape de localitățile de domiciliu.
Liceul Tehnologic Agricol Bistrița dispune de o suprafață considerabilă de teren pretabilă pentru desfășurarea de activități agricole, al căror rezultat să fie obținerea de produse locale disponibile spre vânzare sau integrare în circuitul economic. În plus, această instituție ar putea realiza un parteneriat cu Stațiunea de Cercetare-	Continuarea campaniilor anuale de popularizare a învățământului profesional și tehnic în rândul elevilor (campania "Fii cool, Fii meseriaș!") în vederea creșterii numărului de absolvenți de gimnaziu care optează pentru acest tip de formare.
	Încheierea unui parteneriat între Liceul Tehnologic Agricol Bistrița și Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare în Pomicultură Bistrița în vederea realizării practicii elevilor și dezvoltării de proiecte cu specific agricol.
	Utilizarea produselor agricole obținute la nivel local ar putea fi utilizate în cadrul unor cantine școlare (proiect

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

Dezvoltare în Pomicultură Bistrița în vederea realizării practicii și / sau dezvoltării de proiecte cu specific agricol

5 instituții de învățământ liceal înregistrează rate de promovare a examenului de bacalaureat de sub 50%

Din cadrul grupurilor de lucru a reieșit necesitatea de extindere a spațiilor disponibile pentru Palatul Copiilor Bistrița în vederea extinderii gamei de activități realizate cu/pentru copii/elevi

La nivel local există o suită de idei de proiecte cu specific educațional, însă cadrul partenerial nu a fost suficient dezvoltat astfel încât acestea să fie maturizate și realizate în totalitate.

POSIBILE INTERVENȚII

pilot de transformare a unei cantine într-o "fabrică de mâncare") pentru producerea de alimente cu titlul de "produs local".

Realizarea de programe de ore remediale în vederea completării cunoștințelor elevilor de liceu cu performanțe scăzute la școală

Amenajarea spațiilor din subsolul Centrului Cultural Municipal (după finalizarea proiectului de reabilitare), în vederea utilizării acestora pentru activitățile Palatului Copiilor Bistrița

Realizarea unui eveniment anual "Zilele Educației" în cadrul cărora să fie realizate activități cu specific educațional, cultural și artistic. În cadrul evenimentului se pot organiza standuri de prezentare a ofertelor de continuare a studiilor în funcție de nivelul de învățământ dorit sau de prezentare a ofertei de angajare pe piața forței de muncă pentru absolvenți. De asemenea, evenimentul poate cuprinde activități de promovare a științelor, artelor și meseriilor, se pot organiza training-uri și workshop-uri de dezvoltare personală, iar în timpul zilelor de eveniment se pot efectua diverse activități din cadrul campaniilor de informare (stil de viață sănătos, colectarea selectivă a deșeurilor etc.)

SĂNĂTATE

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

Unitățile medicale publice necesită investiții permanente.

Infrastructura serviciilor de sănătate trebuie dezvoltată pentru diversificarea ofertei de servicii, eficientizarea serviciilor existente și creșterea accesului populației la servicii de sănătate

Creșterea demografică (mai mare la nivelul municipiului Bistrița, comparativ cu nivelurile județean, regional și național) determină o creștere a cererii de servicii

POSIBILE INTERVENȚII

Realizarea unui profil medical al orașului și investirea prioritară spre sectoarele cele mai slab dezvoltate. Dezvoltarea sistemului medical într-o rețea trans-județeană de parteneriat.

Dezvoltarea bazei materiale a sistemului medical; Creșterea numărului de paturi de spital;

Creșterea accesului populației la unitățile medicale prin stimularea apariției de puncte de lucru și centre medicale de bază, la distanțe rezonabile, în zonele locuite;

Stimularea înființării de cabinete medicale de specialitate private și dezvoltarea celor publice;

Eficientizarea utilizării resurselor din sistemul public de sănătate. Generarea de resurse financiare, prin obținerea de fonduri nerambursabile și prin încheierea

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
medicale, precum și dezvoltarea infrastructurii medicale. Cu coeficienți de dependență a persoanelor tinere/vârstnice în creștere și cu o rată de îmbătrânire demografică în creștere la nivelul municipiului Bistrița, este de așteptat ca necesarul de servicii medicale să crească; Accesibilizarea serviciilor medicale pentru toți cetățenii municipiului Diversificarea și eficientizarea serviciilor medicale prin dezvoltarea capitalului uman în sistemul medical	de parteneriate în sistem public privat, pentru dezvoltarea sistemului public de sănătate. Prioritizarea dezvoltării serviciilor medicale dedicate vârstnicilor și copiilor. Programe care să asigure accesibilitatea serviciilor stomatologice medicale pentru persoanele vulnerabile și din medii defavorizate sau sărace, ex.: reînființarea cabinetelor stomatologice și a cabinetelor medicale școlare; Digitalizarea sistemului medical prin soluții E-Health Dezvoltarea asistenței medicale primare în mediile defavorizate. Programe de atragere de personal medical nou în municipiu; Oferirea de stimulente pentru atragerea medicilor de familie;

ASISTENȚĂ SOCIALĂ

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
Sistemul public de asistență socială la nivelul municipiului Bistrița trebuie consolidat pentru a putea face față provocărilor viitoare. Cu coeficienți de dependență a persoanelor tinere/vârstnice în creștere și cu o rată de îmbătrânire demografică în creștere, este de așteptat ca necesarul de servicii sociale să crească. Numărul de copii și adulți cu dizabilități este în creștere în ultimii 7 ani. Această tendință generează un necesar din ce în ce mai mare privind efortul de furnizare a serviciilor sociale destinate acestei categorii.	Extinderea colaborării cu fundații și asociații furnizoare de servicii sociale. Consultarea și implicarea ONG-urilor, utilizarea competențelor și expertizei acestora în elaborarea strategiilor locale/planurilor de acțiune, în dezvoltarea serviciilor sociale și mobilizarea resurselor comunității Creșterea eficienței în procesul de identificare corectă și completă a nevoilor beneficiarilor sociali. Asigurarea de servicii sociale integrate adaptate nevoilor existente. Modernizarea sistemelor de servicii sociale Sprijinirea înființării de întreprinderi sociale și întreprinderi sociale de inserție care să asigure locuri de muncă pentru persoanele dezavantajate Eficientizarea procesului de identificare a nevoilor pentru aceste segmente de beneficiari. Adaptarea serviciilor la nevoile existente. Atragerea furnizorilor privați de servicii sociale pentru încheierea de parteneriate prin intermediul cărora efortul de furnizare a serviciilor sociale să fie suplimentat.

CULTURĂ, TURISM ȘI PETRECEREA TIMPULUI LIBER

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSSIBILE INTERVENȚII
Valorificarea insuficientă a patrimoniului imaterial, precum și a ofertei culturale disponibile la nivelul municipiului Bistrița și a localităților componente din imediata apropiere.	Promovarea sporită și diversificată a patrimoniului cultural (material și imaterial), în special cel prezent în zone mai puțin cunoscute – zone rurale cu specific autentic și bogat în patrimoniu.
	Realizarea unor serii de povești urbane reale sau augmentate care pot crea un fundal atractiv pentru o serie de evenimente culturale, tradiționale, meșteșugărești etc.
	Încurajarea dezvoltării / reînvierii unor tradiții și activități tradiționale.
Provocări în ceea ce privește starea și gradul de dotare al echipamentelor culturale – în special în zonele limitrofe ale municipiului Bistrița.	Implementarea unui program de modernizare a instituțiilor publice de cultură astfel încât să ofere servicii necesare și de calitate.
	Suplimentarea infrastructurii culturale a municipiului prin sprijinirea realizării de noi dotări precum spații multifuncționale pentru evenimente.
	Inventarierea și valorificarea spațiilor abandonate sau a spațiilor în stare avansată de degradare din municipiu pentru transformarea lor în echipamente socio-culturale.
	Încurajarea utilizării noilor tehnologii XR (VR – Realitate Virtuală, AR – Realitate Augmentată, MR – Realitate Mixtă) pentru îmbogățirea mijloacelor de prezentare / reconstrucție a resurselor culturale, dar și pentru a oferi un acces mai facil la acestea.
Imaginea municipiului Bistrița și a Cetății Medievale nu este încă consolidată, iar municipiul Bistrița nu este perceput ca destinație turistică în sine.	Administrația, comunitatea precum și actorii locali relevanți trebuie să ajute la menținerea unui nivel calitativ ridicat al ofertei și serviciilor culturale și turistice care se desfășoară în oraș.
	Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice – locuri unice de desfășurare a evenimentelor turistice, trasee turistice și de drumetii la standarde de calitate etc.
	Dezvoltarea unui portal web complex de promovare a ofertei turistice a municipiului și a județului. Structura paginii web trebuie dezvoltată în jurul temelor strategice în promovarea teritoriului, la care se adaugă date și instrumente interactive – travel planner, hărți, tururi virtuale ale orașului (inclusiv modernizarea aplicației existente Visit Bistrița-Năsăud sau crearea unui portal complex al Centrului Național de Informare și Promovare Turistică Bistrița).

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

POSIBILE INTERVENȚII

Dezvoltarea unei strategii de turism care să identifice oferta turistică de la nivelul municipiului.

Organizarea de campanii tematice / sezoniere / dedicate unor tipologii de public țintă sau unor teme de interes pentru municipiu, cum ar fi:

- realizarea unei mini-serii de video-uri cu tema redescoperirii municipiului și a zonelor deosebite din județ, care să ilustreze avantajele de a locui și a vizita municipiul Bistrița și promovarea acestora online unde să poată și locuitorii sau turiștii să posteze apoi propriile video-uri;
- realizarea unor colaje 360, gamification sau chiar a unor materiale VR de promovare a mai multor zone din municipiul Bistrița pentru o experiență autentică;
- digitalizarea tuturor elementelor de patrimoniu în cadrul unei aplicații mobile interactive care să conțină jocuri cu premii, reduceri la diferite facilități etc – continuarea jocurilor de pe Questo și adăugarea unor noi;
- organizarea unor activități de treasure hunt pentru descoperirea atracțiilor municipiului utilizând aplicații interactive pentru realizarea traseelor.

Facilitarea parteneriatelor între actorii din domeniul turismului (spre exemplu, unități de cazare – organizatori de tururi ghidate – instituțiile culturale etc.) pentru realizarea / promovarea unor tururi de complexități diferite în zonele de interes din afara municipiului Bistrița.

Dezvoltarea unui sistem de monitorizare a satisfacției vizitatorilor pentru determinarea intereselor și tendințelor de călătorie ale acestora.

Implementarea unui program de recunoaștere a calității și sustenabilității serviciilor și produselor turistice (acțiune pilot pentru unități de cazare sau de alimentație publică, care să includă acțiuni de certificare a operatorilor locali, instruire și promovare dedicată)

Necesitatea dezvoltării infrastructurii și serviciilor turistice din municipiu, în vederea asigurării cadrului necesar pentru practicarea tuturor tipurilor de turism pe toată perioada anului.

Implementarea unui program de modernizare continuă a infrastructurii turistice care necesită lucrări de reabilitare / extindere / dotare.

Realizarea unor dotări majore care să asigure spațiile necesare organizării de evenimente de interes la nivel național și internațional.

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

Insuficienta dezvoltare și promovare a ofertei de agrement la nivelul municipiului Bistrița.

Necesitatea dezvoltării infrastructurii și serviciilor sportive din municipiul Bistrița și promovarea ofertei de activități sportive, în vederea asigurării cadrului necesar pentru practicarea sportului de masă sau de performanță.

POSSIBILE INTERVENȚII

Implementarea unui sistem city / county pass, care să ofere intrarea la un anumit număr de muzee, accesul la transportul public etc.

Utilizarea noilor tehnologii în echipamentele de petrecere a timpului liber (de joacă sau de fitness) prin introducerea de structuri interactive, generatoare de energie, dotate cu Wi-Fi sau mijloace de încărcare telefon / tabletă / laptop etc.

Dezvoltarea oportunităților de petrecere a timpului liber prin crearea / reactivarea unor zone noi / neconvenționale pentru petrecerea timpului liber.

Amenajarea unor trasee ciclabile sau de promenadă care să conecteze zonele de agrement de la teritoriul municipiului.

Realizarea și actualizarea permanentă a unei evidențe a infrastructurii sportive din municipiul Bistrița (atât în funcțiune, cât și în stare avansată de degradare sau urmează să se realizeze), care să cuprindă informații despre tipologia echipamentelor, starea, regimul juridic, capacitatea și gradul de dotare a acestora.

Implementarea unui program de modernizare continuă a infrastructurii sportive care necesită lucrări de reabilitare / extindere / dotare.

Dezvoltarea unui program de programare și abonare online la dotările sportive din municipiu.

Includerea foștilor sportivi de performanță în campaniile de promovare a sportului, în special prin parteneriate cu instituțiile de învățământ.

PATRIMONIU CULTURAL IMOBIL ȘI IMATERIAL

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

Municipiul Bistrița dispune de un vast patrimoniu construit valoros, recunoscut la nivel local, județean și național, care necesită în mod constant operațiuni de protejare, valorificare în vederea creșterii atractivității turistice și culturale a municipiului și satisfacerea nevoilor socio-culturale ale comunităților locale, în acord cu statutul de Poartă a Transilvaniei și cu poziționarea municipiului ca unul dintre cele 7 burguri medievale ale Transilvaniei

Existența unor clădiri din centrul istoric aflate în stare precară sau asupra cărora au fost realizate intervenții neadecvate.

POSSIBILE INTERVENȚII

Valorificarea poziției municipiului printre cele 7 burguri medievale ale Transilvaniei valorificarea culturală și turistică a patrimoniului aferent culturii săsești și prin realizarea de parteneriate cu celelalte UAT-uri.

Valorificarea culturală și turistică a statutului istoric de poartă a Transilvaniei.

Realizarea unui proiect integrat de reabilitare a centrului istoric (inclusiv prioritizarea intervențiilor de restaurare a clădirilor, asigurarea unei modernizări integrate a spațiului public).

Dezvoltarea unui program municipal multianual de restaurare/ reabilitare a clădirilor din centrul istoric.

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

POSSIBILE INTERVENȚII

Lipsa unei baze de date privind regimul juridic și starea de conservare a monumentelor istorice din municipiul Bistrița.

Existența, în zona istorică, în cadrul ansamblului urban medieval Bistrița, a unui număr semnificativ de clădiri cu proprietari multipli

Valorificarea patrimoniului cultural (imobil și imaterial), precum și a celui natural poate conferi orașului un brand național și internațional care are capacitatea de a atrage investitori și resurse umane de valoare.

Reactivarea ansamblului Sugălete și introducerea acestuia într-un circuit cultural-turistic și arhitectural de mare valoare pentru municipiu.

Restaurarea/ reabilitarea construcțiilor de patrimoniu aflate în domeniul public al municipiului prin proiecte complexe, integrate și refuncționalizarea acestora acolo unde este cazul pentru a include activități care contribuie activ la viața urbană a comunității locale și la creșterea atractivității culturale și turistice a municipiului.

Valorificarea patrimoniului arheologic din perioada medievală, amplasat în afara zonelor construite ale municipiului și realizarea de muzee arheologice în aer liber. Obiectiv prioritar: cetatea medievală "Burg"

Realizarea unui ghid de bune practici privind intervențiile asupra monumentelor istorice și asupra clădirilor din centrul istoric (inclusiv tehnici constructive, signaletică, amenajare vitrine, reclame). Elaborarea unui regulament local de arhitectură și estetică urbană, de conformare, de întreținere și de cromatică a fațadelor clădirilor situate centrul istoric al municipiului.

Dezvoltarea unor programe de sprijinire tehnică a persoanelor fizice, proprietari ai clădirilor protejate prin legislația în vigoare, în vederea realizării de lucrări de restaurare, reabilitare, conservare, în acord cu prevederile Legii nr. 422/2001.

Aplicarea de sancțiuni financiare pentru proprietarii clădirilor monumente istorice aflate în stare de degradare.

Elaborarea unei baze de date urbane cuprinzând informații tehnice și juridice despre toate monumentele istorice și imobilele incluse în perimetrul ansamblului urban medieval.

Acordarea de sprijin financiar, tehnic, administrativ proprietarilor în vederea reabilitării/ restaurării clădirilor, precum și creșterii eficienței energetice

Realizarea unor serii de povești urbane reale sau augmentate care pot crea un fundal atractiv pentru o serie de evenimente culturale.

Crearea unor itinerarii culturale care valorifică potențialul zonelor săsești transilvănene și pune în evidență rolul Bistriței de Poartă a Transilvaniei.

4.1.5. MOBILITATE URBANĂ

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
Municipiul se poziționează periferic față de rețeaua europeană de transport și beneficiază de legături precare cu municipiile Zalău (fără legătura directă pe DN) și Cluj-Napoca (congestie frecventă pe DN1C) Motorizarea accentuată pune presiune pe infrastructura rutieră existentă. Fenomenul de congestie se manifestă mai accentuat în lungul axei nord-sud și pe arterele paralele cu aceasta din zona centrală, dar există congestie și în zonele de locuit. Trama stradală este caracterizată de o orientare puternică pe direcția sud-vest – nord-est dar nu beneficiază de conexiuni eficiente pe direcția est – vest. Pentru direcția est – vest calea ferată acționează ca o barieră în dezvoltarea orașului (existând doar 4 treceri la sol în 3.75 km). Expansiunea necontrolată pune presiune pe actualul sistem de transport și compromite dezvoltarea echilibrată a acestuia. Noile dezvoltări sunt caracterizate de conectivitate precară, cu drumuri necorelate și fragmentate (ex. str. Mușcatei – str. Sub Cetate). În zona de nord, noile blocuri de locuințe au condus la congestionarea arterelor și intersecțiilor din apropiere. Pondere semnificativă (38,1%) a străzilor nemodernizate la nivelul rețelei rutiere, majoritatea reprezentând căi de acces către locuințe în zone de expansiune. Transportul public județean asigură legături între municipiul Bistrița și majoritatea localităților din județ, dar frecvența este adesea scăzută.	Realizare DX Drumul Someșului Cluj Napoca (Apahida) – Dej / Dej - Baia Mare – Halmeu / Satu Mare – Baia Mare. Creșterea atractivității mijloacelor alternative de transport (mai ales transport public / velo); Creșterea atractivității mersului pe jos în zona centrală Folosirea politicii de parcare ca măsură disuasivă prin tariful real (valoarea terenului) al parcarii rezidențiale și a parcarii în zona centrală. Creșterea accesibilității rutiere, pietonale și velo la nivelul municipiului prin asigurarea de conexiuni noi și eficiente peste calea ferată (Pasaj rutier, velo, pietonal, între str. Târpiului și str. Gării și planificare de legături suplimentare în contextul restructurării zonei industriale). Creșterea calității și conectivității infrastructurii rutiere în zonele de expansiune prin: • PUZ-uri reparatorii în zonele Valea Ghinzii și Subcetate pentru completarea tramei stradale existente; Realizarea unui coridor de mobilitate urbană pe Drumul Cetății. Creșterea calității infrastructurii rutiere în zonele construite și asigurarea infrastructurii necesare deplasărilor pietonale prin: • Recalibrarea tramei stradale, conturarea de străzi colectoare care să asigure legătura cu arterele principale • Transformarea străzilor secundare în zone ocazional carosabile, trotuarul la nivel cu profilul rutier, limită max 20 km/h și elemente de calmare a traficului / inserare sensuri unice (ex. Cartier Dedeman) Program multianual de modernizare a străzilor secundare în cartierele noi dezvoltate (cu accent pe măsuri de calmare a traficului – străzi rezidențiale) Introducerea obligativității de a deține GPS-uri instalate pe vehiculele de transport în comun (preferabil și contor de pasager), pentru operatorii care asigură serviciul județean;

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
Serviciul este caracterizat de un grad de digitizare foarte scăzut, astfel nu are potențialul de a atrage utilizatori noi deoarece aceștia caută informații cât mai accesibile.	Digitalizarea sistemului de transport public județean printr-un planificator de rute cu date în timp real. Modernizarea stațiilor de transport public, în cadrul proiectelor de modernizare a drumurilor județene; Modernizarea / revitalizarea autogării Bistrița (inclusiv regenerarea urbană a zonei Gării).
Potențial de creștere a utilizării transportului feroviar în zona urbană funcțională.	Dezvoltare serviciu de tren urban pe linia existentă, inclusiv modernizare gări și amenajare stații noi. Dezvoltare serviciu de tren metropolitan pe termen lung, pe direcțiile Bistrița – Sărățel, respectiv Bistrița – Bistrița Bârgăului. O astfel de intervenție presupune modernizarea liniei 406, precum și modernizarea garilor existente și amenajarea unor stații noi.
Actuala rețea de transport public local are o acoperire deficitară a zonelor de expansiune (mai ales cartiere prezum Subcetate) și nu deservește unele zone cu concentrări de locuri de muncă (Italtextil – TeraSteel/Teraplast).	Creșterea gradului de acoperire al rețelei de transport public și asigurarea unor frecvențe atractive pentru utilizatori extinderea liniilor de transport spre cartierele rezidențiale „Dedeman”, Subcetate, Dimitrei Vechi, Parc Industrial, Italtextil.
Frecvența serviciului de transport local este bună pe axul central (sub 7 minute) dar este foarte scăzută pentru satele aparținătoare (peste 30 min). Există dificultăți în deservirea eficientă a tuturor satelor aparținătoare, mai ales Slătinița, Ghinda, Sigmir.	Creșterea eficienței sistemului de transport public prin simplificarea / reconfigurarea rutelor existente și folosirea zonei Gării ca punct intermodal și mai puțin punct terminus în rețea.
Centrul istoric este amplasat în afara culoarelor majore de transport public, iar oferta de transport se ramifică pe 3 coridoare distincte, dintre care doar unul păstrează o frecvență de sub 5 minute (DN17 – Bd. Republicii).	Creșterea eficienței sistemului de transport public prin simplificarea / reconfigurarea rutelor existente și folosirea zonei Gării ca punct intermodal și mai puțin punct terminus în rețea.
Vechime în general bună a flotei active (sub 8 ani), dar vehiculele aflate în rezervă au o vechime și normă de poluare mai ridicată.	Achiziție mijloace de transport în comun nepoluante în vederea reducerii vechimii flotei (sub 8 ani), cu dimensiuni variate (6-18 m) pentru a răspunde mai bine cereri din municipiu.
Transportul public local nu are prioritate în fața traficului rutier la nivelul municipiului, iar autobuzele sunt uneori blocate în trafic.	Implementarea sistemului de priorizare a transportului public pe coridoarele remodelate prin POR 2014-2020 (Linia Verde și coridorul str. Gării – Decebal – Andrei Mureșan - Năsăudului);
Intersecțiile semaforizate au fost înlocuite cu sensuri giratorii, autobuzele au dificultăți în a traversa aceste sensuri iar lipsa semaforizării ridică probleme pentru asigurarea priorității de trecere a autobuzelor în intersecții.	Extinderea sistemului de priorizare a transportului public în sensurile giratorii, cu semaforizare acționată de mijloacele de transport și benzi de preselecție pentru transportul public.
Creșterea gradului de digitizare al serviciilor de mobilitate din municipiul este necesară, iar aplicațiile disponibile local sunt un bun punct de plecare (transport public, parcare rezidențială).	Integrarea într-o singură aplicație locală de mobilitate a transportului public local, sistemului de bike-sharing și a locurilor de parcare publice / rezidențiale.

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

POSIBILE INTERVENȚII

Deficit al locurilor de parcare publică amenajate în afara centrului municipiului, la puncte de interes (ex. Spitalul Județean)

Rata de exploatare a parcarilor din zona centrală este redusă (non-rezidențiale), costurile de parcare sunt încă minime, iar veniturile rezultate anual din exploatarea parcarilor sunt foarte scăzute.

La nivelul municipiului sunt amenajate aproximativ 9.900 locuri de parcare rezidențială. Acestea ocupă și țin blocată o suprafață semnificativă a spațiului public din cartierele colective, care altfel ar fi folosit în mod activ de către locuitori.

Integrarea serviciilor de mobilitate metropolitane

Pe termen lung - introducerea abonamentelor integrate pentru servicii de mobilitate – conceptul MaaS (Mobility as a Service)

Extinderea spațiilor de parcare publice (non-rezidențiale) în afara zonei centrale.

Dezvoltarea unei rețele de parări de transfer (P&W) în jurul centrului istoric.

Revizuirea politicii tarifare pentru zona centrală și parcarile publice (non-rezidențiale).

Asigurarea respectării și aplicării prevederilor politicii de parcare (enforcement)

Extinderea spațiilor de parcare publice (non-rezidențiale) în afara zonei centrale.

Campanie de conștientizare pe tema „costul ridicat al parării gratuite” inclusiv organizarea anuală Parking Day

Crearea „Fondului de parcare” în care se va colecta în mod transparent un surplus / procent din taxa, iar resursele sunt alocate transparent pentru proiecte de mobilitate urbană și spațiu public (preferabil pe cartiere).

Utilizarea politicii de parcare pentru descurajarea utilizării și ulterior a deținerii în proprietate a autoturismelor personale, prin:

- Reducerea amprentei la sol a parării în zonele de locuințe colective printr-un Program multianual de amenajare parări multietajate în zonele rezidențiale (proiectele tehnice trebuie să aibă în vedere posibilitatea de conversie funcțională)
- Creșterea graduală a tarifului pentru parcare rezidențială
- Campanie de conștientizare pe tema „costul ridicat al parării gratuite” inclusiv organizarea anuală Parking Day

Crearea „Fondului de parcare” în care se va colecta în mod transparent un surplus / procent din taxa, iar resursele sunt alocate transparent pentru proiecte de mobilitate urbană și spațiu public (preferabil pe cartiere).

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
Infrastructura dedicată deplasărilor cu bicicleta este încă redusă la nivelul municipiului. Situația este în curs de ameliorare prin proiectele implementate până la finalul anului 2023.	Completarea rețelei de piste pentru biciclete (cu precădere în lungul Bistriței). Continuarea susținerii evenimentelor dedicate comunității bicicliștilor. Amenajare unui spațiu de învățare și exercițiu („Bike school”) în ceea ce privește circulația bicicliștilor pe stradă (dedicat copiilor și tinerilor). Program multianual de achiziție rastele sigure (tip „O” sau „U” pentru biciclete).
Siguranță scăzută a bicicliștilor în trafic, ținând cont că numărul accidentelor rutiere în care au fost implicați bicicliști s-a triplat în ultimii 10 ani.	Introducerea zonelor 30 (sau rezidențiale 20 km/h) în cartierele de locuințe colective (în afara arterelor principale); Program de amenajare parcuri sigure și acoperite pentru biciclete în școli.
Zonele pietonale sunt concentrate cu precădere în zona centrală a municipiului, dar accesibilitatea pietonală este mai redusă către zonele din imediata vecinătate a zonei centrale (concentrări ale unităților de învățământ, Parcul Municipal).	„Bike school” amenajare spațiu de învățare și exercițiu în ceea ce privește circulația bicicliștilor pe stradă (dedicat copiilor și tinerilor). Program multianual de achiziție rastele sigure (tip „O” sau „U” pentru biciclete).
Calitatea infrastructurii pietonale este redusă la nivelul municipiului, în special în ceea ce privește starea trotuarelor.	Asigurarea condițiilor de deplasare în siguranță a elevilor către unitățile de învățământ și asigurarea conexiunilor cu stațiile de transport public local prin conturarea unor trasee pietonale. Îmbunătățirea conexiunilor pietonale între nucleul central și Parcul Municipal - conturarea unor trasee pietonale coerente. <i>Toate intervențiile de asigurare a legăturilor între zona centrală și zonele învecinate vor asigura inclusiv dezvoltarea circulațiilor pietonale la nivelul centrului, astfel încât locuitorii să beneficieze de spații pietonale de calitate. Se va avea în vedere amenajarea străzilor pietonale, de tip shared-space, modernizarea trotuarelor, dar și amenajarea străzilor de tip „home-zone”.</i>
Numărul accidentelor înregistrate în municipiu are o tendință preponderent ascendentă, numărul accidentelor în anul 2020 (în contextul Covid-19) fiind mai mare decât în anul 2010.	Modernizarea și reabilitarea trotuarelor din municipiu. Amenajarea trotuarelor acolo unde acestea nu există în prezent, iar profilul stradal permite o astfel de intervenție (ex. reconfigurare profil stradal, amenajare sens unic + trotuar etc.).
	Zone rezidențiale / „home-zone” (20 km/h) în cartierele de locuințe colective (în afara arterelor principale). Utilizarea / realizarea analizelor privind originea și destinația elevilor (anchete în fiecare școală) și

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

POSIBILE INTERVENȚII

generarea planurilor de optimizare a deplasărilor (inclusiv transport public pentru elevi).

Intervenții de tipul „walking bus” și „cycling bus” pentru a crește siguranța în timpul deplasărilor spre școală.

4.1.6. UTILITĂȚI PUBLICE

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

POSIBILE INTERVENȚII

Sistemele de încălzire locală au un randament scăzut, din cauza faptului că majoritatea locuințelor nu sunt izolate termic.

Eficientizarea energetică a clădirilor rezidențiale colective.

Există zone nedeservite de rețeaua de distribuție a gazelor naturale: zona Drumul Cetății – Simion Mândrescu și zona valea Budacului din municipiul Bistrița, noile zone rezidențiale din Unirea (inclusiv zona aerodromului), sud-vestul localității Vișoara și localitățile Slătinița și Sărata.

Extinderea rețelelor de distribuție a gazelor naturale în localitățile nedeservite și în noile zone rezidențiale din municipiu.

Există probleme privind acoperirea serviciului de iluminat public pe 127 de străzi din municipiu, iar lucrările de reabilitare sunt necesare pe 49 % din lungimea rețelei existente.

Extinderea și reabilitarea (modernizare – înlocuirea corpurilor de iluminat cu eficiență energetică redusă) din municipiul Bistrița.

Există zone nedeservite de rețeaua de alimentare cu apă potabilă.

Implementarea propunerii de extindere a rețelei de apă potabilă pe 35 de străzi și tronsoane de străzi din municipiu (circa 23 km).

Circa 25 km (6,4 %) din rețeaua de alimentare cu apă trebuie reabilitată.

Implementarea propunerii de reabilitare a rețelei de alimentare cu apă pe 79 de străzi și tronsoane de străzi din municipiu.

Doar 82,1 % din persoanele fizice cu contracte de alimentare cu apă au încheiat și contracte pentru canalizare.

Creșterea procentului de gospodării racordate la rețeaua de canalizare.

Există zone nedeservite de rețeaua de canalizare.

Implementarea propunerii de extindere a rețelei de canalizare pe 49 de străzi și tronsoane de străzi (lungime totală – circa 21 km).

Ponderea deșeurilor reciclabile colectate este foarte scăzută (circa 6 %).

Îmbunătățirea sistemului actual de colectare separată a deșeurilor.

Nămolurile rezultate în urma epurării apelor uzate sunt depozitate direct în cadrul depozitului ecologic de la Târpui.

Identificarea unor soluții de gestiune și valorificare a nămolurilor de la stația de epurare Bistrița.

4.1.7.

MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSSIBILE INTERVENȚII
Rețeaua hidrografică din municipiu (râul Bistrița și afluenții acestuia) reprezintă un element de potențial insuficient valorificat. Zona lacului de agrement nu este amenajată. Zonele împădurite din municipiu pot avea un rol ecologic (inclusiv microclimatic) și economic (inclusiv prin dezvoltarea de activități de agrement) important. Există în municipiu gospodării neracordate sau fără acces la rețelele de alimentare cu apă și canalizare. Halda de zgură reprezintă un depozit de deșeuri industriale periculoase ce nu a fost remediat. Spațiile verzi publice sunt puține și de mici dimensiuni în noile cartiere rezidențiale și în localitățile componente din municipiu. Creșterea de 2,5 ori a emisiilor de gaze cu efect de seră în sectorul clădirilor rezidențiale și municipale. Zonele de versant cu pante de peste 15 grade, lipsite de vegetație și ocupate cu construcții devin zone cu o probabilitate mare de producere a alunecărilor de teren. Peste 250 de gospodării se află în zone ce pot fi afectate de inundații.	Amenajarea peisajeră a văii râurilor, ca axe albastre-verzi ce străbat municipiul și localitățile componente ale acestuia. Dezvoltarea activităților de agrement, prin amenajarea de spații verzi publice în zona lacului. Conservarea și extinderea suprafețelor împădurite din municipiu. Extinderea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare pe toate străzile municipiului, inclusiv în zonele propuse spre urbanizare. Identificarea unor soluții pentru remedierea sitului, pentru a evita aplicarea unor sancțiuni suplimentare. Creșterea suprafeței de spații verzi publice în noile zone rezidențiale și în localitățile componente ale municipiului. Eficiențizarea energetică a fondului construit: clădiri rezidențiale și clădiri publice (municipale). Aplicarea unor interdicții de construire și împădurire versanților fără vegetație, în zonele predispuse la alunecări de teren. Implementare de măsuri de stabilizare a albiei și reabilitarea lucrărilor hidrotehnice existente. Identificarea și implementarea unor soluții bazate pe natură pentru reducerea riscului la inundații în zona afluenților Bistriței.

4.1.8.

CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSSIBILE INTERVENȚII
C1: Performanța financiară a Primăriei Municipiului Bistrița este una ridicată. Primăria are venituri totale per locuitor substanțial peste media municipiilor reședință de județ în România. Municipiul Bistrița ocupă locul 4 în privința veniturilor totale per locuitor în perioada 2014-2020 la nivelul municipiilor reședință de județ.	I1: O posibilă intervenție trebuie să prioritizeze adoptarea unei strategii pe termen mediu și lung pentru creșterea veniturilor proprii, generate la nivel local, unde administrația locală are o flexibilitate sporită de atragere a acestor resurse, luând în considerare faptul că transferurile de la nivel central sunt volatile și pot fi afectate de pandemia de COVID-19, de contextul economic actual (inflație ridicată și creșterea costurilor

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

Performanța generală a municipalității se datorează în special capacității foarte bune de a atrage fonduri externe nerambursabile în perioada analizată. În 2020, sumele primite ca urmare a proiectelor cu fonduri europene nerambursabile reprezintă peste o treime din totalul bugetului local, iar veniturile totale ale bugetului local aproape s-au dublat în perioada 2018-2020.

De cealaltă parte, veniturile proprii per locuitor, generate la nivel local, au stagnat în ultimii ani și au o pondere mai mică în structura bugetului local decât media altor municipii reședință de județ. Cu toate acestea, Bistrița ocupă locul 17 la nivelul veniturilor proprii per locuitor în perioada 2014-2020 la nivelul municipiilor reședință de județ.

C2: O planificare foarte bună a veniturilor anuale, cu o execuție bugetară exactă comparativ cu bugetul inițial adoptat. Execuția bugetului în anul 2020 comparativ cu bugetul aprobat a fost de aproape 90%, cu o diferență crescută doar în anul 2019 (67.1%) în special din cauza întârzierii lansării programelor de finanțare europeană destinate administrațiilor locale.

C3: Municipiul Bistrița și-a fundamentat efortul de dezvoltare pe absorbția fondurilor europene. Modelul de creștere al municipalității s-a axat pe o alocare semnificativă de resurse către investiții, în special prin accesarea programelor de finanțare nerambursabilă, dar și prin resurse proprii.

În perioada 2007-2020, municipalitatea a alocat 517.5 milioane RON pentru investiții de capital și cheltuieli cu fonduri FEN, ceea ce corespunde a 21.5% din totalul cheltuielilor raportate de municipalitate. În anul 2020,

POSIBILE INTERVENȚII

de împrumut) și de nevoile financiare în creștere de la nivel central.

Municipalitatea trebuie să se concentreze pe maximizarea performanței veniturilor generate la nivel local (în special prin creșterea bazei de taxare).

I2: Consolidarea continuă a proceselor de planificare bugetară la nivelul administrației locale. Modelarea de scenarii financiare alternative pentru a putea elabora și lucra cu mai multe variabile ce pot influența bugetul local în timpul anului fiscal. Astfel, se poate asigura o predictibilitate ridicată, în funcție de fluxurile de venituri și cheltuieli, și impune măsuri de corecție pentru eventuale resurse financiare ce nu se concretizează în timpul anului fiscal în curs, în special din cauze externe.

I3: Îmbunătățirea capacității de prognoză a cheltuielilor de funcționare și, în special, de dezvoltare ale municipalității. Limitarea utilizării proceselor de rectificare bugetară pentru a o oferi o predictibilitate ridicată bugetului aprobat la începutul anului fiscal.

Ajustarea cheltuielilor operaționale ale municipalității și eficientizarea unor servicii publice pentru a beneficia de resurse adiționale pentru a îmbunătăți marja de operare a municipalității.

I3: Îmbunătățirea continuă a capacității administrației locale de a beneficia de fonduri europene nerambursabile aferente CFM 2021-2027 și P. Elaborarea unei strategii la nivelul instituției pentru pregătirea din timp de proiecte mature ce pot fi implementate odată cu deschiderea apelurilor de proiecte aferente CFM 2021-2027 și PNRR.

I4: Prioritizarea programelor de finanțare nerambursabile în vederea dezvoltării unor proiecte ce pun în aplicare Acordul de la Paris, investiții în tranziția energetică, mobilitate urbană durabilă, combaterea

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

cheltuieli de capital și cu proiectele europene au depășit 34% din totalul cheltuielilor.

Municipiul Bistrița se află printre cele mai performante administrații ale actualului cadru financiar multianual, ocupând locul 4 la nivel național ca valoare absolută a cheltuielilor cu proiecte FEN, în perioada 2016-2020, deși este o municipalitate de dimensiuni medii.

C3: Costuri în creștere cu subvențiile la nivel local, în special în ceea ce privește transportul public și serviciile de salubritate, însă acestea reprezintă sub 5% la nivelul cheltuielilor din anul 2020. Creșterea procentuală anuală este însă ridicată.

C4: Primăria Municipiului Bistrița are un număr ridicat de proiecte FEN aflate în implementare sau contractare în perioada 2021-2023 cu o valoare totală de peste 80 milioane EUR.

C5 La nivelul instituției nu există o strategie agreată privind planul de formare sau buget multianual dedicat.

Strategia privind identificarea nevoilor de dezvoltare ale personalului se fundamentează numai pe rapoartele de evaluare pregătite de personal și, conform datelor furnizate de instituție, de dese schimbări de la nivel legislativ ce impun participarea la cursuri de formare și perfecționare.

În anii 2017 și 2019 nu a fost elaborat planul anual de formare, iar în ultimii 3 ani numărul de cursuri de formare a fost foarte limitat.

C6: Procesul de transparență la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița este în continuă îmbunătățire, însă unele limitări persistă. Publicarea seturilor de date deținute de instituție este în continuare în format non-

POSIBILE INTERVENȚII

schimbărilor climatice, îmbunătățirea calității locuirii, digitalizare.

I5: Prioritizarea acelor proiecte de investiții ce îmbunătățesc calitatea vieții urbane și buna guvernanță la nivel local, dar pot genera și venituri adiționale la nivel local pentru a crește sustenabilitatea financiară a municipalității.

I6: Deși costurile cu subvențiile sunt limitate raportat la nivelul veniturilor totale, este nevoie de o evaluare anuală privind optimizarea costurilor și subvențiilor pentru operatorii de servicii publice unde municipalitatea este acționar.

Îmbunătățirea performanței financiare a operatorilor de la nivel local este un atribut al unei administrații locale performante.

I7: Monitorizarea atentă a proiectelor de investiții și impunerea de corecții acolo unde implementarea acestora este întârziată pentru a putea încadra proiectele până la finalizarea CFM 2014-2020 (2023).

I8: Ajustarea politicii de formare și corelarea sa cu nevoile raportate de personalul instituției și viziunea de dezvoltare a municipalității. Prioritizarea unei analize extinse a nevoilor de la nivelul administrației locale, inclusiv din perspectiva transformărilor în desfășurare (precum cerere extinsă de servicii publice digitale).

Evaluare anuală din perspectiva cost-beneficiu a programelor de formare și a eficienței acestora în îmbunătățirea capacității administrative la nivel municipal.

I9: Prioritizarea unei strategii de atragere a personalului aflat la început de carieră / personal care își dorește o carieră în administrația publică locală, în special în domeniile înalt calificate în care criza forței de muncă se va resimți la nivelul administrației publice (domeniul IT&C, urbanism, fonduri europene, dezvoltare regională, finanțe publice).

I10: Elaborarea unei strategii de transparentizare a instituției pe termen mediu și lung. Potențiala adoptare a Parteneriatului pentru Guvernanță Deschisă la nivel local sau a unor recomandări cheie promovate la nivel european în privința transparenței extinse.

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

deschis și fără a fi amplasate intuitiv pe pagina web și nu asigură o transparență adecvată.

Se remarcă însă un răspuns rapid, în termenul legal, în privința răspunsurilor la solicitările de informații.

C7: Gradul de implicare al cetățenilor în procesul de decizie la nivel local este scăzut.

Dezbaterile publice organizate de municipalitate sunt reduse atât ca număr, cât și ca participare a cetățenilor. În perioada 2017-2020 nu a fost organizată nicio dezbateri la cererea asociațiilor legal constituite în virtutea Legii 52/2003 privind transparența decizională.

Numărul de recomandări primite de la persoanele fizice sau juridice este foarte limitat.

C8: Procesul de digitalizare și oferire de servicii electronice este unul în continuă îmbunătățire, iar municipalitatea dispune de un portal de servicii electronice ce oferă posibilitatea cetățenilor de a interacționa online cu administrația locală.

POSIBILE INTERVENȚII

I11: Promovarea unor formate interactive pentru principalele procese de la nivel local (inclusiv publicarea bugetului local și a rectificărilor, dezbateri sa într-un eveniment public cu cetățenii, grupurile civice, mediul de afaceri, etc.)

I12: Parteneriate cu ONG-uri sau autorități publice pentru adoptarea de soluții inovative pentru transparentizarea datelor publice.

I13: Publicarea datelor publice ale municipiului pe portalul național de date publice deschise (data.gov.ro).

I14: Îmbunătățirea mecanismelor de consultare a cetățenilor și promovarea de noi mecanisme de consultare a cetățenilor (hub-uri civice, parteneriate cu ONG-uri și societatea civilă, extinderea formatelor de bugetare participativă).

I15: Parteneriate cu ONG-urile locale și naționale sau alți actori relevanți pentru organizarea de concursuri publice sau hackathons pentru a beneficia de noi soluții de bună guvernare la nivel local.

I16: Este nevoie de extinderea serviciilor electronice oferite de Primăria Municipiului Bistrița prin (1) acoperirea online a tuturor serviciilor oferite de municipalitate și (2) facilitarea accesului la sistem pentru toți locuitorii (formate interactive de prezentare, extinderea suportului pentru înregistrare și utilizare) și o evaluare bianuală a numărului de cetățeni care utilizează serviciile electronice vs. cele clasice. Impunerea unor indicatori de performanță (număr utilizatori, număr operațiuni efectuate, procent din total utilizatori/operațiuni, etc) pe termen mediu și lung privind utilizarea platformei online.

4.2. ANALIZA SWOT

4.2.1. PROFIL SPAȚIAL ȘI FUNCȚIONAL

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Municipiul Bistrița păstrează, în zona centrală, țesutul urban specific așezărilor săsești dezvoltate în perioadele medievală și premodernă, cu un patrimoniu construit valoros și cu străzi reprezentative, fapt ce în conferă unicitate zonei și o imagine urbană aparte	Dezvoltarea extensivă a municipiului în zonele periferice, cu zone de locuințe individuale, ceea ce pune o presiune suplimentară pe infrastructura rutieră și pe infrastructura de servicii și utilități publice a municipiului.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Existența la nivelul municipiului Bistrița a unor centralități secundare care au potențial de dezvoltare pentru a forma, împreună cu zona centrală, un sistem de dotări de interes public distribuite echilibrat în teritoriu	Existența unor ansambluri de locuințe colectivă care necesită lucrări prioritare de regenerare urbană: Cartierele Independenței Nord, St. O. Iosif, Andrei Mureșanu, Decebal
Concentrarea, în arealul pericentral, a ansamblurilor de locuințe colective și proximitatea acestora față de zona centrală	Municipiul Bistrița se situează peste media centrelor urbane din județul Bistrița Năsăud și peste media județeană, în ceea ce privește evoluția indicatorilor referitori la suprafața locuibilă per locuință, indicator prin intermediul căruia este evaluată calitatea locuirii în municipiul Bistrița
Municipiul Bistrița se situează peste media centrelor urbane din județul Bistrița Năsăud și peste media județeană, în ceea ce privește evoluția indicatorilor referitori la suprafața locuibilă per locuitor, indicator prin intermediul căruia este evaluată calitatea locuirii în municipiul Bistrița.	Accesibilitatea redusă a parcurilor și pădurilor urbane, existând un procent semnificativ al populației care parcurge mai mult de 30 minute între locuință și ce mai apropiat parc/pădure urbană.
Existența, în zona centrală, a unui sistem bine dezvoltat de spații publice format din piețe urbane și circulații pietonale care pot contribui la dezvoltarea activităților culturale, turistice și recreative din acest areal.	Existența unui singur parc la nivelul municipiului, conform definiției Legii spațiilor verzi: suprafață minimă 1 ha.
Existența, în zona centrală și zonele pericentrale, a numeroase scuaruri și fâșii plantate care completează sistemul de spații publice și spații verzi și care pot contribui la creșterea calității locuirii și la ameliorarea vieții urbane a comunităților locale	Spații verzi de protecție neamenajate peisagistic în lungul principalelor cursuri de apă: râul Bistrița, pâraul Târpui
Teritoriul construit al municipiului este traversat de numeroase cursuri de apă, care dispun de ample spații verzi și ale căror maluri pot fi amenajate în folosul comunităților locale	Spațiile verzi de tip scuaruri și fâșii plantate sunt în general slab amenajate și sprijină într-o foarte mică măsură dezvoltarea activităților recreative și de socializare ale comunităților locale
Existența a numeroase proiecte de investiții pentru amenajarea de spații verzi, regenerarea urbană a ansamblurilor de locuințe colective și eficientizarea energetică a clădirilor de locuințe colective.	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Existența unor fonduri guvernamentale sau europene pentru proiectele de regenerare urbană oferă posibilitatea implementării unui număr semnificativ de proiecte de regenerare a arealelor urbane identificate în cadrul strategiei, cu precădere a ansamblurilor de locuințe colective, a spațiilor publice și a spațiilor verzi de interes local și municipal	Neaccesarea de fonduri nerambursabile pentru proiectele de regenerare urbană poate conduce la agravarea situației zonelor rezidențiale de locuințe colective
Posibilitatea amenajării de unor zone de recreere în lungul râului Bistrița în parteneriat cu UAT învecinate și beneficiind de sprijinul SGA Bistrița Năsăud, dar și	Neaccesarea de fonduri nerambursabile pentru proiectele de realizare de coridoare ecologice, coridoare verzi-albastre, amenajarea spațiilor verzi de

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
amenajarea spațiilor verzi adiacente cursului de apă de pe teritoriul municipiului (coridor verde-albastru)	interes comunitar și municipal poate conduce la degradarea acestor spații, la scăderea calității locuirii și la scăderea calității factorilor de mediu
Existența oportunităților de finanțare pentru realizarea de coridoare ecologice în lungul cursurilor de apă (de exemplu pâraul Târpui)	
Existența oportunităților de finanțare pentru realizarea proiectelor de regenerare urbană a zonelor rezidențiale cu locuințe individuale, în scopul creșterii calității locuirii și îmbunătățirii imaginii urbane	
Potențialul pentru atragerea de investitori și fonduri de investiții pentru restructurarea urbană a zonelor de tip brownfield, ce poate conduce la ameliorarea peisajului zonelor industriale și la creșterea atractivității economice a municipiului	
Potențial de atragere de investitori pentru dezvoltarea zonelor rezidențiale, industriale sau comerciale în zone de sud-est, în teritoriul traversat de viitorul coridor de mobilitate urbană aferent râului Bistrița (Segmentul care se suprapune cu DC8G)	

4.2.2. PROFIL SOCIO-DEMOGRAFIC

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Statutul orașului Bistrița de municipiu unic pe teritoriul județului Bistrița – Năsăud, fiind cel mai important pol de interes socio-economic din județ și unul dintre cele mai importante din regiunea N-V.	Tendința de îmbătrânire demografică s-a menținut pe un trend ascendent în ultimii 8 ani, rata de îmbătrânire a populației fiind de peste 50% în perioada de referință.
Evoluția populației urmează o tendință constantă de creștere, în ultimii 8 ani, în condițiile în care județul și regiunea N-V sunt caracterizate de declin demografic.	Raport subunitar al ratei de înlocuire a forței de muncă.
La nivelul municipiului Bistrița se remarcă o creștere ușoară în volum a populației din segmentul 10 – 14 ani.	În anul 2020, natalitatea aflată în scădere a atins cea mai mică valoare înregistrată din 2014.
Raportul de dependență demografică înregistrat la nivelul municipiului Bistrița (404.06%, în anul 2021) este mai mic decât cel înregistrat la nivel județean (463.09%), datorându-se cohorței 1968-1980.	Rata mortalității, la nivelul municipiului Bistrița, a crescut cu 35,69% în ultimii 7 ani.
Indicele de senioritate (18,91%) în municipiul Bistrița este mai mic față de cel înregistrat la nivel județean (33,70%), regional (37,13%) și național (42,30%).	În 2020, sporul natural a atins o valoare negativă pentru prima dată în ultimii 7 ani.
Creșterea numărului de copii și tineri raportat la mia de persoane de vârstă activă (+ 11% în ultimii 8 ani).	Rata mortalității infantile a înregistrat în municipiul Bistrița cea mai mare scădere (-58%) din ultimii 7 ani.

Tendința crescătoare a ratei de înlocuire a forței de muncă, comparativ cu situația din județ, regiunea N-V și țară, unde acest indicator urmează o tendință de scădere.

Densitate redusă a populației, comparativ cu celelalte municipii importante din regiunea N-V.

Sporul natural are valori mai mari în municipiul Bistrița, față de județ, regiunea N-V și țară.

Rata mortalității are cele mai mici valori comparativ cu celelalte teritorii analizate (județ, regiunea N-V, România).

În 2020, soldul migrației temporare se menține pozitiv.

În 2020, numărul căsătoriilor a scăzut cu 48% față de anul precedent.

Soldul migrației temporare a scăzut cu 124,31% în 2020, devenind negativ. Este de așteptat ca migrația temporară să scadă și mai mult în 2021, ca urmare a efectelor negative ale pandemiei de COVID – 19.

Soldul migrației permanente a scăzut cu 15,52% în 2020, după un an precedent în care înregistrase o creștere de 5,56%.

Soldul migrației externe este negativ la nivelul municipiului, încetinind creșterea demografică.

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Aprecierea populației active determinată de evoluția crescătoare a populației tinere, în ultimii 8 ani, în special pe segmentul de vârstă 10 – 14 ani (+18%).	Pe fondul scăderii demografice accentuate la nivelul județului Bistrița – Năsăud și al regiunii, creșterea demografică în municipiul Bistrița ar putea încetini în următorii ani.
Posibilitatea de consolidare a pieței muncii, în viitor, ca urmare a tendinței crescătoare a ratei de înlocuire a forței de muncă.	Pandemia de COVID – 19, în special valurile 2-4 care au produs efecte negative în anul 2021, ar putea anula efectele pozitive ale creșterii demografice și eventualele progrese la nivel social și economic generate.
Densitatea redusă a populației, comparativ cu celelalte municipii importante din regiunea N-V, poate susține creșterea demografică prin menținerea unui grad ridicat al migrației temporare și definitive și stimularea creșterii economice.	Creșterea rapidă a ratei de îmbătrânire a populației va conduce, în lipsa unor măsuri de contracarare, la o evoluție supraunitară a indicelui de îmbătrânire demografică și la generarea unui dezechilibru demografic major în perioadele următoare, cu implicații negative pe plan social.
Rata de divorțialitate este în scădere începând cu anul 2017, ceea ce poate avea efecte benefice asupra consolidării familiilor și a creșterii natalității.	Creșterea gradului de presiune asupra persoanelor de vârstă activă ca urmare a creșterii raportului de dependență demografică.
Fenomenul emigrației externe se află în scădere începând cu anul 2018 și poate conduce la susținerea creșterii demografice și consolidarea forței de muncă la nivelul municipiului.	Rata de dependență a persoanelor vârstnice este în creștere, fiind mai mare cu 70,28% în anul 2021, față de anul 2014.
	Evoluția crescătoare a ratei de dependență a persoanelor tinere, ar putea determina o presiune mai mare asupra persoanelor de vârstă activă, din perspectiva creșterii nevoii de îngrijire a persoanelor inactive. Ritmul mai rapid de creștere a indicelui de senioritate, în municipiul Bistrița, față de celelalte teritorii, va determina, pe viitor, pierderea avantajului pe care municipiul îl deține în prezent.

Pandemia de COVID – 19 contribuie la creșterea ratei mortalității care urmează o tendință de creștere începând cu anul 2019.

Sporul natural are o evoluție descendentă începând cu anul 2018 .

Numărul căsătoriilor și rata de nupțialitate sunt în scădere începând cu anul 2018, iar scăderea a fost accentuată în 2020, odată cu debutul pandemiei de COVID – 19.

Scăderea, în 2020, a migrației temporare și permanente va avea negative asupra creșterii demografice.

4.2.3. PROFIL ECONOMIC

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Număr de întreprinderi în creștere și densitate a firmelor peste media regională	Lipsa structurilor de sprijin pentru afaceri (infrastructură, servicii specializate) – incubator, accelerator, fonduri de investiții etc.
Contribuție ridicată a IMM-urilor și microîntreprinderilor la efectivul salarial și cifra de afaceri	Capacitate antreprenorială scăzută
Profil industrial puternic conturat în jurul industriei automotive	Nivel redus al investițiilor străine directe și în declin
Balanța comercială pozitivă constant în ultimii ani, specializarea exporturilor în domenii industriale	Dependența mare de primii 2 angajatori din punct de vedere al ponderii deținute în totalul efectivului salarial (26,8%).
Existența unor entități de cercetare și transfer tehnologic	Piața de desfacere redusă dată de profilul demografic de oraș mediu ca mărime
Ponderea ridicată a salariaților din mediul privat, comparativ cu cel public (73%)	Cea mai mare pondere (aproape 30%) a salariaților are un venit salarial mediu net lunar puțin sub media județeană
Elementele culturale, turistice și de patrimoniu pot fi valorificate prin susținerea industriilor culturale și creative	Lipsa spațiilor de co-working pentru antreprenori
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Existența finanțărilor dedicate tranziției industriale, creșterii competențelor și digitalizare în cadrul financiar multianual 2021-2027	Criza generată de pandemia de COVID-19 care afectează negativ reziliența companiilor, în special cele mici și în sectoare cu potențial (industria ospitalității)
Existența finanțărilor disponibile prin POR 2021-2027 pentru dezvoltarea capacității de inovare a întreprinderilor, dezvoltarea capacității ecosistemului antreprenorial de inovare pentru crearea și maturizarea start-up/spin-off în domenii de specializare inteligentă, Dezvoltarea competențelor IMM-urilor pentru inovare, modernizare tehnologică și economie circulară.	Creșterea disparităților intra-regionale favorizate de migrația forței de muncă către centre urbane mari (ex. Cluj-Napoca)

Existența finanțărilor disponibile prin POR 2021-2027 pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale (inclusiv învățământ vocațional, tehnologic, profesional, inclusiv cel dual).

Accentuarea deficitului de forță de muncă calificată în condițiile migrației tinerilor către centrele universitare tradiționale mari

4.2.4. DOTĂRI ȘI SERVICII PUBLICE

ÎNVĂȚĂMÂNT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Proiect în derulare de dezvoltare a infrastructurii IT din cadrul școlilor și liceelor din municipiu, având ca scop actualizarea echipamentelor utilizate în cadrul predării în format online și offline	Infrastructura de învățământ antepreșcolar este deficitară, în prezent existând peste 100 de cereri de înscriere nesoluționate
Proiecte aflate în derulare sau în pregătire pentru reabilitarea și extindere infrastructurii de învățământ, la nivelul tuturor ciclurilor de studii preuniversitare	Există o presiune crescută asupra infrastructurii de învățământ preșcolar, mai ales în contextul scăderii limitelor formațiunilor de studiu
Prezența a două extensii universitare, cu peste 500 de locuri disponibile anual, din partea a 2 instituții de învățământ superior în top 10 la nivel național	Lipsa investițiilor în laboratoarele didactice din ultimii 5 ani în mare parte (>80%) din unitățile școlare de nivel primar și secundar
Rată medie redusă a abandonului școlar (sub 1%) în ultimii 6 ani prin programe specializate de menținere a elevilor în școală	Perpetuarea fenomenului de abandon școlar concentrat în 5 instituții de învățământ la nivel municipal
Nivel crescut de atractivitate în ultimii 3 ani la nivel municipal pentru filiera tehnologică prin campanii continue de atragere și orientare în carieră a elevilor	Oferta de cursuri opționale din învățământul public pe subiecte de interes actual, precum educație antreprenorială și financiară, este redusă la nivelul învățământului secundar
Disponibilitatea a peste 100 de parteneriate între instituțiile de învățământ secundar superior și actori economici pentru asigurarea practicii elevilor din liceele tehnice, inclusiv în cadrul învățământului dual	5 instituții de învățământ liceal înregistrează rate de promovare a examenului de bacalaureat de sub 50%
	Participare redusă a cadrelor didactice la cursurile de formare organizate de către Casa Corpului Didactic
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Disponibilitatea finanțărilor nerambursabile prin Programul Operațional Regional 2021-2027 Nord-Vest și Planul Național de Redresare și Reziliență pentru realizarea de proiecte de modernizare și extindere a infrastructurii de învățământ la nivel local	Interes scăzut din partea unor cadre didactice pentru urmarea unor cursuri de formare continuă sau perfecționare, în special în vederea dezvoltării competențelor digitale și aplicarea metodelor inovative de predare în mediul online
Disponibilitatea finanțărilor nerambursabile prin Programul Operațional Educație și Ocupare 2021-2027 și Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027 pentru adaptarea ofertei curriculare și creșterea gradului de menținere în școală a elevilor și tinerilor.	Menținerea unui nivel redus de finanțare a sistemului de învățământ (cost redus de finanțare per elev, stabilit la nivel național), care perpetuează problemele de lipsă a investițiilor continue în materiale didactice și infrastructură nouă

Continuarea programelor de finanțare a mobilității personalului didactic și a studenților prin Erasmus+ și ESAYEP-SEE, KEY ACTION2, Inițiativa Europeană de Schimb a Tinerilor Ofițeri, dar și demararea altor programe va permite realizarea de schimburi de experiență și dezvoltarea continuă a proceselor de predare-învățare din cadrul unităților de învățământ locale

Includerea în curriculum-ul școlar obligatoriu a cursurilor dedicate alfabetizării digitale și a dezvoltării competențelor cheie de utilizare a noilor instrumente TIC va constitui o sursă de creștere a nivelului de înțelegere și utilizare a noilor tehnologii de către noile generații de elevi.

Schimbarea în mod repetat a articolelor din cadrul Legii Naționale a Educației, cu impact asupra modalității de funcționare a instituțiilor de învățământ la nivel local

SĂNĂTATE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Numărul total al unităților sanitare, la nivelul municipiului, este în creștere ușoară în ultimii 5 ani;	Scăderea numărului cabinetelor școlare, în ultimii 5 ani; Scăderea numărului de unități medicale publice (cabinete stomatologice, cabinetelor medicale de specialitate, laboratoare medicale);
Municipiul Bistrița înregistrează, comparativ cu județul Bistrița – Năsăud, Regiunea Nord – Vest și România, o valoare mai bună a numărului de paturi de spital la 1000 de locuitori; Evoluția numărului de paturi de spital raportate la 1000 de locuitori, este corelată cu creșterea demografică.	Scăderea numărului de medici de familie din sistemul public;
Mortalitatea infantilă, la nivelul municipiului, se plasează sub valorile la nivel județean, regional, național.	Municipiul Bistrița concentrează un număr mai mare de locuitori ce revin unui medic de familie, comparativ cu valorile înregistrate la nivel de județ, regiune, țară.
Bistrița – Năsăud este al 4-lea județ din perspectiva celor mai mici rate ale mortalității brute (10,0‰)	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Creșterea numărului serviciilor private de sănătate și a personalului din unitățile sanitare private	Evoluția pandemiei de COVID – 19. Restrângerea accesului la servicii de sănătate pentru bolnavii cronici, în contextul redirectionării eforturilor din domeniul sănătății pentru combaterea pandemiei.
Existența de fonduri guvernamentale și europene dedicate sistemului medical, pentru crearea/reabilitarea/modernizarea dotărilor și pentru realizarea de campanii de medicină preventivă în rândul populației.	Bolile aparatului circulator reprezintă cauza pentru mai mult de jumătate din decesele înregistrate la nivel județean. Bistrița- Năsăud înregistrează cea mai mare rată a mortalității prin decese cauzate de boli ischemice ale inimii (380,5‰00 locuitori);
Creșterea numărului total de cadre medicale la nivelul municipiului;	Scăderea numărului unităților medicale publice, precum și scăderea numărului cadrelor medicale din sistemul

Evoluția numărului de paturi de spital/1000 de locuitori, în ultimii 7 ani, este de creștere;

public, pot determina o restrângere a accesului la servicii medicale, în special pentru persoanele cu venituri reduse și pentru persoanele vulnerabile.

Evoluția numărului de locuitori ce revin unui medic de familie, în municipiul Bistrița, este de creștere și poate determina încărcarea sistemului de sănătate, restrângerea accesului la servicii de sănătate și scăderea eficienței acestora;

ASISTENȚĂ SOCIALĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Expertiza și experiența angajaților din cadrul DAS și DGASPC și a colaboratorilor	Creșterea numărului de beneficiari de servicii sociale pe unele categorii (copiii cu dizabilități, adulți cu dizabilități, persoane vârstnice).
Infrastructura existentă: centre de zi, centre de îngrijire, Căminul pentru persoane vârstnice Bistrița, Cantina socială, Cabinet stomatologic	Resurse umane insuficiente în raport cu nevoile existente
Diversitatea serviciilor sociale oferite	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Posibilitatea atragerii de finanțări nerambursabile pentru dezvoltarea serviciilor sociale și a infrastructurii de asistență socială. Începerea unei noi perioade de programare în 2021.	Rata de îmbătrânire demografică și coeficienții de dependență a persoanelor tinere/vârstnice în creștere indică o creștere a numărului de persoane potențiale beneficiare de servicii de asistență socială.
Implicarea activă a beneficiarilor, acolo unde este posibil, în special în cazul beneficiarilor de VMG, în activități care să contribuie la incluziunea acestora și ieșirea din starea de vulnerabilitate și dependență de serviciile sociale	Creșterea numărului de beneficiari de servicii sociale pe unele categorii (copiii cu dizabilități, copiii proveniți din familii cu părinți plecați la muncă în străinătate)
Reducerea presiunii asupra sistemului public de asistență socială prin încheierea de parteneriate cu furnizorii privați de servicii sociale.	Lipsa de personal și eficiența slabă a anchetelor sociale ar putea duce la servicii sociale ineficiente

CULTURĂ, TURIM ȘI PETRECEREA TIMPULUI LIBER

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Municipiul Bistrița se bucură de o ofertă culturală foarte bogată, bazată cu precădere pe evenimente ce acoperă zona artelor spectacolului, care are capacitatea de a atrage o audiență națională și internațională.	Vizibilitatea redusă a evenimentelor mai mici din municipiul Bistrița.
Unul dintre principalele atuuri ale destinației îl reprezintă nivelul ridicat de autenticitate și conservatismul cu privire la valorile de patrimoniu construit și natural, gastronomia specifică și multiculturalitatea locului, aspecte apreciate îndeosebi de turiștii străini (ex. locul inspirat de autorul Bram	Lipsa unui teatru – pe baza răspunsurilor chestionarului aplicat cetățenilor municipiului Bistrița.
	Lipsa unei strategii pe termen lung în domeniul cultural.
	Insuficiența unor dotări culturale pentru comunitate în cartierele din zonele periferice.
	Orașul nu este perceput ca o destinație turistică în sine.

Stoker în cartea Dracula se află în apropiere de municipiul Bistrița).

Municipiul Bistrița precum și împrejurimile acestuia dispune de numeroase atracții inedite, cum sunt: obiectivele naturale și culturale, evenimente, monumente istorice etc.

Existența mai multor zone naturale dar și antropice ideale pentru trasee turistice și petrecerea timpului liber.

Ofertă diversă de resurse de agrement și petrecerea timpului liber (spații de promenadă, zone de agrement, parcuri etc.)

Centrul istoric al Bistrița reprezintă un simbol unic plin de valoare, cu o concentrație mare de patrimoniu cultural și religios din județ.

O mare parte a instituțiilor de cultură au o prezență sporită în mediul online, oferind informații despre evenimentele desfășurate în cadrul acestora.

Existența unor aplicații mobile și platforme online de promovare a atracțiilor turistice și culturale din municipiu și din județ.

Interesul turiștilor față de municipiul Bistrița este în creștere, fiind cu 81,68% mai mulți turiști români și cu 7,85% mai mulți străini în anul 2019 față de anul 2014.

Oferta de turism de la nivelul municipiului nu este completată de o ofertă integrată pe plan regional, fapt care reduce durata de ședere a turiștilor în municipiul Bistrița – durata medie de ședere în oraș este de 1.53 nopți (2019).

În cazul turiștilor străini, o barieră importantă rămâne cea a limbii, mulți dintre aceștia neputându-se bucura de contactul direct cu localnicii sau meșteșugarii locali.

Cel mai practicat tip de turism în municipiul Bistrița este cel de scurtă durată, fapt ce indică o performanță turistică scăzută în ceea ce privește șederea vizitatorilor.

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Localizarea în zona de nord a Transilvaniei este unul dintre factorii care sporesc interesul turiștilor străini pentru vizitarea municipiului Bistrița.	Ratarea unor importante atracții bistrițene de către turiști din cauza slabei vizibilități a acestora.
Cadrul natural din împrejurimile municipiului Bistrița oferă posibilități pentru activitățile în aer liber (drumeții, excursii etc.) – sate tradiționale săsești. Pasul Tihuța, Stațiunea Colibița. Borgo Pass etc.	Riscul ca așteptările vizitatorilor să nu fie îndeplinite, fie pe fondul ofertei de resurse turistice existente, fie din cauza infrastructurii conexe.
Densitatea ridicată a zonelor urbane ce dețin valori de patrimoniu, coroborată cu un ridicat grad de accesibilitate, contribuie la creșterea interesului pentru turismul cultural în regiune.	Consumarea inadecvată a resurselor de teren pentru construcții, în detrimentul spațiilor verzi.
Tendința în creștere de apreciere a formelor de turism experimental și autentice, o categorie în care municipiul Bistrița are potențial de a se înscrie datorită varietății resurselor naturale și antropice, materiale și imateriale.	Întârzieri în dezvoltarea infrastructurii turistice pe fondul unui cadru legislativ nepermisiv.

PATRIMONIUL CULTURAL

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Existența unui substanțial fond construit cu valoare arhitecturală, urbanistică, istorică și culturală recunoscut la nivel național și local: 210 monumente istorice înscrise în Lista Monumentelor Istorice (situri arheologice, monumente și ansambluri de arhitectură, ansambluri și situri urbane).	Slaba promovare și valorificare în mediul online a moștenirii culturale și arhitecturale bogate a municipiului.
	Existența a numeroase clădiri cu proprietari multipli, în zona centrului istoric, ceea ce face dificilă realizarea de

Existența unui substanțial patrimoniu arheologic ilustrativ pentru cultura și arhitectura săsească din perioada medievală: 17 situri arheologice înscrise în Repertoriul Arheologic Național.

Încadrarea municipiului Bistrița într-un areal geografic cu un bogat patrimoniu construit reprezentativ pentru cultura săsească – este unul dintre cele 7 burguri transilvănene.

Demararea de către administrația publică locală a unor investiții de restaurare/reabilitare a unor monumente istorice (Biserica Evanghelică, Ansamblul Sugălete).

Finalizarea de către administrația publică locală a unor proiecte de reabilitare/restaurare a unor monumente istorice și transformarea acestora în dotări culturale de interes municipal (Casa cu Lei, Casa Argintarului).

Patrimoniul intangibil al orașului vorbește despre caracterul multicultural al Bistriței, susținând oferta culturală a orașului.

intervenții de reabilitare, restaurare sau modernizare a clădirilor.

Inexistența unei baze de date în care să ofere informații tehnice și juridice despre clădirile monumente istorice

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Existența oportunităților de finanțare pentru restaurarea clădirilor aflate în proprietatea administrației publice locale.	Insuficiența fondurilor publice pentru a investi în obiectivele de patrimoniu construit poate conduce la înrăutățirea stării clădirilor de patrimoniu aflate în domeniul public.
Existența unui cadru legislativ care sprijină procesul de reabilitare a monumentelor istorice și a construcțiilor amplasate în zona istorică.	Realizarea de intervenții private, neautorizate, în zona istorică conduce la degradarea clădirilor monumente istorice.
Densitatea ridicată a zonelor urbane ce dețin valori de patrimoniu, coroborată cu un ridicat grad de accesibilitate, contribuie la creșterea interesului pentru turismul cultural în regiune.	Riscul de pierdere / degradare a unor valori locale în lipsa conștientizării, conservării și capitalizării potențialului turistic al acestora.

4.2.5. MOBILITATE URBANĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Calitatea drumurilor naționale și județene care deservesc municipiul Bistrița este una bună.	Indicele de motorizare al municipiului este unul ridicat (439 de autoturisme / 1.000 de locuitori), punând presiune pe infrastructura rutieră existentă.
Sistemul de management al traficului este în curs de extindere prin intermediul unor proiecte aflate în curs de implementare (Linia Verde, Reconfigurare Gării – Năsăudului), ce au ca scop asigurarea prioritizării pentru transportul public, dar și creșterea numărului de treceri de pietoni semaforizate.	Rețeaua stradală locală nu dispune de conexiuni eficiente pe direcția est-vest, existând numai 4 treceri peste calea ferată.
În municipiul Bistrița este disponibilă o aplicație pentru rezervarea locurilor de parcare de reședință.	Prezența problemelor de congestie accentuate în lungul principalelor culoare de transport rutier din municipiu – DN17 și Drumul Cetății (peste 5.000 de vehicule / zi).

Tarifele aferente parcarilor publice cu plată din municipiu se pot achita prin mai multe mijloace, inclusiv prin SMS sau prin intermediul aplicației TPARK.

Municipiul Bistrița a demarat un proces mai amplu de amenajare a stațiilor de încărcare a autovehiculelor electrice.

Numărul accidentelor rutiere se află în scădere începând cu anul 2019 (-30,7% accidente în 2020 față de 2018). De asemenea, numărul răniților grav și a persoanelor decedate ca urmare a accidentelor rutiere s-a diminuat semnificativ în perioada 2010-2020 (-29,4%, respectiv -50%).

Gara Bistrița dispune de dotările necesare unei bune funcționări, aflându-se într-o stare bună.

Majoritatea populației municipiului se află la mai puțin de 15 minute de mers pe jos de o stație de autobuz.

Frecvența serviciului de transport public local este una bună în lungul axului central (sub 7 minute).

Vechimea medie a flotei este de 8 ani (2021), iar invențiile din anul 2022, vor reduce vechimea flotei sub 7 ani.

Municipiul Bistrița se bucură de un nivel crescut de digitalizare a serviciilor de transport public, dispunând de un sistem inteligent de ticketing și gestiune a flotei, precum și o aplicație de transport public locală.

Municipiul dispune de o infrastructură pietonală bine dezvoltată la nivelul zonei centrale, conturată în jurul străzilor și pasajelor pietonale existente.

Municipiul Bistrița a început demersul de accesibilizare a teritoriului prin amenajarea unor treceri de pietoni supraînălțate în zona centrală.

Municipiul se află în curs de dezvoltare a unei rețele de piste de biciclete de circa 26 km, precum și a unui sistem de bike-sharing.

Există multiple proiecte planificate pentru dezvoltarea infrastructurii nemotorizate, în special prin intermediul coridoarelor de mobilitate.

Municipiul nu beneficiază de o centură ocolitoare coerentă. Drumul Cetății preia acest rol în prezent, dar este totodată și una dintre arterele foarte congestionate din municipiu și nu asigură redirecționarea completă a traficului greu în afara zonei urbanizate.

Expansiunea urbană necontrolată pune presiune pe rețeaua actuală de transport.

Calitatea infrastructurii rutiere nu este una optimă, cu 38,1% din km de străzi din municipiu fiind nemodernizați (2020).

La nivelul municipiului se evidențiază multiple parcări nereglementare atât pe carosabil, cât și pe trotuar, în special în zonele cheie din municipiu (zona centrală, zona Spitalului Județean de Urgență Bistrița).

Transportul de marfă traversează și zone de locuințe individuale, atât din municipiu, cât și din localităților componente, conducând la probleme de congestie și poluare cu noxe și zgomot.

Numărul accidentelor care au implicat bicicliști s-a triplat în perioada 2010-2020.

Halta Bistrița se află într-o stare avansată de degradare, fiind amenajată minimal și nu oferă condiții optime pentru utilizatori.

Există zone la nivelul municipiului care nu sunt deservite complet de serviciile de transport public local (zona Dedeman, Subcetate, Drumul Târpiului, Valea Rusului, zona angajatorilor precum Italtextil – TeraSteel / Teraplast).

Frecvența transportului public local este redusă pe liniile către localitățile componente ale UAT-ului (peste 30 de minute).

Transportul public local nu are prioritate în trafic, iar înlocuirea intersecțiilor semaforizate cu sensuri giratorii au condus la apariția dificultății autobuzelor de a traversa aceste sensuri.

Legăturile pietonale între zona centrală și zonele imediat învecinate (zonele cu concentrări de unități de învățământ, Parcul Municipal) nu sunt optimizate, fiind adesea indirecte și ineficiente.

Calitatea infrastructurii pietonale din municipiu este precară, fiind evidențiate străzi / cartiere cu trotuare degradate, subdimensionate sau chiar inexistente.

Accesibilizarea municipiului este la nivel incipient, nefiind prezente amenajări specifice pentru toate categoriile de persoane cu mobilitate redusă.

Rețeaua de piste de biciclete în implementare nu deservește complet întreg municipiului (ex. zonele Șesul de Jos, Subcetate, Unirea).

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Legături feroviare facile către alte centre urbane din regiune (ex. Dej, Cluj-Napoca).	Municipiul Bistrița nu este conectat direct la rețeaua TEN-T, dispunând astfel de o accesibilitate mai redusă către centrele urbane majore de la nivel european.
Transportul public județean asigură 49 de rute dinspre / spre municipiul Bistrița, asigurând legăturile cu mare parte dintre UAT-urile din județ.	Legături rutiere precare către municipiul Zalău (se realizează doar prin drum județean), precum și către alte centre din regiune (ex. Cluj-Napoca, ca urmare a congestiei în lungul DN1C).
Potențial de dezvoltare a serviciilor de transport public pe cale ferată la nivel periurban / metropolitan.	Creșterea nivelului de trai la nivel național atrage după sine tendința de creștere a indicelui de motorizare, ceea ce implică o cerere mai mare pentru infrastructură de transport și spațiu pentru parcare.
Prezența râului Bistrița ca potențial coridor de agrement și mobilitate, precum și de asigurare a conexiunii cu zona periurbană.	Conexiunile facile cu țări mai dezvoltate contribuie la acutizarea migrației forței de muncă, în special a tinerilor, către acestea.
Disponibilitatea programelor de cercetare / schimb de experiență / bune practici (ex. Urbact, UIA, Interreg Europe), ce vizează inclusiv proiecte de mobilitate urbană.	
Disponibilitatea liniilor de finanțare dedicate mobilității urbane durabile pentru perioada de programare următoare prin Programul Operațional Regional și Planul Național de Redresare și Reziliență.	
Implementarea proiectelor mari de infrastructură propuse prin Planul Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020-2030, ce vor conduce la creșterea accesibilității către / dinspre municipiul Bistrița – Drum Expres Dej-Bistrița, A7 Suceava – Bistrița, VO Bistrița.	
Au fost aprobate normele metodologice privind crearea, amenajarea și omologarea traseelor de ciclism (Hotărârea nr. 441/2022).	

4.2.6. UTILITĂȚI PUBLICE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Pe teritoriul municipiului Bistrița există 26 de unități de producere a energiei electrice din surse regenerabile, inclusiv 2 unități cu puteri instalate de peste 1 MW (o centrală electrică solară și o microhidrocentrală).	e teritoriul municipiului nu există producători importanți de energie electrică.

Municipiul Bistrița deține un sistem de baze de date (Energy Management System) care centralizează informații despre consumurile de energie înregistrate la nivelul clădirilor municipale.

Rețeaua de distribuție a energiei electrice deservește, în prezent, toate localitățile din municipiul Bistrița, inclusiv noile zone rezidențiale dezvoltate în ultimii ani.

Rețeaua de alimentare cu gaze naturale a crescut cu circa 43 % în perioada 2014-2020.

Lungimea rețelei de iluminat public a crescut cu peste 20 km în perioada 2016-2021. Numărul de corpuri de iluminat modernizate a crescut în aceeași perioadă de la 613 la 2.807.

Municipiul Bistrița și localitățile componente sunt servite de rețele fixe cu viteze de peste 30 Mbps de acces la Internet.

Este asigurat accesul la Internet folosind conexiune Wi-Fi în 11 locuri din municipiul Bistrița (sunt acoperite zone din toate localitățile componente).

Municipiul Bistrița are acces la o sursă de apă de suprafață – captare pe malul drept al Bistriței, apa brută fiind apoi tratată în cadrul Stației de Tratare a apei Bistrița.

Rețeaua simplă de distribuție a apei potabile s-a extins în perioada 2014-2020 cu 21,4 km (+5,83 %).

Procentul de contorizare al consumului de apă era în anul 2020 de 99,95 %.

Procentul de probe neconforme în ceea ce privește calitatea apei potabile furnizate a fost de sub 1 % în ultimii 5 ani (2016-2020).

Rețeaua de canalizare s-a extins în perioada 2014-2020 cu 15,5 km (+4,46 %).

Doar 2,76 % din rețeaua de canalizare existentă are nevoie de intervenții de reabilitare.

În municipiul Bistrița există mai multe componente funcționale ale sistemului integrat de management al deșeurilor Bistrița-Năsăud: o stație de transfer cu o capacitate proiectată de 31.700 tone/an și 2 centre de colectare deșeuri voluminoase, periculoase menajere și DEEE.

În municipiul Bistrița colectarea deșeurilor se realizează separat, pe 4 fracții (plastic-metal, hârtie-carton, sticlă și deșeuri menajere), prin intermediul a 222 platforme cu pubele.

Procentul de locuințe racordate la serviciul de salubritate al municipiului este de 100 %.

În municipiul Bistrița nu există un sistem centralizat de alimentare cu energie termică.

Sistemele de încălzire locală au un randament scăzut, din cauza faptului că majoritatea locuințelor nu sunt izolate termic.

Ca urmare a creșterii consumului de gaze naturale în rândul populației și al agenților economici, este necesară dublarea capacității de transport a conductelor de gaze naturale ce alimentează municipiul.

Există zone nedeservite de rețeaua de distribuție a gazelor naturale: zona Drumul Cetății – Simion Mândrescu și zona valea Budacului din municipiul Bistrița, noile zone rezidențiale din Unirea (inclusiv zona aerodromului), sud-vestul localității Vișoara și localitățile Slătinița și Sărata.

Doar 40 % din totalul corpurilor de iluminat din municipiu au fost modernizate (tehnologii eficiente din punct de vedere energetic).

Sunt necesare investiții în extinderea și reabilitarea sistemului de iluminat public: 127 de străzi prezintă disfuncții în ceea ce privește acoperirea serviciului de iluminat public, iar 49 % din rețea necesită măsuri de reabilitare.

În decembrie 2021, municipiul Bistrița nu avea încă acces la tehnologia 5G.

Este necesară extinderea rețelei de apă potabilă pe 34 de străzi și tronsoane de străzi (circa 23 km). Zonele nedeservite sunt zona Drumul Cetății – Simion Mândrescu și zona valea Budacului din municipiul Bistrița, noile zone rezidențiale din Unirea (inclusiv zona aerodromului) și localitatea Slătinița.

Este necesară reabilitarea rețelei de alimentare cu apă pe 79 de străzi și tronsoane de străzi din municipiu (6,4 % din totalul rețelei de alimentare cu apă – aproape 25 km).

Este nevoie de reabilitarea unei stații de pompare a apei potabile și de realizarea a 5 noi stații pentru viitoarele extinderi ale rețelei de alimentare cu apă.

Raportul dintre apa epurată și cea distribuită populației este de 90 %, fapt ce indică nevoia de creștere a numărului de consumatori racordați la rețeaua de canalizare.

Doar 82,1 % din persoanele fizice cu contracte de alimentare cu apă au încheiat și contracte pentru canalizare.

Este nevoie de extinderea rețelelor de canalizare pe 49 de străzi și tronsoane de străzi, cu o lungime totală de 21,087 km. Zonele nedeservite în prezent de rețeaua de canalizare sunt: zona Drumul Cetății – Simion Mândrescu

și zona valea Budacului din municipiul Bistrița, noile zone rezidențiale din Unirea (inclusiv zona aerodromului), nordul localității Slătinița, sud-vestul localității Viișoara și localitatea Sărata.

Ponderea deșeurilor reciclabile colectate rămâne foarte scăzută și în anul 2020 (doar 6,11 % din totalul deșeurilor colectate), iar rata de reciclare și valorificare a deșeurilor colectate este de doar 0,75 % din total deșeuri menajere colectate.

Colectarea din poartă în poartă a deșeurilor reciclabile în zonele de case se implementează doar din anul 2020 și doar pentru deșeurile din plastic și metal.

Până la momentul actual eliminarea nămolurilor la nivelul județului Bistrița-Năsăud s-a realizat pe depozitul de deșeuri conform din cadrul CMID Târgușor.

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Implementarea unor proiecte cu finanțare europeană pentru utilizarea, la nivel local, a energiei regenerabile (în special energie solară). Accesarea de fonduri guvernamentale și europene pentru eficientizarea energetică a sistemului de iluminat public municipal. Municipiul Bistrița are acces și la sursa subterană Cușma, aflată la o distanță de 21 km, cu o capacitate de până la 28-30 l/s. Realizarea investițiilor propuse prin Proiectului regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bistrița-Năsăud, în perioada 2014-2020 – POIM 2014-2020. Realizarea investițiilor propuse prin Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor în județul Bistrița-Năsăud 2020-2025. Există proiecte de extindere a tehnologiei 5G în orașele din România.	În lipsa unor capacități proprii de producție a energiei electrice, municipiul Bistrița este vulnerabil la disfuncțiile apărute la nivel regional în domeniul energetic. Municipalitatea și alți actori implicați în gestiunea deșeurilor pot fi sancționați în cazul în care nu respectă țintele asumate cu privire la gestiunea deșeurilor, ținte impuse de Uniunea Europeană

4.2.7. MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
CADRU NATURAL	
Municipiul se află pe un teren plat, la o altitudine de circa 350 m, extinderea suprafețelor construite fiind favorabilă de-a lungul culoarelor de albie. Dealurile din jurul municipiului reprezintă potențiale puncte de belvedere. Municipiul este străbătut de râul Bistrița și de afluenții acestuia, ce au potențialul de a deveni axe albastre-verzi importante.	Către nord și sud, posibilitățile de extindere ale suprafețelor construite sunt limitate de relief (dealurile Bistriței). Pe teritoriul municipiului nu există resurse de subsol exploatabile. Lacul de agrement nu este valorificat, zona din jurul său fiind lipsită de amenajări.

Lucrările hidrotehnice existente de-a lungul Bistriței reduc considerabil riscul la inundații.

Corpul de apă subterană ROSO09 – Someșul Mare are o stare cantitativă bună.

Localizarea în ținutul climatic al Podișului Transilvaniei, caracterizat printr-o climă temperat-continentală moderată.

Cea mai mare parte a fondului funciar (circa 23 %) este ocupată de păduri și altă vegetație forestieră.

Zonele împădurite din municipiu oferă un potențial important ca zone de agrement.

Fauna cuprinde specii de interes cinegetic (în pădurile din municipiu), precum și specii de interes piscicol (râul Bistrița – habitat piscicol natural contractate de către asociațiile de pescari).

Situarea într-o zonă depresionară determină un climat cu amplitudini termice anuale mari.

Potențialul de utilizare a energiei eoliene în municipiu este redus, viteza medie a vântului la 50 m înălțime fiind de sub 3 m/s.

BIODIVERSITATE. ARII NATURALE PROTEJATE

Pe teritoriul municipiului se găsește un sit de importanță comunitară (ROSCI0400 Șieu-Budac).

Pe teritoriul municipiului au fost declarate două arii naturale protejate de interes local: Parcul Municipal și Parcul Dendrologic al Colegiului Național "Liviu Rebreanu" Bistrița.

Doar 22 ha din suprafața totală a ROSCI0400 Șieu-Budac se află pe teritoriul municipiului.

În prezent SCI Șieu-Budac nu are un plan de management aprobat (proiect în curs de implementare pentru elaborare plan de management).

CALITATEA FACTORILOR DE MEDIU

În perioada 2013 – 2018, au scăzut emisiile totale de particule în suspensie PM_{2,5} și PM₁₀ din sectorul energetic.

Numărul de depășiri al valorilor limită zilnice pentru indicatorul PM₁₀ la stația de monitorizare a calității aerului BN1 a scăzut în ultimii ani.

Municipiul Bistrița beneficiază de o calitate bună a aerului, considerând evoluția concentrațiilor medii anuale la principalii poluanți atmosferici monitorizați.

În perioada 2014-2020 nu au fost înregistrate poluări accidentale care să afecteze calitatea apelor din municipiul Bistrița.

Starea chimică înregistrată de râul Bistrița între anii 2014-2020 a fost una bună, iar potențialul ecologic este unul moderat.

Corpul de apă freatică ROSO09 Someșul Mare înregistrează o stare chimică bună, nefiind înregistrate depășiri ale valorilor prag la niciun indicator.

Municipiul Bistrița a adoptat un Plan de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole pentru municipiul Bistrița și localitățile componente, ce include reguli și măsuri

În perioada 2013-2018, au crescut emisiile de particule în suspensie PM_{2,5} și PM₁₀ în domeniul transportului.

Pe teritoriul municipiului Bistrița există 4 instalații ce intră sub incidența Directivei 2008/1/CE IPPC privind controlul integrat al poluării.

În municipiu există 11 agenți economici cu instalații înscrise în registrul COV solvenți, majoritatea fiind concentrați în zona industrială aflată la nord de calea ferată.

Măsurătorile de zgomot efectuate în anul 2020 au relevat 12 depășiri ale limitelor admise, principala sursă fiind traficul rutier.

Cea mai importantă sursă de degradare a calității apelor este stația de epurare a apelor urbane uzate, ce poluează cursul de apă al Bistriței inclusiv cu metale grele (Pb, Ni) – fără a avea însă un impact semnificativ.

Există în municipiu gospodării neracordate sau fără acces la rețelele de alimentare cu apă și canalizare, ce pun presiune asupra calității apelor subterane și de suprafață.

Depozitul de deșeuri industriale periculoase Halda de zgură (ce a aparținut SC ARIO SA) constituie obiectul cauzei C-301/17 cu privire la aplicarea

privind spațiile de depozitare a gunoiului de grajd sau perioade de interdicție în aplicarea îngrășămintelor.

Terenurile degradate și neproductive reprezintă doar 5 % din suprafața fondului funciar al municipiului (750 ha)

Pentru două din siturile incluse în inventarul preliminar al siturilor contaminate și potențial contaminate din județul Bistrița-Năsăud, au fost realizate măsurile de închidere sau remediere în proporție de 100 %.

În 2020, municipiul Bistrița avea o suprafață de spațiu verde de 34,87 mp/locuitor.

necorespunzătoare a Directivei 1999/31/CE privind depozitele de deșeuri.

Garda de Mediu a aplicat 29 de sancțiuni contravenționale în ultimii 5 ani pentru încălcarea prevederii Legii 211/2011 privind regimul deșeurilor.

În ultimii 5 ani, suprafața construită a municipiului a crescut cu 10 %, punând o presiune suplimentară asupra calității solurilor.

Terenul arabil al municipiului Bistrița se încadrează în clasele IV și V de calitate.

Majoritatea spațiilor verzi sunt concentrate în zona centrală și peri-centrală a municipiului, spațiile verzi publice fiind puține și de mici dimensiuni în noile cartiere rezidențiale și în localitățile componente din municipiu.

SCHIMBĂRI CLIMATICE. RISCURI NATURALE ȘI TEHNOLOGICE

Impactul prognozat al schimbărilor climatice este mai redus decât în alte părți ale țării – creșterea medie a temperaturii aerului iarna este estimată la 1,5°C în intervalul 2021 – 2050 față de intervalul 1971-1990 (în condițiile scenariului RCP 8.5). Nu sunt schimbări semnificative în regimul precipitațiilor.

Au fost reabilite termic 74 de blocuri de locuințe în perioada 2014-2020.

Municipiul Bistrița are o vulnerabilitate scăzută la cutremure de pământ, fiind situat în zona geografică din România cu cea mai mică valoare de vârf a accelerației terenurilor – doar 0,10g.

Teritoriul intravilan al municipiului prezintă un potențial mediu de producere al alunecărilor de teren, cu o probabilitate medie.

În ultimii 5 ani, temperatura medie anuală s-a situat mereu în municipiul Bistrița peste normala climatologică din ultimele 3 decenii.

Se estimează o reducere medie a grosimii stratului de zăpadă cu 70-80 % în intervalul 2070-2099 față de intervalul 1971-2000, fapt ce ar reduce drastic potențialul de practicare a sporturilor de iarnă în zona municipiului.

Majoritatea sectoarelor au înregistrat o creștere a emisiilor CO₂ în intervalul 2008-2018, cele mai mari creșteri producându-se în sectoarele clădirilor municipale și clădirilor rezidențiale.

În perioada 2014-2020 nu au fost realizate investiții pentru eficientizarea energetică a clădirilor publice din municipiu.

Pe versanții văilor probabilitatea de producere a alunecărilor de teren este mai mare, în special în zona dealului Codrișor.

Pot fi afectate de inundații 255 de gospodării, situate de-a lungul râului Bistrița și a altor 3 afluenți ai acestuia.

Este necesară reabilitarea lucrării hidrotehnice Regularizare râul Bistrița în zona municipiului Bistrița.

Pe teritoriul municipiului Bistrița există un obiectiv SEVESO cu risc minor și 2 operatori economici cu surse de risc chimic (transport și depozitare produse periculoase).

OPORTUNITĂȚI

Încadrarea în zona III de radiație solară (potențial mediu de utilizare a energiei solare).

AMENINȚĂRI

Producerea unor accidente la lucrările hidrotehnice situate în amonte de Municipiul Bistrița (ex: baraj Colibița).

Aprobarea Planului de Management pentru ROSCI0400 Șieu-Budac.

Municipiul Bistrița se află foarte aproape de o altă arie naturală protejată de importanță comunitară: ROSCI0051 Cușma.

Implementarea unor investiții pe fonduri europene care să contribuie la reducerea efectelor negative ale poluării aerului (inclusiv poluarea fonică).

Implementarea *Proiectului Regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bistrița-Năsăud, în perioada 2014 – 2020*, ce prevede extinderea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare.

Schimbările climatice pot duce la creșterea, în viitor, a potențialului de utilizare a energiei solare.

Finanțarea proiectelor de investiții ce vizează ameliorarea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale, clădirilor publice administrative sau a sistemului de iluminat public (inclusiv măsurile cuprinse în Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă al municipiului).

Implementarea măsurilor din Planul de Management al Riscului la Inundații în bazinul hidrografic Someș-Tisa.

Eventuale probleme apărute în managementul ariilor naturale protejate, cauzate inclusiv de lipsa finanțării pentru atingerea obiectivelor de conservare propuse.

Introducerea speciilor invazive poate afecta biodiversitatea din ariile naturale protejate de pe teritoriul municipiului.

Evacuarea de ape uzate în râul Bistrița în amonte față de localitățile din municipiu.

Aplicarea unor sancțiuni de către Comisia Europeană pentru nerespectarea Directivei 1999/31/CE privind depozitele de deșeuri, în cazul depozitului de deșeuri industriale periculoase halda de zgură SC ARIO SA.

În cazul unor avarii produse la barajul Colibița, există riscul inundației municipiului Bistrița.

4.2.8. CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Primăria Municipiului Bistrița dispune de o resursă umană cu roluri și responsabilități bine conturate, fără suprapuneri de sarcini administrative, cu un grad profesional foarte ridicat.	Planul anual de formare nu este elaborat anual (în 2017 și 2019 nu a fost elaborat), iar participarea personalului la cursuri de formare a scăzut semnificativ în ultimii ani, existând diferențe semnificative între planificarea și executarea acestei măsuri cheie pentru îmbunătățirea capacității administrative. Este nevoie de ajustarea politicii de formare și corelarea sa cu nevoile raportate de personalul instituției.
Mobilitatea personalului a fost una redusă în ultimii ani, ceea ce a permis consolidarea unei echipe cu un grad ridicat de competență.	Primăriei Municipiului Bistrița nu dispune de o strategie de atragere a personalului aflat la început de carieră, fapt ce ar putea deveni un risc pe termen mediu și lung odată cu accentuarea crizei forței de muncă, în special în domeniile înalt calificate.
Personalul a beneficiat de cursuri de formare, iar acestea au fost fundamentate pe nevoile relevate în rapoartele de evaluare.	Se remarcă uneori o supraestimare a veniturilor de la nivel central și veniturilor pentru susținerea investițiilor de capital (coroborat cu fondurile destinate proiectelor de investiții), fie prin subvenții de capital, fie prin absorbția de fonduri europene.
Primăria Municipiului Bistrița a raportat o creștere accelerată a veniturilor în perioada 2018-2020, de aproape 90%, de la 149.1 milioane RON la 282.7 milioane RON. Bistrița este una dintre administrațiile foarte performante în privința veniturilor totale per	

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
locuitor (locul IV la nivelul municipiilor reședință de județ) Creșterea veniturilor a fost susținută de toate fluxurile principale ale unei administrații locale (venituri generate la nivel local, transferuri de la bugetul de stat, atragerea de fonduri europene nerambursabile). Se remarcă însă performanța remarcabilă a municipalității în absorbția de fonduri europene. Ponderea acestora în structura bugetului este de 33% în anul 2020, cu peste 93.9 milioane RON dintr-un total de 282.7 milioane RON. În ceea ce privește cheltuielile destinate proiectelor cu fonduri europene nerambursabile, Bistrița are o performanță remarcabilă pe actualul cadru financiar, ocupând locul 4 la nivelul municipiilor reședință de județ, deși este o municipalitate de dimensiunii medii. Creșterea semnificativă a cheltuielilor dedicate investițiilor la nivel local, în special din fonduri europene nerambursabile, dar și din resurse proprii. Aproape 34% din bugetul de cheltuieli aferent anului 2020 a fost alocat investițiilor. Nivel foarte scăzut de îndatorare al municipalității, costuri reduse cu împrumuturile raportat la venituri. Creditele atrase de municipalitate sunt în principal pentru susținerea programului de investiții. Proceduri de lucru bine reglementate la nivelul municipalității ce operaționalizează majoritatea proceselor de rutină din interiorul administrației. O deschidere a municipalității de a susține o mai bună interacțiune între personalul primăriei și cetățeni, societate civilă și mediul de afaceri. O abordare pro activă privind transparența la nivel local. Un proces activ de comunicare publică.	Venituri generate la nivel local rămân totuși limitate, cu o scădere în anul 2020 față de anul 2019, generată însă de efectele pandemiei de COVID-19 și facilitățile și scutirile de taxe și impozite operate de municipalitate. Planul ambițios de investiții al municipalității nu poate fi susținut din resurse proprii și ar fi afectat semnificativ de orice întârziere în lansarea unor programe operaționale sau rambursarea cheltuielilor (așa cum a fost și cazul lansării cu întârziere a Programului Operațional Regional și neîndeplinirea planificării bugetare cu privire la fondurile europene nerambursabile). Capacitatea limitată de a susține planul de investiții din surse proprii în lipsa unei strategii de maximizare a veniturilor la nivel local ca urmare a implementării proiectelor din fonduri europene. Nevoia de maximizare a rentabilității investițiilor și prioritizarea acestora pentru a genera venituri locale adiționale. O planificare mai puțin exactă a costurilor cu cheltuielile decât în cazul veniturilor și utilizarea a numeroase rectificări bugetare (8 în 2017, 7 în 2018, 8 în 2019, 10 în 2020). Acestea sunt însă generate de multe ori de cauze externe municipalității și volatilității unor surse financiare externe. Utilizarea preponderentă a adreselor oficiale și documentelor în format imprimat (pe hârtie) inclusiv în comunicarea între departamente. Implicare redusă a cetățenilor în politicile publice locale și un număr redus de consultări publice și evenimente publice în perioada analizată. Lipsa rapoartelor aferente legilor 544/2001 și 52/2003 de pe pagina oficială (disponibile doar pentru anul în curs). Publicarea de date în format non-machine readable, ce nu pot fi preluate automat, tip .scan sau .pdf scanat. Nepublicarea de date publice deschise și lipsa unei strategii de publicare a acestora. Lipsa rapoartelor de activitate ale consilierilor locali de pe pagina oficială a primăriei.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Promovarea unui program de bugetare participativă începând cu anul 2022.	Lipsa unei strategii de prezentare a principalelor date publice într-un format interactiv și ușor de înțeles pentru cetățeni (bugetul, execuția bugetară, achiziții publice, servicii publice) Buget redus al programului de bugetare participativă (1.000.000 RON) și, în situația selectării a unor proiecte cu bugetul maxim admis (500.000 RON), doar 2 proiecte selectate de cetățeni pot fi implementate.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Creșterea veniturilor municipalității ca urmare a: i. alocărilor crescute aferente proiectelor europene nerambursabile din perioada 2021-2027, respectiv prin intermediul Planului Național de Redresare și Reziliență cu proiecte eligibile până în anul 2026. ii. derulării unor programe naționale de investiții în perioada 2021-2024 (Programul Național Anghel Saligny) sau creșterii subvențiilor de capital de la nivel central. iii. decizii potențiale ale guvernului de a aloca resurse adiționale la nivel local pentru combaterea efectelor pandemiei de COVID-19 (alocări în creștere din cotele defalcate de impozit pe venit sau taxa pe valoare adăugată, subvenții, preluarea unor costuri de la nivel local). Creșterea veniturilor municipalității ca urmare a eliminării restricțiilor pe termen mediu și lung ca urmare a unei situații favorabile de sănătate publică și reluarea completă a activității sectorului Horeca sau a sectorului de Turism. Creșterea încrederii agenților economici în perspectivele de creștere economică ce s-ar traduce prin derularea de noi investiții la nivel local. Creșterea investițiilor în regiune odată cu începerea lucrărilor la autostrada A8, finalizarea autostrăzii A3, începerea lucrărilor la drumul expres Baia Mare – Bistrița (depunerea proiectelor pentru studiu de fezabilitate în Noiembrie 2021), dar și începerea lucrărilor la drumul expres Cluj – Dej (licitație lansată pentru proiecte în Iunie 2021) cu potențiala bifurcație spre Bistrița.	Efectele pandemiei de COVID-19 pot genera noi presiuni economice și o nevoie accentuată de resurse financiare adiționale la nivel central pentru acoperirea cheltuielilor în creștere. Acest lucru poate determina scăderea alocărilor de resurse financiare de la nivel central, în special în privința sumelor pentru echilibrarea bugetelor locale și cotelor defalcate din impozitul pe venit. Creștere economică limitată la nivel național (sub prognozele actuale), dublată de o rată a inflației ridicată, poate genera o scădere a puterii de cumpărare. Rata modestă de vaccinare la nivel național și la nivel județean poate reprezenta o barieră semnificativă în revenirea economică. Menținerea pe termen lung a restricțiilor poate genera o și mai mare scădere a veniturilor proprii ale municipalității dinspre populație și agenți economici. Scăderea veniturilor din sectorul HoReCa sau de Turism ca efect al pandemiei COVID-19 aduce numeroase provocări pe orizontală (impact negativ substanțial asupra sectoarelor economice, venituri limitate dinspre agenții economici, nevoia de programe de suport la nivel local prin scăderea sau anularea unor taxe și servicii locale, oferirea de facilități fiscale, etc.). Modificările de priorități de finanțare de la nivelul UE, atât parte a Cadrului Financiar Multianual 2021-2027, cât și Planului Național de Redresare și Reziliență, ce necesită o abordare diferită față de perioadele anterioare și poate influența capacitatea de absorbție a fondurilor de către municipalitate.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Creșterea investițiilor în regiune odată cu începerea lucrărilor la linia de tren Cluj Napoca – Suceava ce va îmbunătăți conexiunea feroviară între Moldova și Ardeal. Linia de cale ferată face parte din rețeaua europeană TEN-T și asigură legătura între două coridoare europene. Creșterea traficului de marfă și de călători. Accesul la programe externe de formare, cursuri profesionale și pregătire continuă pentru angajații Primăriei Municipiului Bistrița, desfășurate de autoritățile publice centrale, instituții europene sau cursuri de formare ale operatorilor acreditați. Posibilitatea de a beneficia de soluții inovative pentru îmbunătățirea transparenței autorității publice locale și publicarea de date deschise. Potențiale parteneriate cu parteneri externi, fie prin extinderea cooperării și preluarea de bune practici parte a angajamentelor asumate de România prin participarea la Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă. Creșterea gradului de digitalizare a administrației publice locale prin adaptarea de soluții generate de inițiativele naționale, europene sau internaționale. Accesarea programelor de digitalizare ce vor fi disponibile ca parte a Planului Național de Redresare și Reziliență. Potențiale parteneriate cu ONG-uri și parteneri externi care dezvoltă la nivel național și european soluții destinate administrațiilor locale.	Lansarea întârziată a axelor CFM 2021-2027 pentru administrațiile locale ce poate genera întârzieri semnificative în contractarea, implementarea și rambursarea fondurilor destinate proiectelor FEN. Derularea cu întârziere a programelor de investiții în infrastructură. Întârzierea semnificativă a lansării contractelor de execuție a proiectelor de infrastructură rutieră și feroviară cu impact asupra municipiului Bistrița din cauza lipsei de surse de finanțare. Concurență foarte ridicată din partea altor municipii și zone metropolitane din regiune pentru investiții la nivel regional. Nevoia de alocare a unor resurse substanțiale din bugetul local pe termen mediu și lung pentru a limita efectele pandemiei de COVID-19, în domeniile Sănătate, Asistență Socială sau dezvoltarea de programe de suport pentru agenții economici.

4.3. DIAGNOSTIC

4.3.1. PROFIL SPAȚIAL ȘI FUNCȚIONAL

Dezvoltarea teritorială a municipiului Bistrița prezintă o serie de deficiențe și provocări, cauzate în principal de puternica dezvoltare extensivă a municipiului, care afectează, în mod simțitor calitatea locuirii și gradul de atractivitate al municipiului pentru locuitorii săi. Dezvoltarea zonelor de locuit în areale periferice conduce la apariția unor presiuni suplimentare asupra infrastructurii rutiere, a infrastructurii de utilități publice, în timp ce calitatea locuirii este puternic afectată de lipsa serviciilor de proximitate și de distanțele față de unitățile de învățământ care sunt concentrate în zona centrală sau în ansamblurile de locuințe colective. De asemenea, Existența în cadrul municipiului a mai multe localități componente, predominant rezidențiale, amplasate izolat față de Bistrița conduce la apariția unor deficiențe legate de accesibilitatea populației la serviciile de bază.

În ceea ce privește organizarea spațială a municipiului, deși acesta dispune de o zonă centrală bine dezvoltată care înglobează activități economice și socio-culturale de interes județean și municipal, se

remarcă existența unor centralități secundare slab dezvoltate, atât în localitățile componente ca și în zonele rezidențiale, care nu răspund în totalitate nevoilor locuitorilor. În acest sens sunt necesare investiții în dezvoltarea centrelor de cartier și a centralităților secundare, pentru a putea prelua din presiunile exercitate asupra infrastructurii publice din zona centrală.

Din punct de vedere al calității locuirii, se remarcă existența unui substanțial fond locativ învechit în cadrul ansamblurilor de locuințe colective, fiind necesare intervenții integrate de reabilitare și de modernizare a clădirilor, inclusiv al instalațiilor tehnice și de creștere a eficienței energetice a acestor construcții.

În același timp în cadrul ansamblurilor de locuințe colective, amplasate pericentral, spații interstițiale au dimensiuni reduse iar amenajările spațiilor publice și spațiilor verzi nu corespund în totalitate cerințelor și nevoilor comunităților locale. În acest sens sunt necesare operațiuni de regenerare urbană a ansamblurilor de locuințe colective, care să corespundă cerințelor de dezvoltare durabilă, economie circulară, mobilitate durabilă, eficiență energetică.

Municipiul Bistrița prezintă o serie de deficiențe în ceea ce privește rețeaua de spații publice și spații verzi: slaba valorificare a cursurilor de apă și spațiilor verzi adiacente acestora fiind necesare lucrări de modernizare și reamenajare a acestor spații pentru a fi incluse în circuitul urban și pentru a facilita realizarea unor linii de legătură între diverse zone ale municipiului, în cadrul cărora este favorizată deplasarea nemotorizată; existența a numeroase scuaruri cu o calitate scăzută a amenajărilor peisagistice care necesită lucrări de modernizare sau reamenajare, necesitatea amenajării de spații verzi și spații publice de socializare și recreere în cadrul zonelor rezidențiale periferice și pe teritoriul localităților componente ale municipiului Bistrița.

4.3.2. PROFIL SOCIO-DEMOGRAFIC

Municipiul Bistrița este principalul centru urban al regiunii Nord-Vest și totodată singurul oraș cu statut de municipiu din județ. Din punct de vedere demografic Bistrița se încadrează în categoria municipiilor de dimensiuni medii din punct de vedere al numărului de locuitori, deținând 28.98% din populația județului. Municipiul înregistrează o creștere continuă a populației în ultimii 8 ani, contrar tendințelor de declin demografic înregistrate în regiune și la nivel național. Deși tendințele de îmbătrânire a populației și dependență demografică sunt în creștere, la fel ca în majoritatea municipiilor țării, municipiul Bistrița beneficiază de creșterea populației pe segmentul de tineri și de o rată de înlocuire a forței de muncă în creștere, ceea ce, pe termen mediu și lung poate contribui la dezvoltarea economică și socială a teritoriului mai ales dacă avantajul demografic existent va fi păstrat și consolidat prin măsuri specifice de sprijin.

4.3.3. PROFIL ECONOMIC

Economia municipiului Bistrița are un caracter industrial dominant, bazat pe investiții străine și pe activități puternic tehnologizate în domenii tradiționale (cablaje) dar și emergente (producția de baterii). Totuși, nivelul investițiilor străine este în declin, în lipsa unor avantaje competitive distincte, identificate și promovate. Deși există extensii universitare a două universități de renume din regiune, nivelul de colaborare în ceea ce privește pregătirea forței de muncă și orientarea în carieră sunt mai degrabă limitate, existând nevoia de întărire a dialogului dintre companiile mari și mediul universitar.

Existența unor resurse locale în domeniul culturii, turismului, patrimoniului, pomiculturii, dar și a serviciilor conexe, pot reprezenta atuuri de dezvoltare, în special în plan antreprenorial și în ceea ce privește dezvoltarea IMM-urilor. Deși piața de desfacere locală este limitată, activitățile de internaționalizare pot contribui la dezvoltarea IMM-urilor locale dincolo de granițele regionale. Lipsa infrastructurii de sprijin a afacerilor, de la cele mai simple elemente (spații de co-working) până la spații de prototipare și testare, reprezintă o provocare la nivel local pentru retenția tinerilor, însă dezvoltarea infrastructurii fără servicii specializate nu determină schimbări majore la nivel local. Astfel, apropierea față de Cluj-Napoca, principalul

centru antreprenorial regional, poate constitui o oportunitate pentru transferul de cunoștințe în vederea sprijinii antreprenoriatului local. Consolidarea parteneriatelor și a dialogului între actorii relevanți în vederea cooperării în domeniul educației și forței de muncă reprezintă o altă provocare și o necesitate la nivel local.

4.3.4. DOTĂRI ȘI SERVICII PUBLICE

ÎNVĂȚĂMÂNT | Infrastructura de învățământ din municipiul Bistrița se află într-un amplu proces de reabilitare, început încă din 2015, grație preocupării administrației publice locale pentru creșterea serviciilor educaționale. Atractivitatea instituțiilor de învățământ municipale este de așteptat să crească astfel în anii următori, mai ales considerând și faptul că principalele instituții de învățământ liceal sunt concentrate în cadrul UAT Bistrița și reprezintă principalul pol de formare la nivel județean, existând inclusiv posibilitatea continuării studiilor după promovarea bacalaureatului prin intermediul celor 2 extensii universitare. În prezent se mai distinge însă necesitatea creșterii calității infrastructurii de educație pentru toate nivelurile de studii și chiar creșterea numărului de locuri disponibile pentru asigurarea educației timpurii.

Nivelul general de cunoștințe al absolvenților de liceu nu se situează însă la un nivel avansat, iar în plus, în rândul acestora se observă des lipsa unei decizii asupra opțiunilor de viitor, fapt ce demonstrează necesitatea derulării unui amplu program de orientare în carieră în vederea stabilirii opțiunilor potrivite pentru dezvoltarea personală a tinerilor. Astfel, pe lângă necesarul de reabilitări și modernizări ale instituțiilor de învățământ (reabilitarea clădirilor și dotarea laboratoarelor și sălilor de clasă), creșterea calității actului didactic prin perfecționarea profesorilor va fi o componentă esențială în vederea asigurării unor servicii de calitate pentru tinerii din Bistrița și zona periurbană. Mai mult, modernizarea serviciilor de învățământ tehnic și profesional în ansamblu (infrastructură, dotări, capital uman și completarea curriculum-ului) este, pe lângă o necesitate la nivel municipal, și o opțiune strategică a autorităților locale în vederea asigurării pe termen lung a resursei umane apte și competente pentru mediul economic local.

SĂNĂTATE | Municipiul Bistrița este al 4-lea județ din perspectiva celor mai mici rate ale mortalității brute (10,0‰), după județele Vâlcea, Ilfov, Iași și Sibiu, ceea ce indică o eficiență ridicată a sistemului medical. De asemenea, rata mortalității infantile este cea mai mică, la nivel de municipiu, comparativ cu nivelurile județean, regional și național.

Incidența crescută a bolilor aparatului circulator, precum și a bolilor aparatului respirator și a afecțiunilor tumorale, reprezintă principalul motiv pentru care ar trebui pus accentul pe îmbunătățirea stării de sănătate a populației. Implicarea autorităților prin campanii de informare și promovare a unui stil de viață sănătos, precum și acțiunile de asistență medicală comunitară trebuie continuate, pentru îmbunătățirea stării de sănătate a populației.

Există unele provocări determinate de creșterea demografică și de dezvoltarea lentă a sistemului sanitar. Deși numărul de medici de familie din sistemul public și privat a înregistrat creșteri, această evoluție nu este corelată cu creșterea populației.

ASISTENȚĂ SOCIALĂ | Infrastructura de servicii sociale de la nivelul municipiului Bistrița permite furnizarea de servicii sociale diverse, adaptate nevoilor beneficiarilor. Sistemul de servicii sociale deservit de către instituțiile publice Direcția de Asistență Socială Bistrița (DAS) și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița – Năsăud (DGASPC) dispune de o gamă largă și diversă de dotări, ceea ce permite furnizarea de servicii sociale adaptate pentru o gamă variată de beneficiari.

Există unele provocări pe segmentul de beneficiari copii cu dizabilități și adulți cu dizabilități, pe fondul creșterii numărului de beneficiari, provocări ce pot fi depășite, în special, prin încheierea de noi

parteneriate cu furnizorii privați de servicii sociale care să preia o parte din efortul de furnizare a serviciilor sociale.

CULTURĂ, TURISM ȘI PETRECEREA TIMPULUI LIBER | În ceea ce privește domeniul culturii și al timpului liber, municipiul Bistrița dispune de o ofertă relativ variată de dotări și servicii care însă necesită ample acțiuni de modernizare și reabilitare, cu potențial ridicat de dezvoltare a unor activități de petrecere a timpului liber în natură și care pot beneficia de mai multă vizibilitate atât pentru locuitori, cât și pentru turiști.

Din punct de vedere al ofertei culturale, aceasta se confruntă în unele cazuri cu o insuficiență, o stare precară sau o dotare redusă cu un acces dificil sau chiar lipsa acestuia la infrastructura culturală (în cartierele Leoni, Valea Ghinzii, Dedeman, Vișoara, Simion Mândrescu, Slătinița, Sigmir, Subcetate, Vișoara, Ghinda și Independenței Sud). În plus, oferta culturală, de agrement și de petrecerea timpului liber a municipiului nu este încă suficient de atractivă pentru comunitatea locală, acest lucru fiind pe fondul unei lipse a dotărilor și a evenimentelor special dedicate locuitorilor municipiului.

Cu toate acestea, municipiul Bistrița își poate baza viitoarele dezvoltări pe numeroasele atuuri existente din punct de vedere al ofertei culturale, de la diversitatea acesteia, la elementele valoroase de patrimoniu cultural material (orașul fiind identificat în istorie ca un important centru meșteșugăresc din Transilvania și actual un veritabil oraș-muzeu, oferind vizitatorilor șansa de a realiza o întoarcere în timp pe străduțele și pasajele renovate, în atmosfera medievală de acum câteva sute de ani), precum și de patrimoniu imaterial (constituit din tradițiile și obiceiurile locale, moștenirea culturală și caracterul multiethnic al orașului).

Cadrul natural aferent municipiului Bistrița este favorabil pentru desfășurarea a numeroase activități de agrement în aer liber, fiind necesare demersuri de dezvoltare a activităților recreative care să valorifice aceste resurse. Pe lângă toate acestea, pădurile urbane, parcurile, scuarurile verzi, piețele, locurile de joacă și terenurile de sport fac parte din oferta cea mai la îndemână pentru loisir, acestea necesitând în continuare numeroase lucrări de reabilitare, modernizare, reamenajare care să valorifice specificul local și să formeze o rețea de spații cu rol important în viața urbană a comunității locale.

În ceea ce privește atractivitatea turistică a municipiului Bistrița, acesta dispune de un capital bogat de resurse, cu numeroase atracții inedite, atât naturale, cât și cele antropice, care pot satisface nevoile de călătorie ale unor turiști cu interese variate. Ca și în majoritatea orașelor istorice din România, în orașul Bistrița viața s-a concentrat în jurul cetății sau a fortificației centrale din care astăzi s-a păstrat, din păcate, monumentele istorice emblematice precum Turnul Dogarilor sau Ansamblul Sugălete. Alături de centrul istoric și elementele de patrimoniu cultural, împrejurimile rurale ale Bistriței fascinează turistul modern prin frumusețea lor, iar satele din jur prin obiceiurile și etnografia locului.

Cu toate acestea, municipiul Bistrița nu este perceput ca o destinație turistică de top (în sensul actual al conceptului de destinație turistică) în străinătate sau în țară, iar vizibilitatea orașului este una destul de scăzută. Valorificarea culturală a statutului istoric de poartă a Transilvaniei, precum și valorificarea poziției municipiului printre cele 7 burguri medievale ale Transilvaniei sau valorificarea culturală și turistică a patrimoniului aferent culturii săsești fiind necesare pentru crearea unei imagini și a unei identități cultural-turistice a municipiului.

PATRIMONIUL | Municipiul Bistrița dispune de un substanțial patrimoniu construit valoros din punct de vedere urbanistic, arhitectural, istoric și cultural, mărturie a culturii săsești din perioada medievală și perioada premodernă, amplasând Bistrița în rândul celor 7 burguri transilvănene alături de Sibiu, Cluj, Brașov, Mediaș, Sighișoara și Sebeș. Administrația publică a derulat sau are în derulare o serie de proiecte care vizează restaurarea unor monumente istorice reprezentative pentru municipiu (Biserica Evanghelică, Ansamblul Sugălete, Primăria Veche, Cetatea medievală) și reabilitarea spațiilor publice (pasajele pietonale, Piața Mică etc).

Cu toate acestea, în zona centrală, istorică, patrimoniul construit se confruntă cu probleme referitoare la starea de conservare a construcțiilor și calitatea intervențiilor asupra fondului construit cu valoare culturală, care nu se încadrează în specificul urbanistic și arhitectural al zonei fapt ce alterează imaginea urbană a centrului istoric. Administrația publică locală nu dispune de o bază de date care să ofere informații complete despre starea de conservare a monumentelor istorice din municipiul Bistrița. În același timp, în centrul istoric, există numeroase clădiri cu proprietari multipli ceea ce face dificilă derularea unor proiecte integrate de reabilitare sau restaurare a acestor imobile.

Alături de patrimoniul imobil, patrimoniul imaterial a contribuit, în mod semnificativ la promovarea culturii săsești, a meseriilor tradiționale și a poveștilor, a legendelor și obiceiurilor care individualizează zona în context național transilvănean. Una dintre trăsăturile definitorii ale comunității din Bistrița este caracterul multiethnic și multiconfesional. Alături de populația română majoritară, în oraș locuiesc comunități minoritare care au avut un aport extrem de important în evoluția istorică a orașului și a căror prezență se simte atât în aspectele concrete precum: arhitectura, tradițiile, gastronomia, evenimentele culturale, artele vechi și spiritul medieval.

4.3.5. MOBILITATE URBANĂ

Municipiul Bistrița dispune de o bună conectivitate în județ fiind deservit de drumuri naționale și județene de o calitate bună și beneficiind de legături cu transportul public județean către majoritatea localităților. În schimb municipiul nu este conectat direct la rețeaua coridoarelor europene și are conexiuni rutiere precare cu municipiile din regiune, precum Zalău sau Cluj-Napoca.

Trama stradală este caracterizată de o orientare puternică pe direcția sud-vest – nord-est dar nu beneficiază de conexiuni eficiente pe direcția est – vest, unde calea ferată reprezintă o barieră fizică peste care există numai 4 treceri. Rețeaua stradală locală se află în stare bună în mare parte, dar calitatea infrastructurii rutiere nu este mereu una optimă, cu 38,1% din km de străzi din municipiu fiind nemodernizați.

La nivelul municipiului încă nu funcționează un sistem centralizat de management al traficului, dirijarea circulației realizându-se preponderent prin sensuri giratorii, semaforizarea fiind folosită pentru creșterea siguranței pietonilor în timpul traversării. Este în curs de implementare un proiect integrat de management al traficului, care va permite inclusiv prioritizarea transportului public pe coridoare dedicate.

Municipiul Bistrița și satele aparținătoare sunt deservite de un sistem de transport public local cu o acoperire bună a teritoriului, marea majoritate a populației municipiului aflându-se la mai puțin de 15 minute de mers pe jos de o stație de autobuz, dar există zone de locuințe sau concentrări de locuri de muncă nedeservite complet de serviciile de transport public. Frecvența serviciului de transport public local este una bună în lungul axului central (sub 7 minute), existând totuși dificultăți de deservire eficientă a satelor aparținătoare sau a zonelor de expansiune deoarece frecvența către acestea scade sub 20 de minute, chiar și sub 30 de minute. Nivelul de digitizare al serviciului este unul ridicat, operatorul având implementat un sistem integrat de e-ticketing și monitorizare a flotei, precum și o aplicație pentru planificare deplasării și achiziția titlurilor de călătorie.

La nivelul municipiului funcționează un sistem de management al parcarilor, cu opțiuni variate de plată și o aplicație online pentru parcarile rezidențiale. Cu toate acestea, o parte din costurile de parcare în zona centrală sunt prea scăzute pentru a descuraja utilizarea automobilului personal și a crește rata de exploatare a spațiilor de parcare. De asemenea, parcarile rezidențiale acoperă suprafețe semnificative de spațiu public la nivelul cartierelor de locuințe.

Municipiul dispune de o infrastructură pietonală bine dezvoltată la nivelul zonei centrale, conturată în jurul străzilor și pasajelor pietonale existente, iar în ultimii ani a fost crescut nivelul de accesibilizare a teritoriului

prin amenajarea unor treceri de pietoni supraînălțate. Cu toate acestea conexiunile pietonale între zona centrală și zonele perimetrice ei (unități învățământ, parc) nu sunt optimizate, fiind indirecte și ineficiente. În afara zonei centrale, calitatea infrastructurii pietonale este pe alocuri precară, fiind evidențiate străzi la nivelul mai multor cartiere cu trotuare degradate, subdimensionate sau chiar inexistente.

Infrastructura dedicată deplasărilor cu bicicleta este încă redusă la nivelul municipiului, iar lipsa ei a generat în ultimii ani o creștere accidentelor în care sunt implicați bicicliștii. În prezent rețeaua este într-un proces important de extindere, urmând să fie adăugați 26 de km de piste pentru biciclete și dezvoltat un sistem de bike-sharing. Deși rețeaua se extinde, aceasta nu deservește complet întreg municipiului (ex. zonele Șesul de Jos, Subcetate, Unirea).

În municipiu există multiple proiecte planificate pentru dezvoltarea infrastructurii nemotorizate, în special prin intermediul coridoarelor de mobilitate, tipuri de intervenții pentru care există linii de finanțare dedicate pentru perioada de programare următoare prin Programul Operațional Regional și Planul Național de Redresare și Reziliență. Râul Bistrița are potențialul de a fi un coridor de agrement și mobilitate, precum și de asigurare a conexiunii cu zona periurbană din sud.

4.3.6. MEDIU ȘI UTILITĂȚI PUBLICE

Municipiul Bistrița beneficiază de **un cadru natural valoros**, determinat de amplasarea pe valea Bistriței și a afluenților acesteia, precum și de ponderea mare a suprafețelor ocupate de păduri (circa 25 %). Cu toate acestea, potențialul oferit de rețeaua hidrografică nu este suficient valorificat, în special în cazul lacului de agrement.

Calitatea factorilor de mediu în municipiul Bistrița este una bună, fapt relevat atât de concentrațiile medii anuale ale principalilor poluanți atmosferici monitorizați, cât și de starea chimică și ecologică a corpurilor de apă freatică și de suprafață. Pentru 2 din siturile contaminate din județ au fost realizate măsurile de închidere sau remediere în proporție de 100 %, cea mai mare problemă fiind reprezentată, în prezent, de depozitul de deșeuri industriale periculoase halda de zgură SC ARIO SA. Suprafața de spațiu verde în municipiul Bistrița era în 2020 de aproape 35 mp/locuitor, însă majoritatea acestor spații sunt concentrate în zona centrală a municipiului, localitățile componente și noile cartiere rezidențiale fiind sărace în spații verzi publice.

Există un risc moderat în ceea ce privește **impactul prognozat al schimbărilor climatice** în zona Municipiului Bistrița, fiind estimate până în 2050 creșteri ale temperaturii medii a aerului cu 1,3°C și creșteri ale cantității anuale de precipitații cu 5-10 %. Printre riscurile asociate schimbărilor climatice se numără alunecările de teren, în special pe versanții văilor, precum și inundațiile pe râul Bistrița și pe afluenții Valea Căstăilor, Valea Slătinița și Valea Ghinda. Acest risc la inundații este redus în prezent datorită amenajării hidrotehnice a cursului Bistriței. Pentru a contribui la combaterea schimbărilor climatice, municipiul a făcut progrese importante în eficientizarea energetică a clădirilor rezidențiale, însă sunt necesare demersuri similare și în ceea ce privește clădirile publice.

Infrastructura energetică a municipiului Bistrița necesită îmbunătățiri pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. În municipiu nu există un sistem centralizat de alimentare cu energie termică, gazele naturale reprezentând principala sursă de încălzire a locuitorilor, mai puțin în zonele nedeservite de rețeaua de distribuție precum zonele Drumul Cetății Simion Mândrescu, valea Budacului, sud-vestul localității Vișoara și localitățile Slătinița și Sărata. Circa 49 % din rețeaua de iluminat public a municipiului necesită reabilitare, inclusiv înlocuirea corpurilor de iluminat cu eficiență energetică redusă.

Majoritatea locuințelor din municipiu au acces la rețele de alimentare cu apă și canalizare. Pe lângă zonele nedeservite de aceste rețele (zonele Drumul Cetății – Simion Mândrescu, valea Budacului, noile zone rezidențiale din Unirea, localitate Slătinița, dar și localitatea Sărata și sud-vestul localității Vișoara - canalizare), se remarcă faptul că doar 82 % din persoanele fizice cu contracte de alimentare cu apă au

încheiat și contracte pentru racordarea la rețeaua de canalizare. Circa 25 km din rețeaua de alimentare cu apă necesită lucrări de reabilitare (79 de străzi și tronsoane de străzi).

Municipiul Bistrița beneficiază de existența unui sistem de colectare separată a deșeurilor, pe 4 fracții, însă în 2020 doar circa 6 % din deșeurile colectate au fost deșeuri reciclabile, ca urmare a implementării incomplete a colectării din poartă în poartă a deșeurilor reciclabile în zonele de case, a numărului insuficient al containerelor din platformele de colectare selectivă și a capacității reduse a stației de sortare. Nămolurile de la stația de epurare a apelor uzate sunt depozitate, nefiind în prezent deloc valorificate.

4.3.7. CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

Municipiul Bistrița este o administrație locală performantă, cu un model de dezvoltare bazat pe absorbția fondurilor europene nerambursabile și care susține politica ambițioasă de investiții de la nivel local. Buna guvernare și capacitatea administrativă sporită au proiectat Bistrița în topul municipiilor reședință de județ în privința (i) veniturilor totale per locuitor și (ii) veniturilor aferente fondurilor europene. Performanța municipality a fost una ridicată în timpul CFM 2007-2013 și continuă și pe actualul cadru financiar, cu unele dintre cele mai ridicate rate de absorbție la nivel național, deși Bistrița este o municipalitate de dimensiunii medii.

Sustenabilitatea financiară a municipality este una ridicată, fără riscuri fiscale pe termen scurt și mediu și cu o rată de îndatorare redusă. Bistrița trebuie însă să-și prioritizeze dezvoltarea și diversificarea surselor de finanțare generate la nivel local pentru a își limita dependența de transferurile de la bugetul central sau sursele extra bugetare. Prioritizarea acelor proiecte care îmbunătățesc guvernanta urbană și calitatea vieții trebuie cuplată și cu o strategie de maximizare a veniturilor locale și a proiectelor care pot genera venituri adiționale la nivel local.

Municipiul Bistrița este însă situat într-o regiune cu o competiție semnificativă, cu o concurență ridicată din partea altor municipii și zone metropolitane ce atrag numeroase investiții și care dispun de facilități importante, inclusiv unele dintre cele mai importante centre universitare și acces îmbunătățit la o infrastructură feroviară, rutieră și aeroport. Tocmai de aceea, Bistrița trebuie să-și evidențieze acele atuuri care o diferențiază de alte municipalități, să prioritizeze proiecte de investiții în raport cu noile direcții strategice de la nivel european (tranziția verde, digitalizare, orașe inteligente) și să adreseze rapid provocările cu care se va confrunta pe termen scurt și mediu (transformări digitale, provocări demografice, îmbunătățirea capacității administrației locale de a atrage forță de muncă calificată pentru a susține noi investiții, etc).

Buna guvernare nu este însă posibilă fără includerea cetățenilor în centrul proceselor de decizie de la nivel local. Municipiul Bistrița are nevoie de creșterea interacțiunii între administrația locală și cetățenii și stabilirea de noi mecanisme de cooperare. Hub-uri civice, noi parteneriate cu ONG-uri și societatea civilă, extinderea formatelor de bugetare participative sau organizarea de concursuri publice sau hackathons pentru a adresa unele dintre provocările de la nivel local trebuie implementate și extinse. Concomitent, municipalitatea trebuie să dedice programe extinse de formare pentru personalul instituției și să implementeze o strategie de atragere a celor aflați la început de carieră și care își doresc o carieră în administrația locală.

5. VIZIUNEA DE DEZVOLTARE PENTRU PERIOADA 2022-2030

5.1. ABORDAREA STRATEGICĂ

Analiza situației existente, sintetizată prin diagnostic și analiza SWOT, indică opțiunile privind abordarea strategică pentru actualizarea Strategiei de dezvoltare locală a municipiului Bistrița. Astfel, în funcție de abordarea cu prioritate a punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor, sau a mixului dintre acestea, pot fi identificate 4 opțiuni strategice principale:

1. **Abordarea conservatoare** vizează rezolvarea unor probleme de bază (de ex. modernizarea și extinderea infrastructurii de transport și utilități) și rezolvarea unor probleme imediate; este potrivită în cazul teritoriilor mai puțin dezvoltate, care au încă de rezolvat o varietate de probleme de bază;
2. **Abordarea defensivă** vizează în principal combaterea amenințărilor din mediul extern;
3. **Abordarea agresivă** vizează valorificarea unor competențe distinctive, concentrându-se preponderent pe punctele tari ale teritoriului. Se raportează mai puțin la mediul extern, ceea ce poate însemna că nu valorifică întotdeauna oportunitățile sau nu combate proactiv amenințăările;
4. **Abordarea competitivă** vizează valorificarea la maxim a competențelor distinctive și oportunităților, vizând poziționarea teritoriului în raport cu competiția; este o abordare adecvată pentru teritoriile care au atins un nivel de dezvoltare satisfăcător și urmăresc să se afirme în competiția regională/ națională/ internațională.

Cele patru opțiuni strategice pot fi exemplificate în cazul municipiului Bistrița, după cum urmează:

Figura 217 Matricea „Space” care stă la baza strategiei

*există deja (nivel mediu)

În ultimii 10 ani municipiul Bistrița a investit treptat în rezolvarea problemelor de bază, modernizare drumuri, rețele tehnico-edilitare, iluminat public, digitalizare servicii publice (nivel incipient), reabilitare termică etc. Deși aceste activități fac parte din „Scenariul Conservator”, ele trebuie să continue, întrucât există în continuare nevoia de reabilitare termică, iar zonele de expansiune sunt departe de a asigura o calitate a locuirii ridicată. Tot în ultimii ani, municipiul Bistrița a început să dezvolte și proiecte mai curajoase, pentru a pune în valoare o parte din punctele tari („Scenariul Agresiv”): modernizarea și pietonalizarea centrului istoric, modernizare flotă de transport public, revitalizarea parcului central și a Schullerwald sau lansarea unei rețele de piste pentru biciclete și a unui serviciu de bike-sharing (în implementare). Cu toate acestea, nu sunt încă valorificate suficient competențele distinctive, acele elemente de unicatitate ale municipiului.

Prin proiectul de amenajare a pasajelor, municipiul Bistrița a făcut practic primii pași către „Scenariul Competitiv”, mizând pe un element de unicatitate. Proiectul nu poate funcționa însă distinct și are nevoie de proiecte complementare care să asigure o conectare cât mai eficientă a principalelor obiective de interes din zona centrală, respectiv de o rețea coerentă de spații publice. Luând în considerare rețeaua hidrografică, municipiul poate dispune de cel puțin două coridoare verzi-albastre amenajate după cele mai noi standarde, un model în ceea ce privește dezvoltarea ecologică. Valorificare parcurșului Bistriței și a Târpiului va putea conecta prin coridoare verzi principalele zone de atracție aflate în curs de dezvoltare sau revitalizare (Schullerwald, centrul istoric și Parcul Cental, zona MHC, Ștrandul / Pădurea Codrișor și zona de agrement Wonderland). Din perspectivă economică, municipiul poate miza pe noile tehnologii construind pe prezența unor actori economici activi în sfera electromobilității. Combând acest aspect cu diversele inițiative din sfera dezvoltării ecologice „Green Leaf” și economiei circulare, municipiul poate deveni un „hub regional” care să îmbine electromobilitatea cu economia circulară (ex. recuperarea și eficientizarea bateriilor), ecologia și tradiția locală, toate acestea contribuind la consolidarea brandului de „Poarta Transilvaniei”. Abordarea integrată este aplicabilă și în cazul proiectelor de regenerare urbană în cartierele de locuințe colective. Astfel, mizând pe un proces de planificare participativă, municipiul Bistrița poate tinde spre „Cartiere 100%”, care să includă toate dotările necesare, să aibă un impact climatic minimal dar și spații publice de o calitate foarte ridicată care să faciliteze o viață comunitară cât mai activă. „Scenariul Competitiv”, de a miza pe elementele distincte, este singura opțiune prin care se poate asigura dezideratul de a atinge 100.000 locuitori (populație după domiciliu) luând în considerare că există în continuare o tendință de migrațiune a populației către marile centre universitare sau către alte state. Competitivitatea municipiului la nivel supra-regional poate atrage populație din rural, alte orașe mai mici sau din zone poate mai puțin dezvoltate, dar poate asigura și reîntoarcerea unei părți dintre bistrițenii plecați din oraș (de ex. studenții plecați la studii în alte orașe). Astfel, se poate contracara și una dintre principalele provocări specifice „Scenariului Defensiv” – exodul forței de muncă.

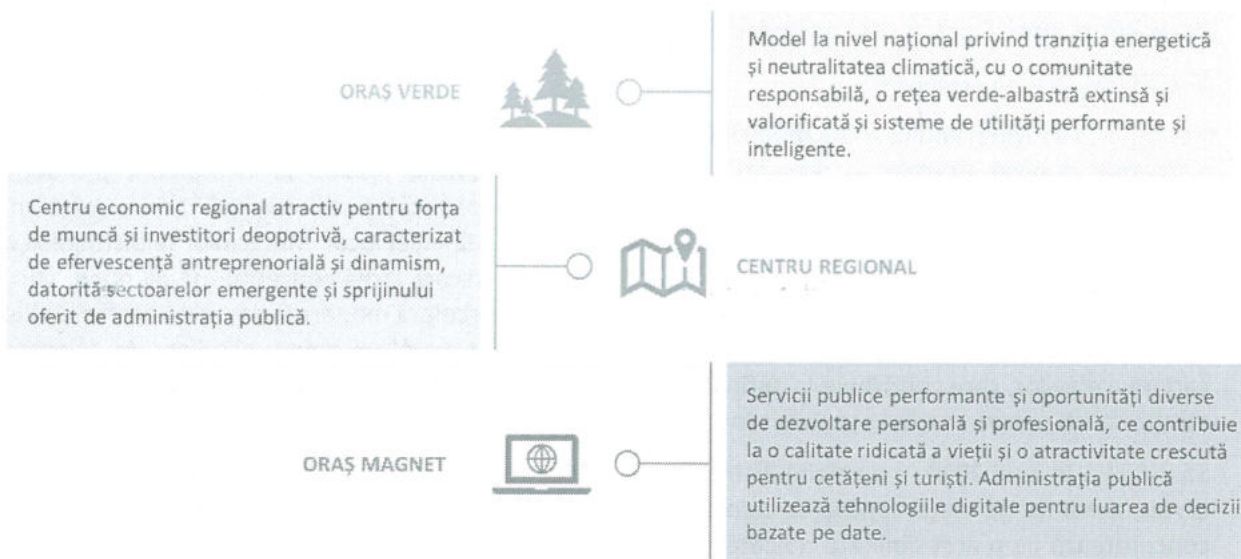
Viziunea, obiectivele și proiectele prezentate în continuare sunt conturate pornind de la competențele distinctive prezentate, într-o abordare mixtă agresiv-competitivă, ce vizează creșterea competitivității și afirmarea Bistriței ca un pol de interes în regiunea Nord-Vest.

5.2. VIZIUNEA DE DEZVOLTARE

Poartă a Transilvaniei, Bistrița reprezintă în anul 2030 unul dintre cele mai atractive burguri transilvănene din România, atât pentru locuitori, cât și pentru vizitatori, și se remarcă la nivel național și european ca un model privind dezvoltarea urbană sustenabilă și tranziția energetică.

Viziunea de dezvoltare a Strategiei este construită în jurul a trei piloni principali, transversali abordării strategice:

Astfel, în anul 2030, municipiul Bistrița este:

- ⇒ un centru economic regional atractiv pentru forța de muncă din regiunea Nord-Vest și investitori deopotrivă, caracterizat de efervescență antreprenorială și dinamism, datorită sectoarelor emergente (micromobilitate, economia circulară și verde) și sprijinului oferit de administrația publică;
- ⇒ un model la nivel național pe de-o parte privind tranziția către un sistem energetic cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră, ce deservește întregul UAT, și pe de altă parte pentru comunitatea concentrată pe combaterea cauzelor schimbărilor climatice (a se vedea și angajamentele în acest sens în Cap. 3.7);
- ⇒ un oraș cu o populație sănătoasă, informată și activă din punct de vedere civic;
- ⇒ model pentru mobilitatea urbană durabilă și inclusivitatea sistemului și serviciilor de transport (conceptul 888 – de la 8 la 88 de ani);
- ⇒ unul dintre cele mai atractive burguri transilvănene din România, recunoscut pentru diversitatea și notorietatea evenimentelor culturale, dar și pentru viața socială activă. Poartă a Transilvaniei, Bistrița reprezintă în anul 2030 una dintre destinațiile turistice de valoare, preferate de turiștii din întreaga țară și nu numai.

PROFIL SOCIO-DEMOGRAFIC | Municipiul Bistrița - un oraș vibrant și atractiv pentru tineri, ce valorifică diversitatea socială în vederea dezvoltării creativității și capacității pentru inovare a cetățenilor, precum și pentru ameliorarea aspectelor asociate îmbătrânirii demografice. Nivelul de atractivitate al orașului este

ridicat, iar tinerii sunt încurajați să rămână în zonă, crescând numărul de locuitori. Atât tinerii, cât și vârstnicii sunt atrași de calitatea ridicată a locuirii din municipiul Bistrița, susținută de un cadru natural favorabil, servicii publice performante și adaptate nevoilor lor, spații publice atractive și locuire accesibilă.

PROFIL ECONOMIC | Municipiul Bistrița - Centru economic regional atractiv pentru forța de muncă și investitori deopotrivă, caracterizat de efervescență antreprenorială și dinamism, datorită sectoarelor emergente și sprijinului oferit de administrația publică performantă. În anul 2030, municipiul Bistrița își valorifică poziția de lider regional în tehnologii emergente, ce sprijină tranziția climatică, sprijinită de companiile mari. Economia locală este dinamică, susținută de antreprenoriatul cultural și creativ, iar nivelul ridicat de competență al forței de muncă favorizează inovarea și dezvoltarea bazată pe cunoaștere. Dinamismul local este stimulat de un țesut social divers și de un capital uman bine educat și implicat în dezvoltarea locală, atractiv din perspectiva oportunităților de carieră și dezvoltare a competențelor.

SERVICII ȘI DOTĂRI PUBLICE

Educație | La nivelul anului 2030, municipiul Bistrița se distinge ca un pol important de educare și formare a tinerilor la nivel județean și regional, oferind pe lângă serviciile clasice de învățământ și o suită de oportunități de specializare, atât la nivelul studiilor superioare, cât și al învățământului profesional și tehnic, în vederea facilitării inserției pe piața forței de muncă la nivel local. Municipiul se distinge la nivel regional prin serviciile de educație performante, aplicând pe scară largă conceptul de blended-learning, grație posibilităților oferite de mediul digital și infrastructura școlară modernă, dar și de profesionalismul cadrelor didactice. În plus, la nivel municipal este desfășurat anual un amplu program de orientare în carieră a elevilor, care contribuie la definirea opțiunilor de specializare a tinerilor și asigurarea unei oferte de specialiști pentru mediul economic local.

Sănătate | În anul 2030, municipiul Bistrița este un oraș cu o populație sănătoasă și informată, în cadrul căruia speranța de viață depășește valorile înregistrate la nivelul anului 2020. Sistemul de sănătate se concentrează pe o accesibilitate ridicată la serviciile medicale și pe măsuri orientate către îmbătrânirea activă. Promovarea unei vieți sănătoase începe încă din perioada de educație timpurie, astfel că Bistrița se dezvoltă ca un centru de sănătate care încurajează cetățenii să adopte un stil de viață sănătos, bazat pe prevenție. Municipiul Bistrița asigură accesul tuturor locuitorilor la facilități sanitare calitative, servicii medicale la domiciliu pentru persoanele vulnerabile și educație în privința sănătății.

În ultimii ani, prin dezvoltarea infrastructurii de sănătate și prin atragerea de personal performant, municipiul a contribuit la plasarea județului Bistrița - Năsăud în vârful clasamentului județelor cu cele mai bune servicii medicale din Regiunea Nord-Vest.

Asistență socială | Municipiul Bistrița dispune de un sistem de servicii sociale complex sprijinit de existența unei infrastructura moderne, de calitatea resurselor umane și de parteneriate între instituțiile statului și furnizori privați de servicii sociale. Serviciile furnizate sunt adaptate la nevoile persoanelor vulnerabile și la realitatea socială din teren.

Sistemul de servicii sociale este orientat către sustenabilitate, prin sprijinirea beneficiarilor nu doar în vederea asigurării de resurse pentru ameliorarea unor probleme sociale dar mai ales prin implicarea acestora în găsirea de soluții și accesarea de oportunități pentru ieșirea din starea de vulnerabilitate.

De asemenea, a scăzut numărul persoanelor care trăiesc supuse riscului de marginalizare socială și economică, în timp ce accesul la servicii sociale și, în general, la servicii publice este asigurat în mod echitabil pentru toți locuitorii municipiului.

În exercițiul financiar curent se va urmări atât creșterea capacității și eficientizarea sistemului de servicii sociale transformând municipiul Bistrița într-un oraș incluziv în care toate categoriile de persoane beneficiază de șanse și oportunități egale pentru viață.

Cadru urban | Municipiul Bistrița beneficiază de un cadru urban atractiv, definit printr-o varietate largă de activități de interes public și de dotări socio-culturale dezvoltate în conexiune cu rețeaua de spații

publice și verzi. Municipiul, atât în zona centrală cât și în cartierele de locuințe, beneficiază de o imagine urbană unitară, în care silueta urbană și specificul arhitectural local sunt protejate și valorificate.

Spațiile publice și spațiile verzi din zona centrală, din cartierele de locuințe și din localitățile componente găzduiesc multiple manifestări și activități de socializare și de petrecere a timpului liber destinate tuturor categoriilor de vârstă, asigurând suportul pentru o viață urbană activă.

Cartierele de locuințe regenerate oferă un standard ridicat de calitate a vieții, cu un fond locativ modernizat în conformitate cu cerințele actuale de eficiență energetică și cu tendințele moderne de estetică arhitecturală și cu spații publice și spații verzi coerent ierarhizate și amenajate care găzduiesc activități dedicate comunităților locale. Municipiul Bistrița beneficiază de un sistem de centralități secundare organizate în jurul centrelor de cartier sau comunitare, care contribuie la coeziunea comunităților locale și asigură infrastructura socio-culturală de bază a acestor areale.

CULTURĂ, TURISM, PETRECEREA TIMPULUI LIBER ȘI PATRIMONIU | În anul 2030, municipiul Bistrița este unul dintre cele mai atractive burguri transilvănene din România, fiind recunoscut pentru diversitatea și notorietatea evenimentelor culturale, dar și pentru viața socială activă. Poartă a Transilvaniei, Bistrița reprezintă în anul 2030 una dintre destinațiile turistice de valoare, preferate de turiștii din întreaga țară și nu numai. Peisajul atractiv și locurile unice din acest loc promovează o ofertă culturală complexă, cu activități culturale, turistice și de petrecere a timpului liber noi, pe tot parcursul anului, inclusiv în locații unice (de exemplu Turnul Dogarilor – spațiu pentru evenimente și teatru de vară), ce contribuie la dezvoltarea unor experiențe memorabile ale turiștilor și ale locuitorilor bistrițeni.

Zona centrală, caracterizată de specificul medieval, dispune de o rețea amplă de obiective culturale și turistice de interes pentru turiștii veniți, în cadrul cărora se regăsește o ofertă diversă de activități pentru petrecerea timpului liber – Pădurile Codrișor și Schullerward sau Complexul Wonderland alături de pârtia de schi Cocos, fiind unele dintre cele mai căutate zone de către turiști și comunitatea locală. Potențialul turistic al orașului este exploatat în totalitate, fiind completat de cultura locului și străzile încărcate de istorie ale municipiului. Aceasta este completată de resursele existente pe întreg teritoriul județului Bistrița-Năsăud care valorifică identitatea locală și caracterul multicultural al municipiului, ce își pun amprenta asupra modului în care Bistrița evoluează din punct de vedere urbanistic, social și cultural.

În același timp centrarea culturii se realizează inclusiv ca serviciu public pe nevoile comunității bistrițene, aceasta fiind pusă în prim plan printr-o agendă cultural-educativă complexă, ce desfășoară pe tot parcursul anului evenimente cultural-educative pentru bistrițeni de toate vârstele.

În anul 2030, patrimoniul cultural, material și imaterial, al municipiului Bistrița, protejat în mod adecvat prin ample lucrări de restaurare și valorificat în folosul comunității locale și al vizitatorilor reprezintă o componentă importantă a dezvoltării sustenabile a municipiului și parte a identității locale promovată la nivel național. Istoria bogată și comunitatea multi-culturală sunt elemente definitorii ale orașului, fiind conservate elementele care contribuie la statutul de "Poartă de Transilvaniei" sau care sunt reprezentative pentru imaginea de fost burg săsesc medieval.

Zona istorică, cu arhitectura militară (ziduri și turnuri de apărare), laică (biserici aparținând diferitelor confesiuni) și civilă (locuințe, spații comerciale, spații culturale, instituții publice) reprezentativă, este restaurată în întregime și integrată în circuitul turistic și cultural al municipiului. Mai mult, municipiul Bistrița reprezintă în anul 2030 unul dintre cele mai moderne și inovative orașe din regiune din punct de vedere al valorificării sustenabile a resurselor culturale și de patrimoniu istoric.

Nu în ultimul rând, în anul 2030, municipiul Bistrița este un spațiu de educare continuă a comunității locale și vizitatorilor în domeniul artelor creative dar și la istoria și cultura orașului și a regiunii din care face parte. Comunitatea bistrițeană, alături de vizitatori, beneficiază constant de workshop-uri, tabere de creație pentru copii și tineri artiști, ateliere de creație pentru publicul larg, programe culturale derulate în

parteneriat cu asociațiile culturale și mediul academic, și cursuri educative despre istorie, artă, cultură, gastronomie și meșteșugărit.

MOBILITATE URBANĂ | În anul 2035 municipiul Bistrița se evidențiază ca fiind un model, principalul oraș din seria orașelor medii ale României în ceea ce privește mobilitatea urbană durabilă. Sistemul și serviciile de transport sunt configurate astfel încât să fie atractive, sigure și de încredere pentru toți cetățenii, fie că este vorba de un copil de 8 ani sau de o persoană vârstnică de 88 de ani. Această calitate a municipiului este susținută de o rețea complexă de legături:

- verzi-albastre sub forma coridoarelor de deplasare nemotorizată în lungul cursurilor de apă dar și
- culturale sub forma pasajelor din centrul istoric care relevă și promovează patrimoniul istoric
- comunitare sub forma străzilor rezidențiale sigure, gândite ca spații publice din zonele rezidențiale dar și pornind de la serviciile de transport inclusive

Întregul concept are desigur la bază un sistem de transport public atractiv: punctual, eficient și cu zero emisii alături de o rețea de circulații rutiere cu o configurație echitabilă a spațiului alocat diferitelor categorii de participanți la trafic.

MEDIU ȘI UTILITĂȚI PUBLICE | În 2030 municipiul Bistrița reprezintă un model la nivel național privind tranziția către un sistem energetic cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră, ca urmare a eficientizării energetice a peste 100 de blocuri de locuințe și 10 clădiri publice în ultimii ani. Sistemul de iluminat public este unul modern și eficient energetic, fiind gestionat prin intermediul unui sistem integrat de management inteligent. Toate cartierele și localitățile componente ale municipiului sunt deservite de o rețea modernă de alimentare cu gaze naturale, fapt ce a redus emisiile de gaze cu efect de seră determinate de sistemele individuale de încălzire a locuințelor. La o calitate mai bună a factorilor de mediu contribuie și rețelele de alimentare cu apă și canalizare, reabilite și extinse pentru a acoperi toate zonele construite din municipiu. Rata de capturare a deșeurilor reciclabile este de 85 %, iar cea de colectare a biodeșeurilor de la populație și agenți economici de peste 60 %, ca urmare a asigurării capacităților de reciclare a biodeșeurilor, a extinderii sistemului de colectare separată a deșeurilor reciclabile și a realizării unei instalații de tratare mecano-biologică cu digestie anaerobă pentru tratarea deșeurilor reziduale. Rețeaua albastră-verde a municipiului este extinsă și valorificată, în special de-a lungul râului Bistrița și a afluenților acestuia. Suprafața de spațiu verde depășește 40 mp/locuitor, soluțiile bazate pe natură fiind utilizate, în ultimii ani, pentru consolidarea versanților în zone susceptibile la alunecări de teren și pentru reducerea vulnerabilității municipiului la inundații.

CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ | Primăria Municipiului Bistrița este un promotor al guvernării deschise și proceselor transparente și inclusive prin care cetățenii urbei sunt implicați în deciziile administrației locale. Oportunitățile generate de noile finanțări externe au îmbunătățit și extins digitalizarea administrației, serviciile electronice și au crescut interacțiunile digitale cu cetățenii. Serviciile publice locale sunt un etalon de bună practică.

Bistrița este un pol regional important, un oraș inteligent, verde și inclusiv, cu un model de dezvoltare sustenabil și competitiv, și care continuă să aibă o performanță remarcabilă în accesarea fondurilor europene nerambursabile și atragerea de investiții.

6. OBIECTIVE STRATEGICE ȘI SPECIFICE, DIRECȚII DE ACȚIUNE

OBIECTIVUL STRATEGIC 1 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – CENTRU REGIONAL ANTREPRENORIAL ȘI INOVATOR CE SPRIJINĂ TRANZIȚIA INDUSTRIALĂ ȘI DEZVOLTAREA BAZATĂ PE COOPERARE ȘI COMPETENȚĂ

În anul 2030, municipiul Bistrița își consolidează poziția de centru economic regional, cu o economie locală antrenată de marile companii, în strânsă colaborare cu IMM-urile locale și alți actori relevanți pentru asigurarea unei dezvoltări bazate pe cooperare și competență. Companiile mari din domeniul industrial reprezintă motoare economice, atât prin oferirea unui număr mare de locuri de muncă, diverse și competitive, cât și prin contribuția ridicată la export și inovare. IMM-urile și antreprenorii valorifică specificul local și resursele existente în alte domenii – cultură, turism, patrimoniu, pomicultură, timp liber și recreere, iar serviciile și spațiile publice performante contribuie la atractivitatea orașului pentru tineri. Antreprenoriatul este promovat ca oportunitate de carieră și susținut de o infrastructură adecvată, valorificând potențialul universitar și educațional în domeniile tehnice și umaniste. Colaborarea intersectorială consolidează poziția de centru regional de competență, prin asigurarea dialogului și a parteneriatelor pentru valorificarea sinergiilor dintre sistemul de educație local, forța de muncă și angajatori.

Obiectivul strategic va fi detaliat prin următoarele obiective specifice și direcții de acțiune:

OS1.1. CENTRU ANTREPRENORIAL REGIONAL, ATRACTIV ȘI DESCHIS, CU PESTE 25% COMPANII NOU ATRASE SAU ÎNFIINȚATE PÂNĂ ÎN 2030

D1.1.1. Sprijinirea antreprenoriatului ca alternativă de carieră

D1.1.2. Întărirea colaborării intersectoriale și multi-nivel pentru valorificarea economică a resurselor locale

OS1.2. MEDIU FAVORABIL DEZVOLTĂRII TUTUROR COMPANIILOR, ORIENTAT CĂTRE DOMENIILE VIITORULUI, CE ASIGURĂ UN CÂȘTIG MEDIU SALARIAL NET PESTE MEDIA NAȚIONALĂ (LA NIVELUL ANULUI 2030)

D1.2.1. Sprijinirea activă a companiilor în toate etapele de dezvoltare

D1.2.2. Promovarea ca destinație atractivă pentru investiții

D1.2.3. Crearea unui cadru de dialog strategic și operațional la nivelul municipiului

OS1.3. CENTRU REGIONAL DE COMPETENȚĂ BAZAT PE COOPERARE INTERSECTORIALĂ, CU O CREȘTERE DE PESTE 20% A NUMĂRULUI DE SALARIAȚI PÂNĂ ÎN 2030

D1.3.1. Sprijinirea colaborării între actorii locali pentru dezvoltarea resurselor de muncă

OBIECTIVUL STRATEGIC 2 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – CENTRU URBAN ATRACTIV CU PESTE 100.000 LOCUITORI²³⁰, CE DISPUNE DE SERVICII ȘI DOTĂRI PUBLICE PERFORMANTE ȘI ASIGURĂ O CALITATE RIDICATĂ A LOCUIRII

Comunitatea, activă și educată și calitatea ridicată a locuirii și serviciilor publice vor reprezenta competențe distinctive ale municipiului Bistrița în competiția urbană și în atingerea dezideratului de retenție și atragere a populației, pentru a depăși pragul de 100.000 locuitori până în 2030. În acest sens, prezentul obiectiv vizează întâmpinarea nevoilor și observațiilor comunității locale, care a manifestat o mulțumire moderată în raport cu calitatea serviciilor publice și oportunităților oferite de municipiu, urmărindu-se furnizarea unor servicii publice de calitate, adaptate tuturor categoriilor de utilizatori și susținute de o infrastructură modernă. Totodată, obiectivul își propune asigurarea unui mediu de viață propice, printr-o calitate ridicată a fondului locativ și a spațiilor publice. Acest obiectiv este strâns corelat și cu obiectivele privind valorificarea și dezvoltarea culturii și patrimoniului (O3), și reziliența și dezvoltarea ca oraș verde (O5).

Având în vedere complexitatea și multitudinea temelor incluse în acest obiectiv, subobiectivele sunt descrise separat, după cum urmează:

OS2.1. SERVICII MEDICALE ȘI INFRASTRUCTURĂ SANITARĂ DE CALITATE CE ASIGURĂ O BUNĂ DESERVIRE LA NIVEL JUDEȚEAN ȘI O SATISFAȚIE A UTILIZATORILOR DE PESTE 70% PÂNĂ ÎN 2030²³¹

În anul 2030, toți cetățenii din municipiul Bistrița au acces la servicii medicale de înaltă calitate, de la asistență medicală primară la serviciile specializate. Infrastructura de sănătate pune la dispoziția cetățenilor unități medicale modernizate și dotate cu echipamente de specialitate. Serviciile de tratament și îngrijire sunt adaptate la nevoile cetățenilor și sunt desfășurate în condiții potrivite. Cadrele medicale sunt performante și beneficiază de oportunități de aprofundare a cunoștințelor și dezvoltare în cadrul instituțiilor sanitare. De asemenea, digitalizarea serviciilor îmbunătățește calitatea și eficiența sănătății și a capacității de asistență medicală.

În ceea ce privește populația aceasta beneficiază de campanii de alfabetizare în materie de sănătate. Acest fenomen reprezintă capacitatea unei persoane de a accesa, înțelege, evalua și acționa pe baza informațiilor legate de sănătate, pentru a lua decizii sănătoase în contextual vieții de zi cu zi. Astfel locuitorii pot acționa preventiv pentru a combate anumite boli ce le afectează sănătatea în prezent. Este

²³⁰ La nivelul anului 2030

²³¹ Media la data elaborării analizei, pe baza răspunsurilor la chestionare, este de 52.97%

importantă crearea unui spațiu propice pentru ca aceștia să aibă acces și interes față de astfel de activități. Acest obiectiv este operaționalizat prin următoarele direcții de acțiune:

- D2.1.1 Reabilitarea, dotarea și modernizarea infrastructurii sanitare existente
- D2.1.2 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor medicale de calitate și a personalului calificat
- D2.1.3 Educarea populației în ceea ce privește sănătatea prin măsuri de promovare la nivel individual și organizațional

OS2.2. ACCES SPORIT LA SERVICII SOCIALE ȘI LA ALTE OPORTUNITĂȚI DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A CALITĂȚII VIEȚII PENTRU PERSOANELE VULNERABILE, CE SPRIJINĂ O REDUCERE CU 2% A NUMĂRULUI DE PERSOANE AFLATE ÎN RISC DE SĂRĂCIE ȘI EXCLUZIUNE SOCIALĂ PÂNĂ ÎN 2030

Toți locuitorii unui oraș trebuie să beneficieze, în egală măsură, de acces la serviciile publice. Rolul municipalității este să asigure acces egal, pentru toate categoriile de cetățeni, la serviciile publice pentru ca aceștia să beneficieze de condiții de viață decente. Persoanele din categoriile sociale vulnerabile sunt afectate zilnic de probleme sociale precum lipsa accesului sau acces redus la educație, servicii de sănătate, locuire, ocupare, etc. De cele mai multe ori, o persoană aflată într-o situație de vulnerabilitate este afectată de mai mult de o singură problemă socială, aflându-se într-un cerc vicios în care o problema devine cauza care generează o altă problemă. De aceea, sistemul de servicii sociale trebuie să propună măsuri într-un mod integrat, să abordeze simultan o gamă largă de probleme și categorii de beneficiari pentru a fi eficient și pentru ca impactul social pozitiv să persiste, iar soluțiile obținute să fie sustenabile.

Incluziunea socială a persoanelor vulnerabile trebuie considerată o investiție în capitalul uman, cu impact social pozitiv pe termen lung. Prin investiția în dezvoltarea sistemului de servicii sociale se contribuie la dezvoltarea capitalului uman și, prin aceasta, la creșterea calității vieții și la sporirea atractivității municipiului Bistrița. Acest obiectiv este operaționalizat prin următoarele direcții de acțiune:

- D2.2.1. Asigurarea de servicii sociale destinate persoanelor vârstnice
- D2.2.2. Asigurarea de servicii sociale destinate copilului și/sau familiei
- D2.2.3. Asigurarea de servicii sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități
- D2.2.4. Asigurarea de servicii sociale pentru alte categorii sociale vulnerabile
- D2.2.5. Crearea de noi servicii sociale adaptate locuitorilor din zonele marginalizate și accesibilizarea celor existente

OS2.3. SISTEM DE ÎNVĂȚĂMÂNT MODERN ȘI PERFORMANT, ADAPTAT NEVOILOR DE FORMARE A TINERILOR ȘI CERINȚELOR DE PE PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ, CE ASIGURĂ O SATISFACȚIE A UTILIZATORILOR DE PESTE 70% PÂNĂ ÎN 2030²³²

La nivelul municipiului Bistrița se distinge nevoia operaționalizării unui dialog constant între actorii locali din domeniile dezvoltării economice și serviciilor de educație cu scopul stabilirii posibilităților exacte de colaborare și specializare a resursei umane pe termen lung. Astfel îndeplinirea obiectivului municipal de educație va fi dependent de corelarea acțiunilor a trei grupuri de actori locali: autoritățile publice locale

²³² Media la data elaborării analizei, pe baza răspunsurilor la chestionare, este de 45.2%

vor avea ca țintă principală finalizarea proiectelor de investiții în infrastructură (atât cele mari, cât și cele necesare anual), instituțiile de coordonare a activităților școlare trebuie să asigure un nivel crescut de performanță profesională a cadrelor didactice din unitățile școlare, iar mediul economic local va trebui să asigure un feedback constant pentru definirea activităților necesare a fi derulate în cadrul specializării tinerilor și să se implice activ în diversificarea opțiunilor de formare a tinerilor. Pentru a îndeplini obiectivul specific de învățământ la nivel municipal se disting următoarele direcții de acțiune:

- D2.3.1. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de învățământ preșcolar
- D2.3.2. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de învățământ primar și secundar
- D2.3.3. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de învățământ tehnic și profesional
- D2.3.4. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de învățământ universitar
- D2.3.5. Sistem de învățământ adaptat nevoilor de formare a tinerilor și cerințelor pe piața forței de muncă

OS2.4. CENTRU URBAN ATRACTIV CU O IMAGINE URBANĂ REPREZENTATIVĂ, CARE PROMOVEAZĂ O CALITATE RIDICATĂ A LOCUirii ȘI A SPAȚIILOR PUBLICE CA SUPT PENTRU O VIAȚĂ URBANĂ ACTIVĂ, CU PESTE 75% DINTRE CARTIERE REGENERATE PÂNĂ ÎN 2030

În ceea ce privește cartierele/ansamblurile de locuințe colective, obiectivul propune intervenții integrate de regenerare urbană a spațiilor publice din cadrul acestora: amenajarea spațiilor verzi, a spațiilor de recreere și socializare destinate tuturor categoriilor de utilizatori, a locurilor de joacă, circulațiilor și spațiilor de parcare, identificarea și amenajarea spații în care se pot desfășura micro-evenimente. Aceste intervenții trebuie să se realizeze având la bază un proiect complex care să vizeze întreg teritoriul ansamblului de locuințe colective, prin care să se stabilească o ierarhie a spațiilor publice din interiorul ansamblului și trebuie să fie corelate cu proiectele de dezvoltarea dotărilor comunitare din aceste areale (centre comunitare, piețe agro-alimentare ș.a.). Proiectele de intervenții în cadrul ansamblurilor de locuințe colective trebuie să fie corelate cu proiectele de dezvoltarea unei mobilități urbane durabile și cu proiectele de creștere a eficienței energetice a fondului construit.

În același timp, acest obiectiv contribuie la dezvoltarea unui sistem de centralități secundare care să deservească în mod echilibrat cartierele de locuințe prin dezvoltarea rețelei de spații publice și spații verzi și prin modernizarea dotărilor comunitare existente și amplasarea de noi dotări în teritoriu. Se urmărește asigurarea unui acces facil al comunităților locale la servicii de interes cotidian și la activități care să stimuleze viața urbană a municipiului Bistrița prin dezvoltarea dotărilor comunitare în marile ansambluri de locuințe colective din zonele pericentrale și în localitățile componente Ghinda, Sărata Sigmir, Slătinița, Unirea și Vișoara.

Acest obiectiv urmărește creșterea calității spațiilor publice din cadrul municipiului Bistrița prin propuneri de reorganizare sau reamenajare a unor spații existente pentru a corespunde cerințelor actuale de utilizare a spațiilor publice, ca parte a procesului de creștere a gradului de atractivitate a spațiului urban din zonele pericentrale și periferice și de dezvoltare a spațiilor suport pentru o viață urbană atractivă.

Acest obiectiv va fi operaționalizat prin următoarele direcții de acțiune:

- D2.4.1. Creșterea calității spațiilor urbane în cartierele de locuințe și dezvoltarea acestora ca nuclee secundare la nivelul municipiului
- D2.4.2. Dezvoltarea rețelei de spații publice și spații verzi de interes comunitar

- D2.4.3. Modernizarea și dezvoltarea sistemului de dotări comunitare adaptate cerințelor și nevoilor locuitorilor
- D2.4.4. Creșterea nivelului de siguranță a spațiilor publice și combaterea infracționalității

OBIECTIVUL STRATEGIC 3 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – POARTĂ A TRANSILVANIEI DESCHISĂ CĂTRE COMUNITATE ȘI TURIȘTI, CU O IDENTITATE CULTURALĂ ȘI TURISTICĂ DEZVOLTATĂ ÎN JURUL PATRIMONIULUI CULTURAL

Municipiul Bistrița reprezintă o poartă de acces către cultura transilvăneană, fiind un oraș cultural de importanță națională care încă păstrează amprenta centrului meșteșugăresc sășesc din perioada medievală.

Municipiul Bistrița beneficiază de resursele naturale și culturale necesare pentru a-și consolida și dezvolta statutul de atracție turistică de interes atât pe plan local cât și național. Mărginit de numeroase coline și dealuri care compun un peisaj natural aparte, municipiul Bistrița oferă atât locuitorilor săi cât și vizitatorilor pasionați de natură, importante locuri de petrecere a timpului liber: Pădurea Schullerwald în nordul municipiului, Parcul Codrișor, Complexul Wonderland alături de pista de schi, bike-park sunt numai câteva elemente recunoscute la nivelul municipiului. În completarea acestora, infrastructura culturală, reprezentată de muzee și colecții muzeale (Galeriile de Artă „Arcade 24”, Muzeul Județean Bistrița-Năsăud sau Muzeul Casa Argintarului), casele memoriale, centrul istoric și atracțiile reprezentative, oferă șansa atât comunității locale cât și vizitatorilor de a lua contact cu viața culturală a municipiului.

Ca și în majoritatea orașelor fortificate medievale din România, în municipiul Bistrița viața s-a concentrat în interiorul cetății din care astăzi s-au păstrat numeroase clădiri reprezentative (Ansamblul Sugalete, Biserica Evanghelică, Casa Ion Zidaru, Casa cu Lei etc), dar și câteva construcții cu rol militar (Turnul Dogarilor și fragmente ale zidurilor de apărare). Acest fond construit cu valoare de patrimoniu reprezintă o componentă importantă a identității culturale locale a orașului medieval, cu rol în conturarea imaginii urbane a zonei centrale și în îmbogățirea infrastructurii de activități culturale. De asemenea, amplasarea favorabilă pe care o are municipiul în cadrul circuitului așezărilor rurale și urbane cu patrimoniu cultural reprezentativ pentru cultura săsească, face ca acest municipiu să joace un rol important în dezvoltarea turistică regională.

Cu toate acestea, municipiul Bistrița nu este recunoscut ca o destinație turistică de top, iar vizibilitatea orașului este una destul de scăzută. În prezent municipiul se confruntă cu o serie de provocări ce țin de durata relativ scăzută de ședere a vizitatorilor, o sezonabilitate accentuată în sezonul cald, un acces dificil sau chiar lipsa acestuia la infrastructura culturală în unele cartiere ale municipiului, sau o ofertă culturală, de agrement și de petrecere a timpului liber cu un grad de atractivitate scăzut pentru comunitate și pentru turiști.

Pornind de la aceste aspecte, prezentul obiectiv are ca scop consolidarea identității municipiului drept o destinație atractivă, exploatând la maximum potențialul cultural-turistic al municipiului, în cadrul căruia se pot descoperi oricând numeroase opțiuni de petrecere a timpului liber. Valorificarea sustenabilă a resurselor de patrimoniu cultural și natural contribuie la sporirea notorietății municipiului Bistrița, la creșterea calității vieții comunității locale precum și la îmbunătățirii imaginii urbane a acestuia, astfel încât orașul să devină din ce în ce mai atractiv și pentru turiști sau (viitorii) locuitori.

În acest sens, intervențiile din cadrul acestui obiectiv vizează o serie de paliere principale precum dezvoltarea infrastructurii și realizarea unor dotări majore care să asigure spațiile necesare organizării de evenimente de interes național și internațional (centru cultural multimedia), diversificarea ofertei de

213

activități, facilitând legătura și către alte atracții inedite din zona municipiului și chiar din județ, pentru a putea reține vizitatorii o perioadă mai îndelungată de timp pe teritoriul său, îmbunătățirea mijloacelor de promovare (colaje 360, materiale de promovare VR, campanii tematice etc.), susținerea actorilor locali relevanți în sectoarele cultural-artistice și turistice, dar și dezvoltarea unui turism bazat pe experiențe memorabile de tip high & slow.

În același timp, proiectele propuse în cadrul acestui obiectiv contribuie la protejarea patrimoniului construit, la crearea unui cadru operațional care să sprijine investițiile publice și private de bună calitate, la valorificarea fondului construit ca suport pentru activitățile culturale aferente vieții urbane a comunității locale. Un alt obiectiv important se axează pe educarea populației cu privire la valorile de patrimoniu cultural, material și imaterial existente în municipiu, ca mecanism de sensibilizare a locuitorilor și de însușire de către aceștia a valorilor locale.

Obiectivul strategic va fi detaliat prin următoarele obiective specifice și direcții de acțiune:

OS3.1. IDENTITATE LOCALĂ ȘI RESURSE CULTURALE VALORIFICATE CE SUSȚIN DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII CULTURALE ȘI O VIAȚĂ CULTURALĂ ACTIVĂ, CLASÂND MUNICIPIUL BISTRIȚA ÎN TOP 20 LA NIVEL NAȚIONAL DIN PERSPECTIVA VITALITĂȚII CULTURALE²³³, PÂNĂ ÎN 2030

D3.1.1. Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii culturale și protejarea patrimoniului construit valoros în mod sustenabil.

D3.1.2. Sprijinirea actorilor locali și profesioniștilor din domeniile cultural-artistice și promovarea bunelor practici.

D3.1.3. Consolidarea identității locale prin acțiuni educaționale.

D3.1.4. Promovarea resurselor culturale materiale și imateriale ca suport pentru activitățile culturale.

D3.1.5. Dezvoltarea unui sistem de planificare și sprijin pentru protejarea patrimoniului construit și asigurarea valorificării resurselor culturale în mod sustenabil.

OS3.2. BISTRIȚA, BURG MEDIEVAL „HIGH & SLOW” – DESTINAȚIE TURISTICĂ CU OFERTE ȘI SERVICII DE ÎNALTĂ CALITATE ADAPTATE PENTRU TOATE CATEGORIILE DE VIZITATORI, CE SPRIJINĂ O CREȘTERE DE PESTE 50% A NUMĂRULUI ÎNNOPTĂRILOR PÂNĂ ÎN 2030.

D3.2.1. Promovarea municipiului Bistrița ca destinație turistică a experiențelor memorabile.

D3.2.2. Sprijinirea actorilor locali pentru dezvoltarea de noi produse și servicii turistice.

OS3.3. MUNICIPIU CU O INFRASTRUCTURĂ SPORTIVĂ ȘI DE AGREMENT MODERNĂ CE SUSȚINE O OFERTĂ DIVERSĂ ȘI ATRACTIVĂ DE ACTIVITĂȚI SPORTIVE ȘI DE AGREMENT PENTRU COMUNITATE ȘI VIZITATORI, CE

²³³ A se vedea analiza privind vitalitatea culturală și indicatorii asociați în Cap. 3.4.4.1. Cultura

ASIGURĂ O SATISFACȚIE A UTILIZATORILOR DE PESTE 70% PÂNĂ ÎN
2030²³⁴

D3.3.1. Diversificarea infrastructurii de sport și de agrement a municipiului Bistrița prin modernizarea și dotarea infrastructurii existente și realizarea de noi facilități.

D3.3.2. Dezvoltarea și promovarea ofertei de activități de sport și agrement a municipiului Bistrița în vederea stimulării sportului de masă și a activităților în aer liber.

OBIECTIVUL STRATEGIC 4 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – MODEL ÎN TRANZIȚIA SPRE O MOBILITATEA URBANĂ DURABILĂ, CONEXIUNI OPTIME ÎN TERITORIU COMPLETATE DE UN SISTEM DE TRANSPORT SIGUR, EFICIENT ȘI NEPOLUANT

Obiectivul prezent vizează dezvoltarea municipiului Bistrița ca un centru urban cu rol important în rețeaua națională de transport, ce dispune de legături optime pe cale rutieră și feroviară atât la nivel național, cât și la nivel regional, județean și periurban. Accentul cade pe dezvoltarea mijloacelor de transport prietenoase cu mediul, cu emisii foarte reduse, ce vor permite un impact cât mai mic spre 0 asupra mediului înconjurător, precum și pe dezvoltarea infrastructurii și a dotărilor conexe pentru încurajarea deplasărilor nemotorizate și conturarea municipiului ca un oraș de 15-minute.

În acest context, intervențiile prevăzute în cadrul acestui obiectiv vizează mai multe paliere relevante, precum extinderea infrastructurii majore și o mai bună conectare la rețeaua națională de transport, rețeaua rutieră existentă, dezvoltarea serviciilor de transport public local și periurban, extinderea rețelei de piste de biciclete, amenajarea coridoarelor de mobilitate urbană durabilă, revitalizarea zonei centrale sau managementul eficient al traficului și al parcărilor din municipiu.

Totodată, proiectele propuse prin intermediul acestui obiectiv vor contribui la dezvoltarea sustenabilă a mobilității și transportului la nivel local, la educare și conștientizarea populației cu privire la mobilitatea sustenabilă, precum și la o eficientizare și creștere a accesibilității la nivel local.

Obiectivul strategic va fi detaliat prin următoarele obiective specifice și direcții de acțiune:

OS4.1. ACCESIBILITATE RIDICATĂ LA NIVEL NAȚIONAL ȘI REGIONAL, ASIGURÂND SUB 90 MINUTE PÂNĂ LA CEL MAI APROPIAT POL DE CREȘTERE

D4.1.1. Extinderea și optimizarea legăturilor de infrastructură rutieră majoră

D4.1.2. Modernizarea infrastructurii feroviare ce străbate municipiul

²³⁴ Media la data elaborării analizei, pe baza răspunsurilor la chestionare, este de 43.03%

OS4.2. INFRASTRUCTURĂ RUTIERĂ SIGURĂ ȘI PERFORMANTĂ, CE ASIGURĂ ZERO PERSOANE DECEDATE ÎN ACCIDENTE DE TRAFIC LA NIVELUL ANULUI 2030

D4.2.1. Modernizarea și optimizarea infrastructurii rutiere din municipiu

D4.2.2. Dezvoltarea infrastructurii rutiere în zonele de expansiune urbană și în localitățile componente ale UAT-ului

D4.2.3. Optimizarea transportului de marfă pe teritoriul municipiului

OS4.3. TRANSPORT PUBLIC ATRACTIV, CU EMISII REDUSE, CE ASIGURĂ LEGĂTURI OPTIME LA NIVEL LOCAL ȘI PERIURBAN, TOTALIZÂND PESTE 15% DIN NUMĂRUL DEPLASĂRILOR ÎN 2030

D4.3.1. Dezvoltarea serviciilor de transport public pe cale ferată către zona periurbană a municipiului

D4.3.2. Extinderea și creșterea atractivității serviciilor de transport public local

D4.3.3. Dezvoltarea intermodalității la nivelul municipiului

OS4.4. INFRASTRUCTURĂ EXTINSĂ ȘI ATRACTIVĂ PENTRU DEPLASĂRI NEMOTORIZATE, UNDE DEPLASĂRILE REALIZATE CU BICICLETA TOTALIZEAZĂ PESTE 15% DIN NUMĂRUL DEPLASĂRILOR ÎN 2030

D4.4.1. Promovarea mobilității active

D4.4.2. Modernizarea și extinderea infrastructurii pietonale

D4.4.3. Modernizarea și extinderea infrastructurii și serviciilor pentru mersul cu bicicleta

OS4.5. MANAGEMENT EFICIENT AL TRAFICULUI ȘI AL PARCĂRII LA NIVEL LOCAL, GENERÂND 1 MIL €/AN ÎNCASAȚI DIN PARCARE REINVESTIȚI ÎN PROIECTE DE MOBILITATE ÎN 2030

D4.5.1. Dezvoltarea sistemului de management al traficului în vederea prioritizării mijloacelor de transport mai prietenoase cu mediul

D4.5.2. Dezvoltarea și optimizarea stocului de parcuri în municipiu

D4.5.3. Gestiune eficientă a parcurii la nivel local

D4.5.4. Digitalizarea serviciilor de transport din municipiu

OBIECTIVUL STRATEGIC 5 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – UN MUNICIPIU REZILIENT, EFICIENT DIN PUNCT DE VEDERE

ENERGETIC ȘI CU UN CADRU URBAN ATRACTIV PENTRU LOCUITORI

Obiectivul strategic abordează principalele nevoi identificate la nivelul municipiului Bistrița în ceea ce privește calitatea mediului, managementul schimbărilor climatice și asigurarea infrastructurii tehnico-edilitară. Primul obiectiv specific răspunde problemelor privind asigurarea eficienței energetice la nivel municipal, atât în ceea ce privește fondul construit (blocuri de locuințe, clădiri publice), cât și în ceea ce privește sistemul de iluminat public. Al doilea obiectiv specific vizează disfuncțiile identificate cu privire la infrastructura de alimentare cu apă și canalizare (modernizarea și extinderea rețelelor), rețeaua de alimentare cu gaze naturale (inclusiv introducerea rețelelor în localitățile nedeservite în prezent), gestiunea deșeurilor și decontaminarea zonelor cu probleme semnificative de degradare a mediului (situri contaminate și potențial-contaminate). Al treilea obiectiv specific caută să valorifice potențialul determinat de elementele de cadru natural din municipiul Bistrița, asigurând în același timp protecția zonelor construite față de riscurile de inundații și alunecări de teren, precum și extinderea suprafețelor de spații verzi publice.

Obiectivul strategic va fi detaliat prin următoarele obiective specifice și direcții de acțiune:

OS5.1. TRANZIȚIE ACCELERATĂ CĂTRE UN MUNICIPIU NEUTRU DIN PUNCT DE VEDERE CLIMATIC SPRIJINITĂ DE O REDUCERE CU 20% A NUMĂRULUI DE TONE CO₂/LOCUITOR PÂNĂ ÎN 2030

D5.1.1. Eficientizarea energetică a fondului construit rezidențial

D5.1.2. Eficientizarea energetică a fondului construit - clădiri publice

D5.1.3. Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public

D5.1.4. Încurajarea producerii și utilizării energiei din surse alternative

D5.1.5. Dezvoltarea capacității de management energetic ce sprijină tranziția verde a municipiului

OS5.2. INFRASTRUCTURĂ MODERNĂ CE SPRIJINĂ DEZVOLTAREA UNUI MEDIU URBAN SĂNĂTOS ȘI ASIGURĂ UN GRAD DE ACOPERIRE CU REȚELE DE UTILITĂȚI DE PESTE 95% PÂNĂ ÎN 2030

D5.2.1. Modernizarea și extinderea infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare

D5.2.2. Reabilitarea, modernizarea și extinderea rețelelor de alimentare cu gaze naturale

D5.2.3. Reabilitarea, modernizarea și extinderea rețelelor de alimentare cu energie electrică

D5.2.4. Dezvoltarea rețelei de telecomunicații

D5.2.5. Îmbunătățirea sistemului local de gestionare a deșeurilor

D5.2.6. Decontaminarea zonelor cu probleme semnificative de degradare a calității mediului

OS5.3. 5 KM DE REȚEA ALBASTRĂ-VERDE PROTEJATĂ ȘI VALORIFICATĂ PÂNĂ ÎN 2030, CE DETERMINĂ O REZILIENȚĂ CLIMATICĂ CRESCUTĂ

D5.3.1. Reabilitarea și extinderea suprafețelor de spații verzi publice în Municipiul Bistrița.

D5.3.2. Protecția împotriva riscurilor naturale, în special prin utilizarea soluțiilor bazate pe natură.

D5.3.3. Valorificarea rețelei hidrografice din Municipiul Bistrița.

OS 5.4 BIODIVERSITATE ȘI GEODIVERSITATE PROTEJATE, CONSERVATE ȘI VALORIFICATE

D5.4.1. Evaluarea patrimoniului natural și constituirea unei rețele coerente de arii naturale protejate

D5.4.2. Refacerea ecosistemelor acvatice și terestre

OBIECTIVUL STRATEGIC 6 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – O ADMINISTRAȚIE LOCALĂ DESCHISĂ, TRANSPARENTĂ, INCLUSIVĂ ȘI CU POLITICI PUBLICE FUNDAMENTATE PE COLABORAREA CU TOȚI CETĂȚENII SĂI

Obiectivul răspunde nevoilor instituției în ceea ce privește îmbunătățirea mediului intern de lucru (managementul resursei umane, sustenabilitate financiară și proceduri și sisteme de lucru) și extern (creșterea implicării cetățenilor în procesele de decizie de la nivel local). Cele două componente susțin viziunea și obiectivele asumate de municipalitate la orizontul anului 2030. Aceste atribute sunt esențiale pentru a facilita o dezvoltare sustenabilă a municipiului și pentru a menține un grad de satisfacție ridicat al cetățenilor vizavi de guvernarea locală.

Astfel, în contextul în care municipiul Bistrița se află într-o regiune cu un ritm de dezvoltare ridicat, capacitatea administrativă crescută va reprezenta un avantaj în competiția cu celelalte centre urbane. Pentru a-și atinge cu succes acest obiectiv strategic, administrația locală trebuie să susțină un mediu de lucru eficient, bazat pe performanță, competență și etică, respectiv să dezvolte și să promoveze acele mecanisme de inovare și guvernare deschisă care pot proiecta orașul ca un model de dezvoltare sustenabilă, verde și inteligentă, și pot susține adaptarea la provocările transformării digitale și tranziției energetice.

Transparența, deschiderea și inovația vor fi în centrul abordării strategice, și vor contribui la valorificarea oportunităților oferite de Planul Național de Redresare și Reziliență și noul Cadru Financiar Multianual 2021-2027. Totodată, va continua procesul de facilitare și dezvoltare de parteneriate cu actorii resursă de la nivel local (societate civilă, mediul academic, mediul de afaceri) pentru a răspunde eficient problemelor și provocărilor identificate la nivelul municipiului.

Obiectivul strategic va fi detaliat prin următoarele obiective specifice/ subobiective și direcții de acțiune:

OS6.1. CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ SPORITĂ PENTRU A SUSȚINE POTENȚIALUL DE DEZVOLTARE ȘI COMPETITIVITATEA MUNICIPIULUI BISTRIȚA PRIN SIMPLIFICARE, ADAPTAREA ȘI COORDONAREA PROCESELOR ȘI SISTEMELOR INTERNE PÂNĂ ÎN 2030

D6.1.1. Ajustarea strategiei de resurse umane, procedurilor interne de lucru și politicii de formare în funcție de obiectivele strategice ale instituției și de nevoile raportate de personal

D6.1.2. Implicare crescută a personalului în dezvoltarea planurilor, strategiilor și obiectivelor de la nivelul instituției.

D6.1.3. Îmbunătățirea continuă a managementului resurselor financiare și planificării financiare.

D6.1.4. Competitivitate crescută și creștere economică. Dezvoltarea unei politici de investiții urmărind prioritățile și oportunităților noilor exerciții financiare în perioada 2021-2027

OS6.2. NOI INSTRUMENTE SI MECANISME CARE SĂ SUSȚINĂ O GUVERNARE DESCHISĂ, TRANSPARENTĂ, INCLUSIVĂ ȘI RESPONSABILĂ SPRIJINITE DE O ALOCARE PROGRESIVĂ DE PÂNĂ LA 2% DIN BUGET/ANUAL PENTRU PROIECTE ALE COMUNITĂȚII PÂNĂ ÎN 2030

D6.2.1. Participare extinsă a cetățenilor, mediului de afaceri și asociațiilor legal constituite în procesele de consultare și de decizie de la nivel local

D6.2.2. Transparență extinsă: îmbunătățirea calității datelor publice și creșterea gradului de conformare față de standardele privind afișarea din oficiu a informațiilor de interes. Pilotarea publicării datelor publice în format deschis

D6.2.3. Extinderea serviciilor de guvernare electronică și serviciilor publice electronice disponibile

OS6.3. CAPACITATE ÎMBUNĂTĂȚITĂ A ADMINISTRAȚIEI PUBLICE DE A RĂSPUNDE ȘI A SE ADAPTA TRANSFORMĂRILOR DIGITALE ÎN DESFĂȘURARE, SUSȚINUTĂ DE UN SISTEM INFORMATIC INTEGRAT ȘI COMPETENȚELE DIGITALE MEDII SAU AVANSATE ALE 100% DIN PERSONAL PÂNĂ ÎN 2030

D6.3.1. Dezvoltarea de noi strategii, instrumente și programe de formare pentru sporirea competențelor digitale ale personalului

D6.3.2. Îmbunătățirea standardelor de securitate privind protecția datelor și sistemelor operate de instituție

7. PORTOFOLIUL DE PROIECTE

OBIECTIVUL STRATEGIC 1 - MUNICIPIUL BISTRITA – CENTRU REGIONAL ANTREPRENORIAL ȘI INOVATOR CE SPRIJINĂ TRANZIȚIA INDUSTRIALĂ ȘI DEZVOLTAREA BAZATĂ PE COOPERARE ȘI COMPETENȚĂ

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE ²³⁵	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR) ²³⁶	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE ²³⁷
OBIECTIV STRATEGIC 1 - MUNICIPIUL BISTRITA – CENTRU REGIONAL ANTREPRENORIAL ȘI INOVATOR CE SPRIJINĂ TRANZIȚIA INDUSTRIALĂ ȘI DEZVOLTAREA BAZATĂ PE COOPERARE ȘI COMPETENȚĂ								
OS1.1. CENTRU ANTREPRENORIAL REGIONAL, ATRACTIV ȘI DESCHIS, CU PESTE 25% COMPANII NOU ATRASE SAU ÎNFIINȚATE PÂNĂ ÎN 2030								

D1.1.1.1. Sprijinirea antreprenoriatului ca alternativă de carieră

1	iNOVAre@Bistrita2030- Incubator inovativ de afaceri	PM Bistrita, Idee parteneri privați	25,000,000	5,054,181	2022-2027	POR 2021-2027 PNRR	NV	Proiect prioritar
---	---	-------------------------------------	------------	-----------	-----------	-----------------------	----	-------------------

²³⁵ Idee / În implementare / SF / PT / Licitatie / Evaluare proiect / Cerere de finanțare / Procedură simplificată / DALI

²³⁶ 1 EUR = 4.9 lei

²³⁷ Proiect prioritar (lista scurtă de proiecte) / Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE ²³⁵	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR) ²³⁶	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE ²³⁷
2	Parc pentru specializare inteligentă complementar Parcului Industrial (Centru de specializare inteligentă și dezvoltare a antreprenoriatului - BisBiz). Sunt avute în vedere intervenții pentru susținerea sectoarelor economice de specializare inteligentă prioritară la nivel regional, conform RIS3. Investiția va contribui la creșterea numărului de întreprinderi inovative în regiune, inclusiv prin asigurarea accesului la tehnologii noi, alinierea la standardele Industriei 4.0 și standardele economiei sustenabile, inclusiv economia circulară	PM Bistrița, parteneri privați	Idee	15,000,000	3,032,508	2022-2027	POR 2021-2027 PNRR	Proiect prioritar
3	Stimularea antreprenoriatului prin cofinanțarea, pe bază de apel de proiecte, a organizațiilor specializate în oferirea de servicii pentru antreprenori (educație antreprenorială pentru tineri, servicii de incubare/ asistență start-up/ accelerare, finanțare pentru debut ("seed-funding"), înființarea de instrumente de capital de risc)	PM Bistrița, parteneri privați	Idee	5,000,000	1,020,408	2023-2027	Buget local, fonduri private	Proiect prioritar
4	Stimularea antreprenoriatului creativ prin acordarea de microgranturi tinerilor și artiștilor/creativilor care generează proiecte și inițiative ce valorifică elementele locale de patrimoniu, cultură, resursele turistice, etc. în urma organizării unor concursuri de idei	PM Bistrița, parteneri privați	Idee	4,000,000	816,327	2023-2027	Buget local, fonduri private	Proiect prioritar

